

SARAKHAM JOURNAL

MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Volume 12 Issue 1 January-June 2021

1

SARAKHAM
JOURNAL

Volume 12 Issue 1 January-June 2021 ISSN : 2730-2830

SARAKHAM
JOURNAL
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Volume 12 Issue 1 January-June 2021 ISSN : 2730-2830

M
S
U

วารสารสาร:คม
อยู่ในฐานข้อมูล TCI เล่ม 2

วารสารสาระคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2564 ISSN: 2730-2830

เจ้าของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการ งานวิจัยและองค์ความรู้ที่เป็น Best practice ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาสถาบัน เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ ของนักวิจัยสายสนับสนุนและสายวิชาการ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ ในวารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามนี้ จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ซึ่งปกติจะมี Double Blind (ผู้พิจารณา 2 คน) หรือ Triple Blind (ผู้พิจารณา 3 คน) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรพจน์ พรหมสัถยพรต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพุทธา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ห้ายเรือคำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทราพร เกษสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ สิริทิพร ภิรมย์รื่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานัญ ปาณางษ์

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชานันท์ ศรีสุภักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวิธน์ กิตติพิชัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำฝิ่ง อินทะเนตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินสมบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อาจิวชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

มหาวิทยาลัยบูรพา

Mr. Adrian R. Plant

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เลขานุการ

ฉวีวรรณ อรรถะเศรษฐ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยเลขานุการ

พัทตรีวิไล รุ่งวิสัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จิราวัฒน์ ภูสุทนต์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักกองบรรณาธิการ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

โทรศัพท์ 0-4375-4416 ภายใน 1754

กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

บทบรรณาธิการ

อีกครั้งกับการกล่าวคำว่า ยินดีต้อนรับทุกท่าน ผู้วารสารสารคาม
ในฉบับที่ 1 ของปีที่ 12 กับก้าวอย่างอย่างมั่นคงในโลกของงานวิชาการที่
ไม่มีที่สิ้นสุดในแง่ของการพัฒนา วารสารสารคามถือเป็นวารสารที่เกิดโอกาส
ให้กับบุคลากรทางการศึกษาในทุกๆ ระดับที่ต้องการนำเสนอผลงานการ
วิจัยในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางาน พัฒนาองค์กร พัฒนา
สถาบัน ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในทางวิชาการของตนเอง แม้ใน
ปีนี้จะป็นอีกปีหนึ่งที่เราอาจจะประสบกับความยากลำบากในด้านต่าง ๆ
อันเนื่องมาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์
ใหม่ (COVID-19) แต่อย่างไรก็ตามเรายังคงพยายามที่จะนำเสนองานวิจัย
ต่างๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่คิดว่าผลกระทบดังกล่าวจะเป็นอุปสรรค
ของวารสารเราแต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อให้วารสารสารคามได้เป็นแพลตฟอร์ม
การสื่อสารสำหรับนักวิชาการทางด้านการศึกษาระดับประเทศ และ
ในระดับนานาชาติ ตลอดจนนิสิต นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ได้นำเสนอ
ผลงานของตนเองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการอภิปรายเกี่ยวกับ
ผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ ตลอดจนนวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งในฉบับนี้
จะประกอบด้วยบทความวิจัยที่มีความน่าสนใจอยู่มากมายหลายฉบับ
เช่น การวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ
น้ำพริกตาแดง ระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีควาร์โค้ด
ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันเยี่ยมเงินทอรอง จำย
คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา และเรื่องๆ อื่นที่น่าสนใจ
อีกมากมายที่ผมไม่ได้เอ่ยถึงในที่นี้ จากประเด็นและหัวข้อที่หลากหลาย
สะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตในการพัฒนาและการใช้ศักยภาพในทางการวิจัย
และการพัฒนานวัตกรรม ในการพัฒนาการดำเนินงานในแง่มุมต่างๆ ได้อย่าง
น่าสนใจ ซึ่งคณะทำงานในวารสารสารคามทุกคนได้ร่วมมือร่วมใจกันทำงาน

อย่างหนักเพื่อสร้างพื้นที่ทางวิชาการที่มีคุณภาพอีกเวทีหนึ่งในกับสังคมไทย ผลงานที่ประสบความสำเร็จในการเผยแพร่ในวารสารสาระคามเป็นสิ่งหนึ่ง ที่เรามีความภาคภูมิใจ ขอขอบคุณผู้เขียนทุกคนที่ส่งผลงานเข้ารับการเผยแพร่ กับทางวารสารของเรา ขอขอบคุณสมาชิกคณะกรรมการ กองบรรณาธิการ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้ซึ่งทำงานอย่างทุ่มเทที่สุด เต็มที่กับความรอบคอบเพื่อผลงานที่มีคุณภาพเชิงประจักษ์ ซึ่งเราคาดหวังว่าจะเป็น เช่นนี้มากขึ้นไปเรื่อยๆ ในอนาคต

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา
บรรณาธิการ

สารบัญ

การวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ น้ำพริกตาแดง	1
An analysis of scientific knowledge in local wisdom concerning “Ta-Dang chili paste” กนกรัตน์ บันทา, สุทธิกัญจน์ ทิพยเกษร Kanokrat Punta, Sutthikan Tipayakesorn	
การประเมินความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์ การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ	21
Needs assessment in academic service of new approach for pedagogical sciences for teachers and education personnel in Northern Thailand กฤษดา แผลงสร, เกียรติสุดา ศรีสุข Kritsada Plangsorn, Kiatsuda Srisuk	
ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน สายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	43
The effects of knowledge development and job efficiency of support staff of Mahasarakham University กัญญารัตน์ พัฒนประสิทธิ์ชัย, ตึกตา บุรีรัมย์ Kanyarat Pattanapasitchai, Tukta Bureerum	
พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ	64
Social network usage behavior for education of bachelor students Thailand National Sports University Chaiyaphum Campus จิราพร รุจิวัฒนากร Jiraporn Rujiwatthanakorn	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัย มหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา	82
Factors affecting teacher’s career selection at Mahasarakham University, Thailand, of students who did not graduate from the educational program อรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส, ศิริพร ไสยรัตน์, ธนภร กอเสนาะรส On-anong Mekkapan-opas, Siriporn Saiyarat, Thanaporn Korsanorros	

ความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและ รักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	101
Satisfaction and expectations of personnel from the traffic and security section services and General service section of the Building Division, Mahasarakham University ประเสริฐ ชุ่มอภัย Prasert Chumaphai	
ระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด	117
Online asset monitoring system using QR Code technology ปิยะพงษ์ มุลศรีแก้ว, สุกัญญา สิตวัน, พีชณัฐ ชาติเสริมศักดิ์ Piyapong Moonsrikaew, Sukanya Sitawan, Peechanat Chatsermsak	
การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	129
Curriculum evaluation of the Doctor of Veterinary Medicine Program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University พรเพ็ญ เผือกเอม, โชติமாகานต์ ไชยยศ Pornpen Phuakaim, Chotimakan Chaiyes	
แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61)	154
Motivation on decision-making in continuing the undergraduate degree 2018 at the Mahasarakham University ภาณุวัฒน์ สว่างแสง Phanuwat Sawangsang	
ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ระเบียบทางการเงินกับผลสัมฤทธิ์ของงาน ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	171
The relationship between learning financial regulation and achievement of financial and accounting officers Mahasarakham University ฤทัยรัตน์ มาย์ สรสันต์ Ruethairat Mai Sorasan	

ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงินทตรงจ่าย
คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา 185

**A document tracking system for budget control and advance loan in
the school of Medical Sciences, University of Phayao**

หนึ่งฤทัย เทพสิงห์

Nuengruethai Thepsingha

การถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ 199

**Lesson-based study on Executive Functions (EF) learning management:
case study of Phromcharoen School, Amphoe Phu Sing, Sisaket province**

อรพร ทับทิมศรี, ประสาท เนืองเฉลิม

Orraporn Tubtimsri, Prasart Nuangchalerm

การวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญา ท้องถิ่นการทำน้ำพริกตาแดง

An analysis of scientific knowledge in local wisdom concerning “Ta-Dang chili paste”

กนกรัตน์ ปันหา¹, สุทธิกัญจน์ ทิพยเกษร²
Kanokrat Punta¹, Sutthikan Tipayakesorn²

Received: 22 October 2020 ; Revised: 30 November 2020 ; Accepted: 13 January 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ หรือรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม และเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้อาชีววิทยาศาสตร์ตามแนว เอส ที เอส เรื่อง น้ำพริกตาแดง ที่มีต่อความตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงจากการใช้แบบสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน (แบบปลายเปิด) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งคัดเลือกมาจาก 15 หมู่บ้าน ในตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ขั้นการเตรียมวัตถุดิบในการทำน้ำพริกตาแดง ตอนที่ 2 ขั้นตอนการทำน้ำพริกตาแดง และตอนที่ 3 ขั้นตอนการรับประทานและการเก็บรักษา โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านมาวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการศึกษา (วิทยาศาสตร์ศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Graduate students Field of study (Science Education) Faculty of Education Chiang Mai University

Analysis) โดยแบ่งเป็น 4 วิชา ประกอบด้วย วิชาฟิสิกส์ วิชาเคมี วิชาชีววิทยา และวิชาดาราศาสตร์ ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน (แบบปลายเปิด) ในเขตตำบล สุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง พบว่า น้ำพริกตาแดงเป็นอาหารประจำครัวเรือนที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ วัตถุดิบที่ใช้ในการทำน้ำพริกตาแดง ประกอบด้วย พริกแห้ง กระเทียม หอมแดง กะปิ ปลาแร่ ถั่วเน่าแผ่น และปลาป่น จากการศึกษาและวิเคราะห์ขั้นตอนการทำน้ำพริกตาแดง ได้พบองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตากพริก เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับพลังงานความร้อน โดยการถ่ายโอนพลังงานความร้อนแบบการแผ่รังสีความร้อนโดยไม่อาศัยตัวกลาง เช่น การแผ่รังสีของดวงอาทิตย์มายังโลก ซึ่งเป็นพลังงานรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต

ขั้นตอนที่ 2 การหมก การจี้ การปิ้ง และการย่าง พบว่า การหมกปลาแร่ การจี้ หรือการปิ้ง หรือการย่างกระเทียม หอมแดง และถั่วเน่าแผ่น โดยใช้ความร้อนจากเตาถ่าน เป็นการถ่ายโอนพลังงานความร้อนแบบการแผ่รังสีความร้อนเช่นกัน

ขั้นตอนที่ 3 การคั่ว พบว่า การคั่วปลาป่น โดยการใช้กระทะ ต้มนเตาถ่าน ควบคุมไฟให้อยู่ในระดับต่ำ เป็นการถ่ายโอนความร้อนแบบการนำความร้อน เป็นการถ่ายโอนความร้อน โดยความร้อนจะเคลื่อนที่ไปตามเนื้อของวัตถุ จากตำแหน่งที่มีอุณหภูมิสูงไปสู่ตำแหน่งที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า โดยที่วัตถุที่เป็นตัวกลางในการถ่ายโอนความร้อนไม่ได้เคลื่อนที่และขั้นตอนที่ 4 การทำน้ำพริกตาแดง หรือการโขลก พบว่า การใช้ครกไม้ หรือครกหิน ในการโขลกน้ำพริกตาแดง โดยการเคลื่อนที่ขึ้นและลงของสาก ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ที่ดึงเข้าหาศูนย์กลางของโลก คือ แรงโน้มถ่วง

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาท้องถิ่น, น้ำพริกตาแดง, องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

Abstract

This study examined the knowledge and science contained in local wisdom about red eye chili paste. The results can be used to

organize learning activities for science courses or additional science courses. It is a part of research on effects of science learning management according to the STS guideline on red eye chili paste on the local wisdom awareness of Mathayomsuksa 2 students. Interviews with villagers (Open-ended) involved 5 persons, selected from 15 villages in Suthep Subdistrict, Mueang Chiang Mai District Chiang Mai Province were divided into 3 steps: 1st step, raw material preparation for making Ta Dang chili paste; 2nd step was making Ta Daeng chili paste and the 3rd step was the eating and storage process. Data from interviews with local philosophers to analyze scientific knowledge by content analysis were divided into 4 subjects, consisting of physics, chemistry, biology and astronomy at the elementary and lower secondary levels.

The analysis of data from the interviews was found that Chili Ta Dang is a household dish that has been passed down since from ancestors The raw materials used for making red eye chili paste consist of dried chili, garlic, shallot, shrimp paste, fermented fish, peanut, and fish meal. It was found that scientific knowledge was as follows. Step 1. Chili is a body of scientific knowledge about thermal energy. By transferring heat energy without an intermediary such as the radiation of the Sun to Earth. This is a form of energy that is important in the activity of living organisms. Step 2. Mingling, roasting, roasting and grilling; it was found that the fermentation of fermented fish, roasting or grilling, or roasting of garlic, shallots and nuts. Using the heat from the charcoal stove transfers heat energy as well as radiant heat. Step 3. Roasting fish meal used a pan set on the stove with low flame. Heat is transferred by conduction and the heat will moves through the texture of the object from the high to lower temperature positions when is the transfer medium does not move. Step 4. To make red eye chili paste by pounding, it was found that a wooden mortar or stone mortar was used

to pound Ta Daeng chili paste. By moving roughly up and down this creates a motion that is pulls towards the center of the Earth, ie gravity.

Keywords: Local Wisdom, Ta-Dang Chilli Paste, Scientific knowledge

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามแนววิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ที่มีในภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการรวบรวมเอาทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น หรือชุมชนรวบรวมเป็นองค์ความรู้ จัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อการสืบทอดองค์ความรู้นั้นสู่คนรุ่นต่อๆ มา ซึ่งวีระพงษ์ แสง-ชูโต (2544) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่า ความรู้ที่ได้รับจากการสั่งสมมาเป็นเวลานาน และมีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งในท้องถิ่นนั้น เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันของสังคมในท้องถิ่น และอาจกล่าวถึงประสบการณ์ตรงของชาวบ้าน ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ความรู้ ความคิดในการสร้างสรรค์แบบแผนของการดำรงชีวิต ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา การประกอบอาชีพที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง และการประกอบอาชีพที่เกิดจากการผสม

ผสานความรู้เดิมกับแนวคิดหลักปฏิบัติและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสอดคล้องสมมาศ ครุสาตตะ (2555) ได้กล่าวถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ปรับแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหา และพัฒนาชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้มีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรม เกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงาม ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหาการจัดการ และปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทย

การจัดการเรียนรู้ตามแนววิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม เรื่อง น้ำพริกตาแดง ที่มีต่อความตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เป็นการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการทำนาพริกตาแดง ซึ่งเป็นอาหารท้องถิ่นพื้นบ้านภาคเหนือสู่การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยการนำเอาทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวคน รวมทั้งคติ ความเชื่อ ค่านิยม หรือหลักการพื้นฐานที่เกิดจากการสั่งสมหรือสืบทอดกันมา และยึดถือเป็นขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับยศ สันตสมบัติ (2542) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นในบริบททางกาย และวัฒนธรรมของปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับระบบนิเวศ ความผูกพันอย่างแนบแน่นระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่น มนุษย์กับระบบนิเวศทำให้ภูมิปัญญาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากวิทยาศาสตร์ ในขณะที่วิทยาศาสตร์วางอยู่บนหลักการที่ว่าความรู้มีลักษณะสากล ในทางตรงกันข้ามภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่อาจดำรงอยู่และพัฒนาสืบไปได้ หากถูกตัดขาด

จากรากเหง้าทั้งในด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม และประสาทเนื่องเฉลิม (2548) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มีความเป็นสากลที่สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิต และกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีระบบแบบแผนที่จำกัดอยู่ที่ปรัชญาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์เป็นทั้งตัวความรู้ และกระบวนการที่นำพามนุษย์ไปสู่ความรู้ ความจริง การนำภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นมาสอดแทรก ในกระบวนการเรียนการสอนจึงเป็นการบูรณาการศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกัน ผู้เรียนได้ตระหนักถึงคุณค่า และค่านิยมทางวัฒนธรรมอันดี สืบทอดกันมาเกิดปัญญา เกื้อกูล ต่อตนเองและสังคมอย่างสอดคล้อง และสมดุลกันจนกลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นการให้ความรู้อย่างเป็นทางการ วิทยาศาสตร์ที่สัมพันธ์กับภูมิปัญญาจึงเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายเชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์เข้ากับรูปแบบการดำเนินตามสภาพที่เป็นชีวิตจริง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโดยการ

สัมพันธภาพภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตตำบลสุเทพซึ่งตำบลสุเทพเป็นหนึ่งในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองเชียงใหม่ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของเขตเมืองเชียงใหม่รวมถึงอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย ตำบลสุเทพประกอบไปด้วย 15 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเชิงดอย บ้านป่าห้า บ้านกองบิน 41 บ้านห้วยทราย บ้านไร่เปิง บ้านโป่งน้อย บ้านต้นกก บ้านหลังห้า บ้านดอยสุเทพ บ้านอุโมงค์ บ้านดอยปุย บ้านภูพิงค์ บ้านสันลมจอย บ้านใหม่หลังมอ และบ้านทรายคำ ชุมชนบ้านสันลมจอย หมู่ที่ 13 เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบล สุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นชุมชนหนึ่งเดียวที่อยู่ในเขตเมืองซึ่งมีการอยู่ร่วมกันของคนท้องถิ่นดั้งเดิมและพี่น้องชนเผ่าบนพื้นที่สูงเข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านประมาณ 30 ปี โดยยังรักษาวิถีชีวิตดั้งเดิมไว้ทั้งด้านภาษาและการแต่งกายใช้วิถีชีวิตและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน บ้านสันลมจอยเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ได้แยกตัวออกจากบ้านโป่งน้อยในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2536 พื้นที่โดยรอบหมู่บ้านเป็นที่ราบเชิง

เขา ส่งผลให้หมู่บ้านมีเนินเล็ก ๆ อยู่โดยรอบ นอกจากเสน่ห์ของชนเผ่าแล้ว บ้านสันลมจอยยังเป็นชุมชนที่เป็นลักษณะกึ่งเมือง กึ่งชนบทที่ทำการเกษตรปลอดสารพิษตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

บ้านสันลมจอยมีการบริหารและพัฒนาหมู่บ้าน โดยการขับเคลื่อนของคณะกรรมการหมู่บ้านและมีการแบ่งเขตการดูแลออกเป็นคุ้มบ้านโดยมีทั้งหมด 10 คุ้มบ้านแต่ละคุ้มบ้านจะมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญา และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในคุ้มบ้านได้อีกด้วย (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2557)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าถึงกระบวนการ และขั้นตอนในการทำน้ำพริกตาแดง ที่มีลักษณะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นทักษะ ความรู้ และประสบการณ์มีอยู่ในตัวบุคคลและมีการสืบทอดกันมาจนเป็นวัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชน อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนในตำบลสุเทพ ภูมิปัญญานี้เป็นองค์ความรู้ที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการสั่งสมและพัฒนา

ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หลักการที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงคิดที่จะใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับน้ำพริกตาแดงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสามารถพัฒนาและนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปสู่ชุมชนต่อไป และสามารถถ่ายทอดความรู้ตลอดจนนำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาที่คงอยู่ในโรงเรียนและสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องการทำน้ำพริกตาแดงต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาความรู้วิทยาศาสตร์ที่มีในภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด

เชียงใหม่ จำนวน 5 ท่านที่คัดเลือกจาก 15 หมู่บ้าน ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกประชาชนชาวบ้าน ดังนี้ 1. เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเขตตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2. เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาหารพื้นเมืองของเทศบาลตำบลสุเทพ และ 3. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการทำน้ำพริกตาแดง โดยประชาชนชาวบ้าน 5 ท่านคือ

1. นางจันทร์คำ สีตะบุษย์ หมู่ที่ 5 บ้านไร่เปิง
2. นางสู่ม พลัปปลาทอง หมู่ที่ 6 บ้านโป่งน้อย
3. นางแสงอรุณ จาวารี หมู่ที่ 13 บ้านสันลมจอย
4. นางเครือวัลย์ เอี่ยมเปี่ยม หมู่ที่ 13 บ้านสันลมจอย
5. นางบัวแก้ว วิโรจน์ หมู่ที่ 15 บ้านทรายคำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องน้ำพริกตาแดง ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางของแบบสัมภาษณ์

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ และกำหนดประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำน้ำพริกตาแดง เพื่อวิเคราะห์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีในภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง น้ำพริกตาแดง

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับข้อคำถามบางข้อให้แคบลง ให้ตรงกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาใช้กับปราชญ์ชาวบ้าน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง โดยสำรวจพื้นที่จริงและทำการสัมภาษณ์จากปราชญ์ชาวบ้านภายในชุมชนเขตตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์จากปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 ท่านเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำน้ำพริกตาแดงมาวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขั้นตอนการทำน้ำพริกตาแดง ดังนี้ ประวัติความเป็นมาของน้ำพริกตาแดงเป็นอย่างไร, วัตถุดิบที่นำมาทำน้ำพริกตาแดงมีอะไรบ้าง, อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการทำน้ำพริกตาแดงมีอะไรบ้าง, ขั้นตอนในการทำน้ำพริกตาแดง มีกี่ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนมีอะไรบ้าง, การรับประทานน้ำพริกตาแดงควรรับประทานอย่างไร และ เครื่องเคียงที่ทานคู่กับน้ำพริกตาแดงมีอะไรบ้าง และการเก็บรักษาน้ำพริกตาแดงควรทำอย่างไร ประเด็นกระบวนการในการ

ทำน้ำพริกตาแดง และองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ในแต่ละวิชาทั้งฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง พบว่า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของน้ำพริก ตาแดง ผู้วิจัยได้สรุปผลจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของน้ำพริกตาแดง พบว่า น้ำพริกตาแดงเป็นอาหารประจำครัวเรือนที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถหาได้ง่าย ส่วนใหญ่นิยมรับประทานน้ำพริกตาแดงกับผักหนึ่ง และสามารถเก็บน้ำพริกตาแดงไว้เป็นอาหารในยามฉุกเฉินได้เป็นเวลานาน

2. วัตถุดิบที่นำมาทำน้ำพริกตาแดง พบว่า วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการทำน้ำพริกตาแดง ประกอบด้วย พริกเป็นเครื่องเทศที่ใช้ในการปรุงอาหาร โดยมีรสเผ็ดร้อน

เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ของการทำน้ำพริกตาแดง กระเทียมเป็นเครื่องเทศที่ใช้ในการปรุงรสชาติของน้ำพริก ตาแดงและเป็นพืชสมุนไพร หอมแดงเป็นเครื่องเทศที่ใช้ในการประกอบและใช้ในการปรุงรสชาติของน้ำพริกตาแดง และเป็นยาสมุนไพร กะปิ ปลา ร้า ถั่วเน่าแผ่น และปลาป่นเป็นเครื่องปรุงรสชาติของน้ำพริกตาแดงให้มีรสชาติอร่อย ในสมัยก่อนใช้ปลาแห้งซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้ปลาป่นในการปรุงรสชาติของน้ำพริกตาแดงให้มีรสชาติอร่อย และมีกลิ่นหอม

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำพริกตาแดง พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ครกหินกับสากหิน หรือบางครัวเรือนที่ไม่มีครกหิน จะใช้ครกไม้กับสากไม้เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากการออกแรงไขลวกวัตถุดิบมีการเคลื่อนที่ขึ้นและลง เพื่อให้วัตถุดิบละเอียด เป็นการเคลื่อนที่ออกและเข้าสู่ศูนย์กลางของโลก จึงส่งผลให้วัตถุดิบแรงโน้มถ่วงของตัวเอง

4. ขั้นตอนในการทำน้ำพริกตาแดง พบว่า มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

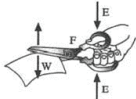
ขั้นตอนที่ 1 การตาก

ขั้นตอนที่ 2 การย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การคั่ว
 ขั้นตอนที่ 4 การทำน้ำพริก
 ตาแดง
 โดยมีรายละเอียดดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การตาก
 เป็นการนำพริกแห้ง และถั่วเน่า

แผ่นไปตากแดดประมาณครึ่งวัน
 เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่
 ทำให้ความชื้นที่ยังอยู่ในพริกแห้ง
 และถั่วเน่าแผ่นระเหยออกไป ถือเป็น
 เป็นการถนอมอาหารอีกหนึ่งวิธีที่
 ทำให้ความชื้นในพริกกระเหยออกไป
 ทำให้พริกแห้งได้ ดังตารางดังนี้

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการตาก

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
1. วางพริกลงบน กระดางจากนั้นนำไป ตากแดดให้พริกแห้ง	- เรื่อง พลังงาน ความร้อน ม.1 - ตากแดดโดยใช้ แสงจากดวง อาทิตย์ เป็น พลังงานความ ร้อนรูปแบบหนึ่ง	- เรื่อง สารและ การเปลี่ยนแปลง (ระเหย) ม.2 - เมื่อนำพริกไป ตากแดด พริก จะแห้ง เนื่องจาก ความชื้นระเหย	- เรื่อง การ เจริญเติบโตและ วัฏจักรชีวิตของ พืช(พริก) ป.2 - พริกเจริญ เติบโตได้ดีใน สภาพอากาศร้อน ชื้น แสงแดดไม่ จัดจนเกินไป	- เรื่อง พลังงาน แสงอาทิตย์ ป.2 - พลังงานที่ ผลิตได้จาก การแผ่รังสีของ ดวงอาทิตย์ใน รูปของแสงแดด
2. ตัดพริกแห้งให้มี ขนาดเล็กกลง	- เรื่อง โมเมนต์ ของแรง ม.2 - การตัดโดยใช้ กรรไกรซึ่งเกี่ยว กับคานอันดับ ที่ 1 เป็นคาน ที่มีจุด (F) อยู่ ระหว่างแรงความ พยายาม (E) และแรงความ ต้านทาน (W) 	-	-	-

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการตาก (ต่อ)

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
3. นำถั่วเน่าแผ่นวางลงบนกระดิ่ง จากนั้นนำไปตากแดด ให้ถั่วเน่าแผ่นแห้ง	- เรื่อง พลังงานความร้อน ม.1 - ตากแดดโดยใช้แสงจากดวงอาทิตย์ เป็นพลังงานความร้อนรูปแบบหนึ่ง	- เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย) ม.2 - เมื่อนำถั่วเน่าแผ่นไปตากแดด ถั่วเน่าแผ่นจะแห้ง เนื่องจากความชื้นระเหย	- เรื่อง การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของพืช (ถั่วเหลือง) ป.2 - ถั่วเหลืองเจริญเติบโตได้ดีในเขตร้อนและเขตอบอุ่น	- เรื่อง พลังงานแสงอาทิตย์ ป.2 - พลังงานที่ผลิตได้จาก การแผ่รังสีของดวงอาทิตย์ในรูปของแสงแดด
4. เสียบกระเทียมและหอมแดงที่เหล็กเสียบอาหาร โดยแยกกระเทียม 1 แห่ง และหอมแดง 1 แห่ง	- เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ (แรงเสียดทาน) ป.5 - เมื่อเสียบวัตถุลงในเหล็กเสียบอาหารทำให้เกิดแรงต้านที่กระทำต่อวัตถุ	-	- เรื่อง การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของพืช (กระเทียม และหอมแดง) ป.2 - กระเทียมและหอมแดงเป็นพืชตระกูลเดียวกันเจริญเติบโตได้ดีในช่วงอากาศหนาว	-

จากตาราง 1 วิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการตาก พบว่าการตากเป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์กระบวนการที่ 1 เป็น

องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง พลังงานความรู้ วิชาเคมี เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย) วิชาชีววิทยา เรื่อง การเจริญเติบโตและวัฏจักรชีวิตของพืช (พริก) วิชาดาราศาสตร์ เรื่อง พลังงานแสงอาทิตย์ กระบวนการที่ 2 เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

ในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง โมเมนต์ของแรง
 กระบวนการที่ 3 เป็นองค์ความรู้ทาง
 วิทยาศาสตร์ในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง
 พลังงานความร้อน วิชาเคมี เรื่อง
 สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย)
 วิชาชีววิทยา เรื่อง การเจริญเติบโต
 และวัฏจักรชีวิตของพืช (ถั่วเหลือง)
 และวิชาดาราศาสตร์ เรื่อง พลังงาน
 แสงอาทิตย์ และกระบวนการที่ 4
 เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
 ในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงและการ
 เคลื่อนที่ (แรงเสียดทาน) และวิชา
 ชีววิทยา เรื่อง การเจริญเติบโตและ
 วัฏจักรชีวิตของพืช (กระเทียม และ
 หอมแดง)

ขั้นตอนที่ 2 การหมก การ
 จี้ การบั้ง หรือการย่าง เป็นการนำ
 เอาปลาร้าไปหมก เพื่อให้ปลาร้าสุก
 และมีกลิ่นหอม เอาพริกแห้งที่ตาก
 แดดแล้ว กระเทียม หอมแดง ถั่ว
 เน่าแผ่น และกะปิ ทำการจี้ การบั้ง
 หรือการย่างด้วยไฟอ่อนๆ จากเตา
 ถ่าน เพื่อให้วัตถุดิบมีความสุข กรอบ
 และมีกลิ่นหอม เป็นองค์ความรู้ทาง
 วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการถ่ายโอน
 ความร้อนโดยการแผ่รังสีความร้อน
 เป็นการถ่ายโอนความร้อนโดย
 ไม่ต้องอาศัยตัวกลาง

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการหมก การจี้ การบั้ง
 หรือการย่าง

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
1. นำพริกแห้งไป คั่วในกระทะด้วย ไฟอ่อน แล้วพัก ทิ้งไว้ให้เย็น	- เรื่อง การถ่าย โอนความร้อน ม.1 - เป็นการถ่ายโอน ความร้อน แบบ การนำความร้อน	- เรื่อง สารและการ เปลี่ยนแปลง(ระเหย) ม.2 - เมื่อนำพริกไปคั่ว พริก จะแห้งกว่าเดิม เนื่องจาก ความชื้นระเหย	-	-

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์ห้องคีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการหมก การจี้ การบั้ง หรือการย่าง (ต่อ)

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิลิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
2. นำแห้งเสียบอาหารที่เสียบกระเทียมและหอมแดงไปย่างด้วยไฟอ่อน	- เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน ม.1 - เป็นการถ่ายโอนความร้อน แบบ การพาความร้อน	- เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย) ม.2 - กระเทียมและหอมแดง นำไปย่างทำให้ความชื้นระเหย	-	-
3. นำหอกะปิ และหอยลาร้าไปย่างด้วยไฟอ่อน	- เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน ม.1 - เป็นการถ่ายโอนความร้อน แบบ การพาความร้อน	- เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย) ม.2 - ทำให้น้ำที่มีในกะปิ และปลา ร้าระเหยไป	-	-
4. นำถั่วเน่าแผ่นไปย่างให้สุก ด้วยไฟอ่อน	- เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน ม.1 - เป็นการถ่ายโอนความร้อน แบบ การพาความร้อน	- เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย) ม.2 - ทำให้ความชื้นที่มีอยู่ในถั่วเน่าแผ่นระเหยไป	-	-

จากตาราง 2 วิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริก ตาแดงเกี่ยวกับการหมก การจี้ การบั้ง หรือการย่าง พบว่า การหมก การจี้ การบั้ง หรือการย่าง จากการวิเคราะห์กระบวนการที่ 1-4 เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชา

ฟิลิกส์ เรื่อง การถ่ายโอนความรู้วิชาเคมี เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง (ระเหย)

ขั้นตอนที่ 3 การคั่ว เป็นการนำเอาปลาป่นมาคั่วไฟอ่อนๆ เพื่อให้ปลาป่นสุก มีกลิ่นหอมและเพิ่มรสชาติความอร่อยของน้ำพริกตาแดง เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการถ่ายโอน

ความร้อนโดยการนำความร้อน โดยความร้อนจะเคลื่อนที่ไปตามเนื้อของวัตถุจากตำแหน่งที่มีอุณหภูมิสูงไปสู่ตำแหน่งที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า โดยที่วัตถุที่เป็นตัวกลางในการถ่ายโอนความร้อนไม่ได้เคลื่อนที่ เมื่อกระทะ

ได้รับความร้อนจะสั่นมากขึ้นจึงชนกับโมเลกุลที่อยู่ติดกัน และทำให้โมเลกุลที่อยู่ติดกันสั่นต่อเนื่องกันไป ความร้อนจึงถูกถ่ายโอนไปโดยการสั่นของโมเลกุลของกระทะ

ตาราง 3 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการคั่ว

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
นำสลาป่นใส่กระทะคั่วโดยใช้ไฟอ่อน เพื่อให้สลาป่นมีกลิ่นหอม	- เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน ม.1 - เป็นการถ่ายโอนความร้อนแบบการนำความร้อน	-	-	-

จากตาราง 3 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการคั่ว พบว่า จากการวิเคราะห์กระบวนการคั่วเป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง การถ่ายโอนความร้อน

ขั้นตอนที่ 4 การทำน้ำพริกตาแดง ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่

นำเอาวัตถุดิบที่ผ่านขั้นตอน ต่างๆ มาโขลกให้เข้ากันโดยใช้ครกหินหรือครกไม้และทำการปรุงรสเพื่อให้ได้รสชาติตามต้องการก็จะได้น้ำพริกตาแดง เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการออกแรง โขลกวัตถุดิบมีการเคลื่อนที่ขึ้นและลง เพื่อให้วัตถุละเอียด เป็นการเคลื่อนที่ออกและเข้าสู่ศูนย์กลางของโลกจึงส่งผลให้วัตถุมีแรงโน้มถ่วงของตัวเอง

ตาราง 4 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการทำน้ำพริกตาแดง

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
นำพริกแห้งมาโขลกโดยใช้ครก โขลกให้ละเอียด จากนั้นนำถั่วเน่าแผ่นมาโขลกให้ละเอียด สุดท้ายใส่กระเทียม หอมแดง ปลาป่น และปลาร้า โขลกให้เข้ากัน	- เรื่อง แรงโน้มถ่วง ป.4 - เป็นการเคลื่อนที่ออก และ เข้าสู่ศูนย์กลางของโลก	-	-	-

จากตาราง 4 วิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงเกี่ยวกับการทำน้ำพริกตาแดง พบว่า จากการวิเคราะห์กระบวนการทำน้ำพริกตาแดง เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แรงโน้มถ่วง

5. การรับประทานน้ำพริกตาแดง พบว่า การรับประทาน

น้ำพริกตาแดงส่วนใหญ่จะรับประทานกับข้าวเหนียวกับผักสดหรือผักหนึ่ง เช่น แตงกวา ผักกาดมะเขือ ระวัง พักทอง กะหล่ำ ผักแคบ ผักชะอม และกะหล่ำดอก เป็นต้น ซึ่งสารอาหารที่ให้พลังงานแก่ร่างกาย ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และโปรตีน อาหารทั้งหมดในกลุ่มนี้จัดเป็นสารอาหารหลักที่จำเป็นต่อร่างกาย และจะขาดไม่ได้

ตาราง 5 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการรับประทานน้ำพริกตาแดง

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
รับประทานกับผักสด หรือผักลวก หรือผักนึ่ง และข้าวเหนียว	- เรื่อง พลังงานจลน์ ป.6 - พลังงานจลน์เป็นพลังงานที่เกิดกับวัตถุที่กำลังเคลื่อนที่ ซึ่งการรับประทานอาหารต้องเคี้ยวอาหารก่อนการดูดซึมโดยใช้ฟันบดเคี้ยวอาหาร	-	- เรื่อง อาหารและสารอาหาร ป.6 - การรับประทานอาหารควรให้ครบ 5 หมู่ คือ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต เกลือแร่หรือแร่ธาตุ วิตามิน และไขมัน	-

จากตาราง 5 วิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการรับประทานน้ำพริกตาแดง พบว่าจากการวิเคราะห์กระบวนการรับประทานน้ำพริกตาแดง เป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาในวิชาฟิสิกส์ เรื่อง พลังงานจลน์ และวิชาชีววิทยา เรื่อง อาหารและสารอาหาร

6. การเก็บรักษา น้ำพริกตาแดง พบว่า ในสมัยก่อนไม่มีตู้เย็น การเก็บน้ำพริกตาแดงเมื่อรับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว เก็บไว้ในขันโตกและนำฝาซีมาครอบ

หากน้ำพริกตาแดงมีความแห้งมาก จะสามารถเก็บไว้ได้นานประมาณ 1 อาทิตย์ บางครัวเรือนจะเก็บน้ำพริกตาแดงในกระปุกที่มีฝาปิดมิดชิด ซึ่งการเก็บรักษา น้ำพริกตาแดง หรือระยะเวลาในการเก็บรักษา ขึ้นอยู่กับความชื้น เช่น ถ้ามีความชื้นมาก อาจทำให้การเก็บรักษา น้ำพริกตาแดงมีระยะเวลาสั้นลง ในทางกลับกันถ้ามีความชื้นไม่มาก หรือไม่มีเลย ก็ทำให้การเก็บรักษา น้ำพริกตาแดงมีระยะเวลาที่นานขึ้น และบรรจุภัณฑ์ในการใส่น้ำพริกตาแดง เช่น ไบโตะ พลาสติก แก้ว ซึ่งมีสมบัติที่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ตารางวิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงในขั้นตอนการเก็บรักษา

กระบวนการ	วิชา			
	ฟิสิกส์	เคมี	ชีววิทยา	ดาราศาสตร์
ห่อด้วยใบตองแห้ง หรือบรรจุใส่ถ้วย หรือ กระปุกที่มีฝาปิด	-	- เรื่อง สมบัติของวัสดุ ป.4 - บรรจุภัณฑ์ในการใส่น้ำพริกตาแดง เช่น ใบตอง พลาสติก แก้ว ซึ่งมีสมบัติที่แตกต่างกัน	-	เรื่อง บรรยากาศ (ความชื้น) ม.1 - หากน้ำพริกตาแดงมีความแห้งมาก จะทำให้การเก็บรักษาน้ำพริกตาแดงมีระยะเวลาที่นานขึ้น

จากตาราง 6 วิเคราะห์องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดงในขั้นตอนการเก็บรักษาพบว่า จากการวิเคราะห์กระบวนการเก็บรักษาเป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในวิชาเคมี เรื่อง สมบัติของวัสดุ และ วิชาดาราศาสตร์ เรื่อง บรรยากาศ (ความชื้น)

การอภิปรายผล

การสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้านเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับน้ำพริกตาแดง ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองภาคเหนือ ได้สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และการถ่ายทอดความรู้ของชาวบ้านในชุมชน เพื่อ

การสืบทอดองค์ความรู้นั้นสู่คนรุ่นต่อๆ มา สอดคล้องกับที่ วีระพงษ์แสง-ชูโต (2544) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่า เป็นความรู้ที่ได้รับจากการสั่งสมมาเป็นเวลานาน และมีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง ในท้องถิ่นนั้น เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันของสังคมในท้องถิ่น และอาจกล่าวถึงประสบการณ์ตรงของชาวบ้าน ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ความรู้ ความคิดในการสร้างสรรค์แบบแผนของการดำรงชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา เป็นการประกอบอาชีพที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง และการประกอบอาชีพที่เกิดจากการผสมผสานความรู้เดิมกับแนวคิดหลักปฏิบัติและเทคโนโลยีสมัยใหม่

น้ำพริกตาแดง เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารจะใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติในแต่ละท้องถิ่น อาจมีการดัดแปลงบ้างเล็กน้อยเพื่อให้รสชาติกลมกล่อม และเป็นที่ถูกใจในการบริโภค ในการประกอบอาหารต้องอาศัยเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยความรู้และหลักการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การนำวัตถุดิบผ่านความร้อนจากการใช้ความร้อนผ่านเตาถ่าน โดยการคั่ว และการย่าง ซึ่งเป็นวิธีการถนอมอาหารโดยใช้น้ำมันและความร้อน และการนำวัตถุดิบมาโขลกให้เข้ากันโดยใช้ครกหินหรือครกไม้ เพื่อให้วัตถุดิบละเอียด เป็นการใช้แรงโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงในตัวเอง ขณะที่ยกสากขึ้นและตำลงไปในการ เป็นต้น

การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นมาประกอบอาหาร เมื่อรับประทานแล้วเกิดประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น การรับประทานน้ำพริกตาแดงกับผัก แสดงถึงการปรับสมดุลทางร่างกาย โดยน้ำพริกตาแดงจะมีความเผ็ดร้อน เมื่อรับประทานควบคู่กับผัก เช่น แตงกวาเป็นพืชที่มีน้ำมาก ช่วยลดความร้อนในร่างกายและทำให้สดชื่น เป็นต้น นอกจากนี้การรับประทานอาหารในลักษณะนี้ยังทำให้ร่างกายได้รับสารอาหาร

ที่หลากหลาย มีความสอดคล้องกับ โครงการทฤษฎีบทปัญญา (2562) ได้กล่าวถึง อาหารและสารอาหารคือ อาหารเป็นสิ่งที่เรารับประทานได้โดยปลอดภัยและให้สารอาหารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายในประเทศไทยมักจำแนกเป็น 5 หมู่ หรือ 5 กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางให้คนไทยบริโภคอาหารที่หลากหลายและครบส่วน อาหาร 5 หมู่ และสารที่เป็นองค์ประกอบในอาหารเรียกว่า สารอาหาร (nutrient) เป็นสารที่ร่างกายสามารถใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต จำแนกตามองค์ประกอบทางเคมี เป็น 6 ประเภท คือ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ลิพิด วิตามิน แร่ธาตุ และน้ำ การรับประทานน้ำพริกตาแดงกับผัก ทำให้ร่างกายได้รับวิตามินและแร่ธาตุ และเส้นใยจากพืชที่เป็นประโยชน์ เมื่อรับประทานร่วมกับกับข้าวประเภทอื่นๆ ก็จะทำให้ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนได้

การเก็บรักษา หรือถนอมอาหารของคนในสมัยก่อน ซึ่งในสมัยก่อนไม่มีตู้เย็น การเก็บน้ำพริกตาแดงหลังจากรับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้วเก็บไว้ในขันโดก และนำผ้าซีมาครอบ ในสมัยก่อนมักจะทำน้ำพริกตาแดงให้มีความ

แห้งมากจะสามารถเก็บไว้ได้นานประมาณ 1 สัปดาห์ บางครั้งเรือนจะเก็บน้ำพริกตาแดงในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด ซึ่งการเก็บรักษาน้ำพริกตาแดงขึ้นอยู่กับความชื้น เช่น ถ้ามีความชื้นมาก อาจทำให้การเก็บรักษาน้ำพริกตาแดงมีระยะเวลาสั้นลง และบรรจุภัณฑ์ในการใส่น้ำพริกตาแดง คือ โปตอง ซึ่งเป็นองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสมบัติของวัสดุและบรรยากาศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการเก็บถนอมอาหารของคนในสมัยก่อน และพัฒนาการในการเก็บถนอมอาหารตามยุค สมัยนี้เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปปรับใช้

1.1 จากการศึกษาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำน้ำพริกตาแดง พบว่ามีองค์ความรู้ในหลายสาขา ซึ่งสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำน้ำพริกตาแดงไปใช้สอดแทรกในการสอนวิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ ที่สอดคล้องกับองค์ความรู้และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ในระดับชั้นต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยเป็นการวิเคราะห์องค์ความรู้วิทยาศาสตร์จากการทำน้ำพริกตาแดง จึงทำให้ได้การวิเคราะห์องค์ความรู้วิทยาศาสตร์ไม่ครบทุกสาระการเรียนรู้ ดังนั้นควรทำการวิเคราะห์ในประเด็นอื่นๆ เช่น สรรพคุณของวัตถุดิบในการทำน้ำพริกตาแดง สรรพคุณของเครื่องเคียงที่ใช้รับประทานกับน้ำพริกตาแดง เป็นต้น

2.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแขนงสาขาวิชาอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับต่างๆ เพื่อการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นๆ สู่คนรุ่นต่อๆ มา

2.3 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีความตระหนักในภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนและเป็นองค์ความรู้ที่อยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน เพื่อแสดงถึงการรับรู้ ยอมรับ และเชื่อถือในคุณค่าขององค์ความรู้

เอกสารอ้างอิง

- โครงการทຽปลูกปัญญา. (2562). *อาหารและสารอาหาร*. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562. จากเว็บไซต์ <https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/31638>.
- ประสาท เนืองเฉลิม. (2548). *วิทยาศาสตร์ศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น*. วารสารศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม 2548.
- ยศ สันตสมบัติ. (2542). *ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่:เชียงใหม่.
- วีระพงษ์ แสง-ชูโต. (2544). *การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านในทางวิทยาศาสตร์ในภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย*. บัณฑิตวิทยาลัย ปริญญาการศึกษาดุขฎฐบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมมาศ ครุสาตตะ. (2555). *การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2557). *บ้านสันลมจอย*. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 จาก <http://agrotourism.doae.go.th>.

การประเมินความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาในภาคเหนือ

Needs assessment in academic service of new approach for pedagogical sciences for teachers and education personnel in Northern Thailand

กฤษดา แผลงสร¹, เกียรติสุดา ศรีสุข²
Kritsada Plangsorn¹, Kiatsuda Srisuk²

Received: 17 February 2021 ; Revised: 15 March 2021 ; Accepted: 8 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการรับบริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูในภาคเหนือ ตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน เชียงราย และพะเยา จำนวน 1,006 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดเรียง

¹ นิสิตระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โทรศัพท์ 053-944209 E-mail: vijaimasscomm@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Master degree of Education Program in Educational Research and Evaluation Faculty of Education Chiang Mai University. Telephone 053-944209 E-mail: vijaimasscomm@hotmail.com

² Associate Professor in Educational Research and Evaluation Faculty of Education Chiang Mai University

ลำดับความสำคัญของความต้องการความจำเป็น Priority need index แบบปรับปรุง (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.65) ส่วนด้านความต้องการในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.57) ค่าดัชนีลำดับความจำเป็นในการให้บริการวิชาการทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือพบว่า ด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.68) ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.63) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.64) มีคะแนนสูงที่สุด (PNI_{modified} =0.21) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น, การบริการวิชาการแก่สังคม, ศาสตร์การสอนแนวใหม่

Abstract

The purpose of this study was to assess the needs of teachers and education personnel in academic service for a new approach for pedagogical sciences. This study was based on survey research. A sample of 1006 teachers and education personnel from 8 provinces in Northern Thailand was selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were collected and analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) and Priority Needs Index modified.

It was found that:- 1) the overall situation of in academic service need for a new approach for pedagogical sciences teachers and education personnel in Northern Thailand was at a high level ($\bar{X}=3.63$,

S.D.=0.67); 2) the expectation of in academic service need for a new approach for pedagogical sciences teachers and education personnel in Northern Thailand was at high level ($\bar{x}$ =4.39, S.D.=0.57) ; 3) the priority need index of in academic service need for a new approach for pedagogical sciences teachers and education personnel in Northern Thailand had the highest score ((PNI_{modified} =0.21) in the issues of the learner's role, technology and assessment.

Keywords: Needs Assessment, Academic Service, New Approach for Pedagogical Sciences

บทนำ

คำว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” หรือ “21st Century Skills” ได้เกิดผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก สิ่งที่น่าประหลาดใจเป็นรูปธรรม คือ การกำหนดให้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติของ หลายประเทศ ในการปฏิรูปการศึกษา สำหรับประเทศไทยเริ่มเมื่อปี พ.ศ.2551 โดยหน่วยงานภาครัฐได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เรียกว่า การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (ปี พ.ศ.2552-2561) การปฏิรูปในรอบนี้ มีการปรับหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาในระดับโลกที่มุ่งเน้นปฏิรูปการเรียน

รู้อีกครั้ง โดยเน้นการสอนให้น้อยลงแต่ให้ผู้เรียนรู้มากขึ้น (Teach Less Learn More) ทั้งนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตร ข้อที่ 2 ไว้ว่า เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องมีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต โดยมุ่งเพื่อพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการศึกษาแบบเดิมไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่จะนำพา

ประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ จำเป็นต้องมีการออกแบบการเรียนรู้และการประเมินแบบใหม่ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skill) ถือว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญด้านหนึ่งที่มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนรู้เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น คนที่อ่อนแอในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมจะใช้ชีวิตยากลำบากขึ้นในอนาคต โดยทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมนี้ อยู่บนยอดของกรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills, 2009) หรือที่เรียกว่า Knowledge and Skills Rainbow ซึ่งถือเป็นหัวใจของทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นักเรียนจะต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการดำรงชีวิต เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตนเองเพื่อการทำงานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตในโลกของการทำงานที่เน้นความรู้ความสามารถเฉพาะ

ตัวของบุคคลการวัดและประเมินผล การเรียนในประเทศไทยที่ผ่านมาจากรายงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ชี้ให้เห็นว่า ระบบการวัดผลประเมินผล การเรียน ในปัจจุบันที่เน้นการทดสอบเป็นหลักไม่สามารถนำพานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้เนื่องจากข้อสอบส่วนใหญ่มีลักษณะท่องจำและมุ่งเน้นแต่เนื้อหา ไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และทักษะอื่นที่จำเป็น เช่น ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ทีดีอาร์ไอยังได้เสนอให้มีการปฏิรูประบบการประเมิน ได้แก่ ควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การใช้ระบบแฟ้มงาน โครงการ การสอบวัดความรู้เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน ตลอดเส้นทางการเรียนรู้และควรใช้เทคโนโลยี เป็นตัวช่วยให้ การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2556)

การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริง (what is) กับสภาพที่ควรจะ

เป็น (what should be) โดยระบุสิ่งที่ ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่น ไตและประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามี ลักษณะเช่นไตจากนั้นนำผลที่ได้มา วิเคราะห์และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การ ประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษา หรือ การเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการ ประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิง สร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลง ทางบวก (สวิมล ว่องวานิช, 2558) ดังนั้นการที่จะพัฒนาครูให้สามารถ ดำเนินการใช้ศาสตร์การสอน แนวใหม่ ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องพิจารณาโดย อาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้จากการ ประเมินความต้องการจำเป็นเสีย ก่อน เพราะถ้าเกิดการตัดสินใจที่ ผิดพลาดย่อมหมายถึงการสูญเสีย ทั้งในด้านงบประมาณ เวลา และยัง ส่งผลกระทบไปยังผู้เรียนอีกด้วย

จากความสำคัญของการ ประเมินความต้องการจำเป็นในการ ให้บริการวิชาการทางด้านศาสตร์ การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาในภาคเหนือ ซึ่งส่ง ผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครูและส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลวิจัยที่ เกิดขึ้นและเพื่อค้นหาความต้องการ จำเป็นของครู โดยมุ่งหวังว่าจะได้ ข้อความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาบุคลากรครู และนำองค์ความ รู้ที่ได้นำเสนอต่อหน่วยงานทางการ ศึกษาเพื่อพัฒนาครูให้ถูกต้องตาม ความต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินความต้องการ จำเป็นของครูและบุคลากรทางการ ศึกษาในการรับบริการวิชาการ ทาง ด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครู ในภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การ วิ จั ย ค ร ุ ็ ง นี้ มี วัตถุประสงค์เพื่อประเมินความ ต้องการจำเป็นของครูและบุคลากร ทางการศึกษาในการให้บริการ วิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอน แนวใหม่ ในภาคเหนือและได้ข้อมูล สภาพปัญหาการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาคเหนือ โดยจำแนกตามแต่ละ

ขั้นตอนของการวิจัยซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 41,985 คน (ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2562 เขตตรวจราชการที่ 15 สำนักงานศึกษาธิการภาค 15 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2562 เขตตรวจราชการที่ 16 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) คือ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน เชียงราย และพะเยา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,006 คน ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ได้มาโดยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Yamane) เป็นตาราง

ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยทราบขนาดของประชากร และกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ได้จำนวน 392 คน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แต่เพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุมในตัวอย่างผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 1,006 คน $4:2:1:3:1=10$ โดยใช้การสุ่มหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยใช้สังกัดของสถานศึกษา สังกัดมี 5 สังกัด คือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) จำนวน 400 คน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) จำนวน 200 คน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 100 คน

สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 300 คน

สถานศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัย จำนวน 106 คนรวมทั้งสิ้น 1,006 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ตามหลักการและทฤษฎีดำเนินการร่างแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นนำผลการประเมินมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าระหว่าง 0.80-1.00 รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ($df=28 \alpha=.05$ one-tail test ได้ค่าเกณฑ์เท่ากับ .306) พบว่าด้านสภาพปัจจุบัน จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .358-.883

มีอำนาจจำแนกทุกข้อ และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ 0.984 และด้านความต้องการในการให้บริการวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .552-.856 ทุกข้อมีอำนาจจำแนก และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .984

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) นำแบบสอบถามเก็บด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยถึงผู้บริหารโรงเรียนทางไปรษณีย์และขอความอนุเคราะห์จากทางโรงเรียนให้รวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้วย Priority need index แบบปรับปรุง (PNI_{modified})

3) จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น นำความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ถึง 3 ไปเก็บข้อมูลโดย

ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข

4) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูลโดยแยกสาเหตุและแนวทางแก้ไขตามมาตรฐาน โดยนำสาเหตุแนวทางแก้ไขที่มีความถี่สูงสุดมานำเสนอตามลำดับความต้องการจำเป็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ด้วยการหาค่าผลต่างระหว่างระดับความต้องการกับระดับของสภาพปัจจุบันโดยใช้หลักการกำหนด

ลำดับความต้องการจำเป็นจากระดับ
สภาพปัจจุบันแล้วผลที่ได้นำมาจัด
ลำดับความต้องการจำเป็น (สุวิมล
ว่องวานิช, 2558)

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง
ถึง มีความต้องการอบรมอยู่ในระดับ
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง
ถึง มีความต้องการอบรมอยู่ในระดับ
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง
ถึง มีความต้องการอบรมอยู่ในระดับ

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50
หมายถึง มีความต้องการอบรมอยู่
ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50
หมายถึง มีความต้องการอบรมอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและ
ความต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การ
สอนแนวใหม่ของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาในภาคเหนือ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการ
เกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	3.67	0.65	มาก	4.39	0.58	มาก
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์	3.61	0.75	มาก	4.36	0.70	มาก
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมี วิจารณญาณ	3.59	0.81	มาก	4.33	0.71	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนแก้ปัญหา ตามศักยภาพของผู้เรียน	3.65	0.78	มาก	4.35	0.72	มาก
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิด สร้างสรรค์ในการสร้างผลงาน/วิธีการใหม่ๆ	3.67	0.83	มาก	4.38	0.73	มาก
5. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนออกแบบผล งานอย่างเป็นระบบ	3.55	0.85	มาก	4.32	0.74	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
6. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ทำงานเป็นทีม และร่วมมือในการทำงาน	3.80	0.83	มาก	4.45	0.68	มาก
7. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทของภาวะผู้นำในการทำกิจกรรม	3.72	0.83	มาก	4.41	0.71	มาก
8. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนสื่อสารตามความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน	3.77	0.81	มาก	4.41	0.70	มาก
9. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่หลงเชื่อเนื้อหาที่ได้จากสื่อประเภทต่างๆ	3.71	0.84	มาก	4.41	0.72	มาก
10. เทคนิคการส่งเสริมให้วิเคราะห์ วิพากษ์สื่อประเภทต่างๆ และนำเสนอด้วยความเหมาะสม	3.44	0.86	ปานกลาง	4.28	0.74	มาก
11. เทคนิคการส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการทำงานสร้างสรรค์ชิ้นงาน	3.68	0.83	มาก	4.41	0.71	มาก
12. เทคนิคการส่งเสริมให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาเสนอโดยบูรณาการใช้เทคโนโลยี	3.78	0.88	มาก	4.42	0.73	มาก
13. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการเรียนรู้และมีคุณลักษณะใฝ่รู้	3.77	0.80	มาก	4.42	0.71	มาก
14. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานส่วนรวมโดยไม่รอคำสั่งจากครู	3.59	0.89	มาก	4.40	0.73	มาก
15. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม	3.64	0.87	มาก	4.43	0.70	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการ
เกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
16. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ อดทนที่จะทำงานให้เสร็จเรียบร้อยด้วย ตนเอง	3.67	0.86	มาก	4.46	0.70	มาก
ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้เรียน	3.59	0.73	มาก	4.37	0.63	มาก
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถาม	3.69	0.85	มาก	4.43	0.71	มาก
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียน รู้จากการตั้งคำถาม	3.59	0.83	มาก	4.37	0.72	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้ สืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลและ สารสนเทศต่างๆ จากการฝึกปฏิบัติ	3.68	0.84	มาก	4.39	0.71	มาก
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ ทดลอง ตลอดจนการเก็บข้อมูล เป็นต้น	3.52	0.85	มาก	4.33	0.74	มาก
5. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ จากการศึกษาค้นคว้า การทดลอง มาใช้ใ การอภิปรายร่วมกัน	3.53	0.87	มาก	4.34	0.75	มาก
6. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความ คิดเห็น อภิปรายความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ การสรุปและสร้างองค์ความรู้	3.57	0.87	มาก	4.36	0.77	มาก
7. เทคนิคได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ผู้ เรียนนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ สามารถเชื่อม โยงความรู้ไปสู่การทำงานให้ทันสมัยกับสังคม	3.57	0.86	มาก	4.39	0.72	มาก
ด้านการบูรณาการทักษะการคิดขั้นสูง	3.72	0.70	มาก	4.43	0.60	มาก
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การคิดประกอบอาชีพตามความถนัด	3.62	0.86	มาก	4.41	0.73	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม	3.71	0.81	มาก	4.44	0.69	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสารที่จำเป็น	3.75	0.81	มาก	4.45	0.67	มาก
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมต่าง	3.71	0.83	มาก	4.40	0.71	มาก
5. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดป้องกันและการพัฒนาตนเองด้านสุขภาพ	3.76	0.81	มาก	4.45	0.71	มาก
6. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางเทคโนโลยีที่จำเป็น	3.71	0.81	มาก	4.42	0.70	มาก
7. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดเพื่อดำรงชีวิต	3.82	1.50	มาก	4.47	0.70	มาก
8. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการดำรงชีพที่มีภูมิทัศน์งาน	3.70	0.82	มาก	4.42	0.71	มาก
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้	3.56	0.72	มาก	4.35	0.64	มากที่สุด
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เผชิญกับวิกฤตการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นสารสนเทศที่ไม่เป็นไปตามมุมมองเดิมของตนได้	3.58	0.83	มาก	4.36	0.74	มาก
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินสมมติฐานเดิมของตนอย่างจริงจัง	3.55	0.85	มาก	4.32	0.76	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง	3.71	0.80	มาก	4.43	0.71	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการ
เกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาทาง เลือกใหม่	3.54	0.85	มาก	4.34	0.72	มาก
5. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนวางแผน การกระทำใหม่ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ	3.54	0.84	มาก	4.33	0.76	มาก
6. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนหาความรู้ และทักษะสำหรับการปฏิบัติตามแผน	3.56	0.86	มาก	4.33	0.72	มาก
7. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเริ่ม ทดลองทำตามบทบาทใหม่	3.52	0.83	มาก	4.33	0.74	มาก
8. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการสร้าง ความสามารถและความ มั่นใจในบทบาท ใหม่	3.55	0.83	มาก	4.33	0.74	มาก
9. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการบูรณา การและผนวกจนเป็นวิถีชีวิตใหม่ของตน	3.54	0.85	มาก	4.34	0.72	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้สภาพจริง/ ปรากฏการณ์ทางสังคม ชุมชน	3.64	0.72	มาก	4.39	0.63	มาก
1.เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิม มาเชื่อมความรู้ใหม่	3.66	0.84	มาก	4.41	0.70	มาก
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ความรู้ในห้องเรียนปรากฏการณ์จริงใน สังคม	3.71	0.84	มาก	4.42	0.74	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักว่า ผู้เรียนเป็นนักคิดที่ซับซ้อนที่พยายามสร้าง ความหมายของโลก	3.58	0.87	มาก	4.35	0.75	มาก
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนัก ว่าการเรียนเป็นสิ่งที่นำไปใช้ในชีวิตจริงได้	3.74	0.84	มาก	4.48	0.70	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเน้นในการสร้างโอกาสสำหรับการคิดระดับสูง	3.54	0.87	มาก	4.33	0.76	มาก
6. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากกว่าการเรียนรู้แบบธรรมดาและความรู้สึกวางๆ อย่างเพียงผิวเผิน	3.54	0.84	มาก	4.34	0.75	มาก
7. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กับสภาพจริงปรากฏการณ์ทางสังคมชุมชน	3.67	0.82	มาก	4.40	0.73	มาก
8. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำข้อมูลข่าวสารปัจจุบันมานำเสนออภิปรายร่วมกัน	3.65	0.86	มาก	4.40	0.73	มาก
ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมของตนเอง	3.63	0.76	มาก	4.40	0.66	มาก
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานโดยอาศัยความรู้ที่ได้เรียนมา	3.71	0.84	มาก	4.43	0.71	มาก
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความต้องการแก้ปัญหา/พัฒนา	3.67	0.83	มาก	4.41	0.74	มาก
3. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างการจัดการและต่อยอดองค์ความรู้	3.66	0.86	มาก	4.43	0.72	มาก
4. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองที่จะนำไปสร้างนวัตกรรมของตนเอง	3.49	0.87	ปานกลาง	4.34	0.75	มาก
ด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.60	0.79	มาก	4.39	0.68	มากที่สุด
1. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง	3.53	0.87	มาก	4.34	0.76	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและต้องการ
เกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (n=1,006) (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2. เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนวางแผน การเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.54	0.87	มาก	4.35	0.76	มาก
3. เทคนิคการสร้างเครื่องมือประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.62	0.87	มาก	4.38	0.75	มาก
4. เทคนิคการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพ จริงเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.67	0.86	มาก	4.44	0.71	มาก
5. เทคนิคการพัฒนาเพื่อการใช้ผล การประเมินให้เกิดคุณค่าและคุ้มค่า	3.65	0.85	มาก	4.43	0.72	มาก
รวม	3.63	0.65	มาก	4.39	0.57	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันและต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบูรณาการทักษะการคิดขั้นสูงเฉลี่ยสูงที่สุดคะแนน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.70) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.65) ด้านการจัดการเรียนรู้

สภาพจริง/ปรากฏการณ์ทางสังคมชุมชน ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.72) ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมของตนเอง ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.76) ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้เรียน ($\bar{X}=3.59$, S.D.=0.73) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.72)

ความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$,

S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบูรณาการทักษะการคิดขั้นสูง มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.60) รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมของตนเอง ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.66) ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.58) ด้านการจัดการเรียนรู้สภาพจริง/ปรากฏการณ์ทางสังคม ชุมชน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.63) ด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.68) ด้านการเพิ่มบทบาทของผู้เรียน ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.63) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ มีคะแนนต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.64)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ

ตาราง 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ (n=1,006)

การพัฒนา	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ (I)			PNI modified (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	3.67	0.65	มาก	4.39	0.58	มาก	0.20	3
ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน	3.59	0.73	มาก	4.37	0.63	มาก	0.22	1
ด้านการบูรณาการทักษะการคิดขั้นสูง	3.72	0.70	มาก	4.43	0.60	มาก	0.19	4
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้	3.56	0.72	มาก	4.35	0.64	มาก	0.22	1

ตาราง 2 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้าน ศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ (n=1,006) (ต่อ)

การพัฒนา	สภาพปัจจุบัน (D)			ความต้องการเกี่ยวกับ ศาสตร์การสอนแนว ใหม่ (I)			PNI modified (I-D)/D	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล		
ด้านการจัดการ เรียนรู้สภาพจริง/ ปรากฏการณ์ทางสังคม ชุมชน	3.64	0.72	มาก	4.39	0.63	มาก	0.21	2
ด้านการส่งเสริมให้ผู้ เรียนสร้างนวัตกรรม ของตนเอง	3.63	0.76	มาก	4.40	0.66	มาก	0.21	2
ด้านการประเมินการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้ เรียน	3.60	0.79	มาก	4.39	0.68	มาก	0.22	1
รวม	3.64	0.65	มาก	4.39	0.57	มาก	0.21	-

จากตาราง 2 แสดงค่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการให้ บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การ สอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาในภาคเหนือใน ภาพรวม พบว่า มีค่า PNI_{modified} =0.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน มีคะแนนสูงที่สุด (PNI_{modified} =0.22) รองลงมาได้แก่ ด้านการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการ เรียนรู้ (PNI_{modified} =0.22) ด้านการ

ประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน (PNI_{modified} =0.22) ด้านการส่งเสริม ให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมของตนเอง (PNI_{modified} =0.21) ด้านการจัดการ เรียนรู้สภาพจริง/ปรากฏการณ์ทาง สังคม ชุมชน (PNI_{modified} =0.21) ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (PNI_{modified} =0.20) และด้านการ บูรณาการทักษะการคิดขั้นสูง มีค่า PNI_{modified} ต่ำที่สุด (PNI_{modified} =0.19) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการรับบริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูในภาคเหนือ พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการจำเป็น สูงสุดเป็นอันดับแรก มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน อันดับสอง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมของตนเอง ด้านการจัดการเรียนรู้สภาพจริง/ปรากฏการณ์ทางสังคม ชุมชน อันดับสาม ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และอันดับที่สี่หรืออันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการบูรณาการทักษะ การคิดขั้นสูง ผู้วิจัยขอแนะนำประเด็นที่มีความต้องการสูงสุดทั้ง 3 ด้านมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการรับบริการวิชาการทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่เกี่ยวกับการเพิ่มบทบาทผู้เรียน มีความจำเป็นมากเป็นอันดับแรก โดยเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทคนิคได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคม เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการทดลอง ตลอดจนการเก็บข้อมูล เป็นต้น และนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้า การทดลอง มาใช้ในการอภิปรายร่วมกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการเทคนิคที่จะนำไปพัฒนาหรือเพิ่มบทบาทผู้เรียน ด้วยการให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทดลอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การอภิปรายความรู้ร่วมกัน หรือความสามารถในการนำความรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติมาอภิปรายร่วมกันได้ เพราะการลงมือปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนมีจดจำหรือสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ (2560: 331) ที่กล่าวว่า การนำเสนอผลงานทางการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยง กับสถานการณ์ต่างๆ จะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นถึงร้อยละ 90 และสอดคล้องกับ บอร์นเวล และอิชเชิน (C.C. Bonwell,

J.A. Eison, 1991: 25) ที่กล่าวว่า ครูต้องลดบทบาทในการสอน และการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียน โดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและ กิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความ กระตือรือร้น ในการจะทำกิจกรรม ต่างๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อนๆ”

2. ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศจัดการเรียนรู้ ครูและ บุคลากรทางการศึกษาในการรับ บริการวิชาการทางด้านศาสตร์การ สอนแนวใหม่เกี่ยวกับด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ มีความจำเป็นมากเป็นอันดับแรก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ แรก ได้แก่ เทคนิคการส่งเสริมให้ ผู้เรียน เปิดใจ ยอมรับการ เปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ เทคนิค การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเริ่ม ทดลองทำตามบทบาทใหม่ และ เทคนิคการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ บูรณาการและผนวกจนเป็นวิถี ชีวิตใหม่ของตน ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันมีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและ

เทคโนโลยีมากมาย ประกอบกับ ในปี 2020 ได้มีการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ที่ทำให้ระบบการ ศึกษาต้องเรียนผ่านออนไลน์ ครู และนักเรียนจึงต้องใช้เทคโนโลยีเพิ่ม ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) กำหนดทักษะของ คนในศตวรรษที่ 21 โดยมีทักษะการ เรียนรู้ 7 ทักษะ ซึ่งมี 2 ทักษะที่เกี่ยวข้อง เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ทักษะ ด้านการสื่อสารสารสนเทศ และ รู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

3. ด้านการประเมินการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูและ บุคลากรทางการศึกษาในการรับ บริการวิชาการทางด้านศาสตร์ การสอนแนวใหม่เกี่ยวกับด้าน การประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความจำเป็นมากเป็นอันดับแรก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ แรก ได้แก่ เทคนิคการส่งเสริมให้ ผู้เรียนวิเคราะห์ผลลัพธ์ การเรียนรู้ ของตนเอง รองลงมาคือ เทคนิคการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้

ควบคู่กับการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และเทคนิคการพัฒนาเพื่อการใช้ผลการประเมินให้เกิดคุณค่าและคุ่มค่า ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการวัดและประเมินผลการเรียนในประเทศไทยที่ผ่านมา ระบบการวัดผลประเมินผลการเรียน ในปัจจุบันที่เน้นการทดสอบเป็นหลักไม่สามารถนำพานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้ เนื่องจากข้อสอบส่วนใหญ่มีลักษณะท่องจำและมุ่งเน้นแต่เนื้อหา ไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และทักษะอื่นที่จำเป็น จึงควรมีการปฏิรูประบบการประเมิน ได้แก่ ควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การใช้ระบบแฟ้มงาน โครงการ การสอบวัดความรู้เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน ตลอดเส้นทางการเรียนรู้และควรใช้เทคโนโลยี เป็นตัวช่วยให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2556) สอดคล้องกับ Dechakoop and Yindeesook (2015) ที่ได้เสนอลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าเป็นการประเมินที่มีการปฏิบัติไป

พร้อมๆ กับการจัดการเรียนการสอนเป็นการประเมินเน้นพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริงๆ เน้นการประเมินตนเอง และการประเมินผลงานหรือชิ้นงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้นจากแนวคิดการประเมินทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ข้างต้นนี้ ในต่างประเทศมีการวัดและประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการให้บริการวิชาการ ทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาคเหนือ พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ ด้านการเพิ่มบทบาทผู้เรียน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาโดยหน่วยบริการวิชาการจะต้องบริหารจัดการให้มีอบรมเพื่อพัฒนาในเรื่องดังกล่าวอย่างเร่งด่วนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

จากผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาทางด้านศาสตร์การสอนแนวใหม่แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมในการพัฒนาครูในสังกัดเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคุณมหาวิทาลัยเชียงใหม่ที่ได้กรุณาสนับสนุนทุนวิจัยสถาบันเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2562 รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำมา ปรับแก้ และวิพากษ์ มาโดยลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ
- พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์. (2560). การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning),” *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวรณ์*. 8(2): กรกฎาคม-ธันวาคม ; 327-336
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์,
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). *ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างความรับผิดชอบ (accountability)*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ), สนับสนุนทุนวิจัยโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *สำนักงานศึกษาธิการภาค 15. รายงานประจำปี 2562*. เชียงใหม่: กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 16, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *รายงานประจำปี 2562*. เชียงราย: กระทรวงศึกษาธิการ
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom*. ERIC Digest.
- Dechakoop, P. and Yindeesook, P. (2015). *Learning Management in 21st Century (2nd ed.)*. Bangkok: The Publisher of Chulalongkorn University.
- Chris, D. (2010). Comparing frameworks for 21st century skills. *21st century skills: Rethinking how students learn*, 20, 51-76.
- Washington D.C. *ERIC Clearinghouse on Higher Education Thailand Development Research Institute*, 2013.

ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพ การทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม

The effects of knowledge development and job efficiency of support staff of Mahasarakham University

กัญญารัตน์ พัฒนประสิทธิ์ชัย¹, ตุ๊กตา บุรีรัมย์²
Kanyarat Pattanapisitchai¹, Tukta Bureerum²

Received: 27 February 2019 ; Revised: 8 July 2019 ; Accepted: 25 July 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาความรู้ของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้กับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาความรู้และประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.8990 และ

¹ บุคลากร คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² นักวิชาการเงินและบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Human Resource Officer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² Finance and Accounting Analyst, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

0.9440 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1) พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้โดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการฝึกอบรม ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเพิ่มปริมาณงาน และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านต้นทุนของงาน ด้านปริมาณงาน และด้านเวลา 3) การพัฒนาความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และ 4) การพัฒนาความรู้ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ และด้านการเพิ่มปริมาณงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

คำสำคัญ: การพัฒนาความรู้, ประสิทธิภาพการทำงาน, พนักงานสายสนับสนุน

Abstract

The purposes of this research were:- 1) To study knowledge development of support staff of Mahasarakham University. 2) To study job efficiency of support staff of Mahasarakham University, 3) To verify the relationships between knowledge development and job efficiency of support staff of Mahasarakham University, and 4) To examine the effects of knowledge development and job efficiency of support staff of Mahasarakham University. The samples for this research were 300 support staff of Mahasarakham University. The instrument in this study was a questionnaire of opinions for Knowledge Development and Job Efficiency of Support Staff of Mahasarakham University and reliability as checked by Cronbach's Alpha Coefficient method was 0.8990 and 0.9440. The statistical methods used for analyzing the collected data were; average, standard deviation, multiple correlation analysis and

multiple linear regressions. The result indicated that:- 1) The support staff of Mahasarakham University had overall opinions at a high level on the knowledge development and in each aspect including training, counterpart, job enlargement and self-learning. 2) The support staff of Mahasarakham University had overall opinions at a high level regarding the job efficiency and in each aspect including quality of work, cost of work, quantity of work and time. 3) The overall knowledge development had a relationship with job efficiency. and 4) Knowledge development, self-learning, counterpart, and job enlargement all positively and significantly affected the overall job efficiency.

Keywords: Knowledge Development, Job Efficiency, Supporting Staff

บทนำ

ปัจจุบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความรู้ภายในองค์กรกันมากขึ้น การให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ถือได้ว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีความจำเป็นอย่างมาก เพราะการดำเนินธุรกิจขององค์กรยุคใหม่ ที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรง และความต้องการใหม่ๆ ของผู้รับบริการ ซึ่งการมองว่าความรู้เป็นสินทรัพย์อย่างหนึ่งขององค์กรก็เพราะว่าในองค์กรต่างๆ มีแหล่งความรู้ที่ไม่สามารถหาได้จากที่อื่น แต่เกิดจากประสบการณ์ของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงมานับ

หลายสิบปี ทั้งประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและประสบการณ์ที่เกิดจากปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่สามารถก้าวข้ามผ่านมาได้ ดังนั้น องค์กรคงต้องคิดว่าจะทำอย่างไรที่จะนำองค์ความรู้เหล่านั้นมาเผยแพร่ให้กับบุคลากรภายในองค์กรได้อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง (กองพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยมหิดล. 2552: 1) เพื่อนำเอาองค์ความรู้ไปปรับใช้ให้ตอบสนองความต้องการ และให้ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การ พัฒนา ความ รู้
(Knowledge Development)

เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และความสามารถของตนเอง โดยการแสวงหาความเจริญก้าวหน้าด้วยตัวของตัวเอง จากกระบวนการทางการศึกษาอบรม หรือกระบวนการอื่นที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานรวมถึงการดำรงชีวิต (มงคล กิตติวุฒิกโร, 2557) ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาความรู้ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาตนเอง และพัฒนาองค์กร ให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานที่วางไว้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตนเองและองค์กรได้ (อุรัชชา สุวพานิช, 2560) โดยการพัฒนาความรู้ให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งเครื่องมือในการพัฒนาความรู้มีอยู่หลากหลายด้าน โดยด้านที่เป็นที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายประกอบด้วย ด้านการฝึกอบรม (Training) ด้านการฝึกงานกับคู่เชี่ยวชาญ (Counterpart) ด้านการเพิ่มปริมาณงาน (Job Enlargement) และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self Learning)

(อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์, 2552) หากผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ย่อมจะทำให้การปฏิบัติงานนั้น เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

ประสิทธิภาพการทำงาน (Job Efficiency) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และมีการสูญเปล่าน้อยที่สุด โดยผู้ปฏิบัติมีความพอใจจะเพิ่มพูนคุณภาพและปริมาณของงาน และสามารถคิดค้น ดัดแปลง วิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ (สุภัทพร ชะลอเลิศ, 2560) ซึ่งการสร้างประสิทธิภาพการทำงานเป็นเป้าหมายความสำเร็จขององค์กร โดยการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการทำงานของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์กรจึงมีหน้าที่ในการหากกลยุทธ์ และวิธีการต่าง ๆ มาช่วยให้บุคลากรสามารถสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เกษฎา นกน้อย, 2552) สำหรับปฏิบัติงานให้สำเร็จ

จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายและการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ซึ่งในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน (Quality of Work) ด้านต้นทุนของงาน (Cost of Work) ด้านปริมาณงาน (Quantity of Work) และด้านเวลา (Time) (สมใจ ลักษณะ. 2552) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมากในการทำงานที่ต้องยึดปฏิบัติเพื่อให้ผลของการปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University) เป็นสถานศึกษาของรัฐที่เปิดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และเป็นสถาบันที่มุ่งมั่น ในการส่งเสริม แสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวิทยาการ ที่เป็นสากล ให้เกิดความมั่งคั่งทางสติปัญญา สามารถพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้านวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) และมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ให้

ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีแผนพัฒนาบุคลากร รวมถึงการจัดโครงการประชุมพิเศษ พนักงานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปี เพื่อให้พนักงานสายสนับสนุน ได้เข้าใจในบริบทนโยบาย และทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย รวมถึงส่งเสริมและปลูกฝังให้พนักงานมหาวิทยาลัย ได้ตระหนักในคุณค่าของตนเองและความสำคัญของมหาวิทยาลัย มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัติงาน รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานของตน ตลอดจนมีจรรยาบรรณที่ดี มีวิธีปฏิบัติงานภายใต้กฎเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น รับผิดชอบต่อสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อทำให้เกิดขวัญกำลังใจพร้อมที่จะผลักดันภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุข และร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคามไปสู่มาตรฐานสากลต่อไป นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีการสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาการพัฒนาคณะบุคคลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ด้วย

การส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่สอดคล้องกับความสามารถรายบุคคล รวมถึงมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมและ นำผลมาเป็นแนวในการปรับปรุงการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของการพัฒนาความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุน ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบว่าการพัฒนาความรู้มีผลกระทบและมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน หรือไม่ อย่างไร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาความรู้ของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้กับประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การพัฒนาความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. การพัฒนาความรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน of พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 708 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 300 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามหน่วยงานที่สังกัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนที่ได้รับในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาการพัฒนาความรู้ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการฝึกอบรม จำนวน 4 ข้อ ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ข้อ ด้านการเพิ่มปริมาณงาน จำนวน 4 ข้อ และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) การพัฒนาความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.8990

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาประสิทธิภาพการทำงานทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน จำนวน 4 ข้อ ด้านต้นทุนของงาน จำนวน 4 ข้อ ด้านปริมาณงาน จำนวน 4 ข้อ และด้านเวลา จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ประสิทธิภาพการทำงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.9440

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้และประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในแต่ละด้านเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน ระดับความคิดเห็นมาก กำหนดให้ 4 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน จากนั้นหาค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.15-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 121)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Enter

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 การพัฒนาความรู้โดยรวมและเป็นรายด้านของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
ด้านการฝึกอบรม (TRN)	4.05	0.55	มาก
ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ (CTP)	3.87	0.69	มาก
ด้านการเพิ่มปริมาณงาน (JOE)	3.91	0.64	มาก
ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SEL)	3.86	0.56	มาก
โดยรวม	3.92	0.52	มาก

จากตาราง 1 พบว่า พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการพัฒนาความรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ด้านการเพิ่มปริมาณงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

ตาราง 2 ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมและเป็นรายด้านของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประสิทธิภาพการทำงาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
ด้านคุณภาพของงาน (QUW)	3.64	0.75	มาก
ด้านต้นทุนของงาน (COW)	3.67	0.85	มาก
ด้านปริมาณงาน (QTW)	3.84	0.73	มาก
ด้านเวลา (TIM)	3.90	0.57	มาก
โดยรวม	3.76	0.67	มาก

จากตาราง 2 พบว่า พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุก

ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเวลา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ด้านปริมาณงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านต้นทุนของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และด้านคุณภาพของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการพัฒนาความรู้กับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	JEF	TRN	CTP	JOE	SEL	VIFs
$\bar{x}$	3.76	4.05	3.87	3.91	3.86	
S.D	0.67	0.55	0.69	0.64	0.56	
JEF	-	0.513*	0.665*	0.691*	0.723*	
TRN		-	0.663*	0.555*	0.574*	1.957
CTP			-	0.686*	0.603*	2.452
JOE				-	0.685*	2.428
SEL					-	2.133

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการพัฒนาความรู้ในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (JEF) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.513-0.723 และค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการพัฒนาความรู้ มีค่าตั้งแต่ 1.957-2.452 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่เกิดปัญหาการร่วมเส้นตรงเชิงพหุ

ตาราง 4 การทดสอบสัมประสิทธิ์การถดถอยการพัฒนาความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมของพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความรู้	ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (JEF)			
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	t	p-value
ค่าคงที่ (a)	0.517	0.215	2.401*	0.017
ด้านการฝึกอบรม (TRN)	0.059	0.067	0.887	0.376
ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ (CTP)	0.303	0.060	5.023*	< 0.0001
ด้านการเพิ่มปริมาณงาน (JOE)	0.281	0.065	4.328*	< 0.0001
ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SEL)	0.552	0.069	8.040*	< 0.0001

F=125.138 p < 0.0001 Adj R²=0.629

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า การพัฒนาความรู้ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SEL) ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ (CTP) และด้านการเพิ่มปริมาณงาน (JOE) มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (JEF) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการทำงาน (JEF) ได้ ดังนี้ $JEF=0.517 + 0.552SEL + 0.303CTP + 0.281JOE$

สรุปผลการวิจัย

พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ด้านการเพิ่มปริมาณงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และด้านการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเวลา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ด้านปริมาณงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านต้นทุนของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และด้านคุณภาพของงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

การพัฒนาความรู้ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.513-0.723 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การพัฒนาความรู้ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SEL) ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ (CTP) และด้านการเพิ่มปริมาณงาน (JOE) มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม (JOE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้โดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการฝึกอบรมด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเพิ่มปริมาณงาน และด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจาก การปฏิบัติงานของพนักงานสายสนับสนุนต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ ของตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ และนำไปใช้ในการทำงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อันจะส่งผลให้งาน ขององค์กร หรือหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนินทรสุภา (2560: 89) พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้จัดกระบวนการการบริหารงาน

บุคคล ให้พนักงานได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำความรู้ความสามารถของตนเองมาใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงพัฒนาดตนเอง และนำมาปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยมุ่งให้สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการดำเนินกิจกรรมตามแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยงค์ วงศาพัฒนานันท์ (2557: 98) พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้ความสำคัญกับการศึกษาหาความรู้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี มีการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี และในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และยังให้ความสำคัญกับการตัดสินใจ การคิดวิเคราะห์ การตีความเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ของตนเองอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัย

ของวินท์นิตสา รักภักดี (2560: 87) พบว่า นักบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งใน ด้านเศรษฐกิจ การเงิน การเชื่อมโยงข่าวสาร ที่รวดเร็ว จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติมในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ การพัฒนาการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ การทำงานโดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านต้นทุนของงาน ด้านปริมาณงาน และด้านเวลา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานเป็นสิ่งที่องค์กรต่างมุ่งหวังให้พนักงานของตนเองสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงทำให้พนักงานในองค์กรต้องมีการพัฒนา แสวงหาความรู้ เพื่อนำ

ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้เกิดคุณภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาทันเวลา ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนริศรา แดงเทโพธิ์ (2560: 95) พบว่า บุคลากรทางด้านการเงินและการบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ประสิทธิภาพการทำงานเป็นเรื่องที่สำคัญของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กร ดังนั้น การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นประการหนึ่งสำหรับการดำรงอยู่และการเจริญเติบโตขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนช่วยสร้างความสามารถ และความได้เปรียบในการแข่งขัน หลายองค์กรจึงมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานเป็นประเด็นที่ต้องอาศัยความเข้าใจและระยะเวลาในการดำเนินงาน ทำให้เราต้องปรับกระบวนการทัศนคติที่มีต่อการสร้างประสิทธิภาพในการทำงานและการนำมาประยุกต์ให้เกิดเป็น

รูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณณี ทัพธานี (2560: 84) พบว่า พนักงานบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากพนักงานบัญชีสามารถปฏิบัติงานทางการบัญชีด้วยความซื่อสัตย์สุจริต คิดถึงผลประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิผลต่อองค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยสามารถทำงานได้อย่างน่าเชื่อถือ ทำงานเสร็จทันระยะเวลาที่กำหนด หรือเสร็จก่อนกำหนดเพื่อให้สามารถมีเวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของงาน ที่ตนเองรับผิดชอบ มีมาตรฐานตามที่กำหนด เพื่อป้องกันความผิดพลาด อันจะส่งผลเสียต่อองค์กรในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ ผดุงกิจ (2559: 91) พบว่า เจ้าหน้าที่การเงิน บัญชี และพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวม และเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากประสิทธิภาพการทำงานเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จใน การปฏิบัติงานในด้านความเชี่ยวชาญในอาชีพ

ความถูกต้องและทันเวลา รวมถึงสัมพันธภาพใน การปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งหมดนี้สามารถทำให้ การปฏิบัติงานบรรลุได้ตามเป้าหมายที่วางไว้และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งประสิทธิภาพ ในการทำงานที่ครบถ้วน ประหยัดทั้งเวลา และทรัพยากร และลักษณะการ แสดงออกขณะปฏิบัติงาน สามารถพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน ขององค์กร เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

การพัฒนาความรู้ ด้าน การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพ การทำงานโดยรวม เนื่องจาก การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการ พัฒนาบุคลากรขององค์กรที่เน้นให้ บุคลากรมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยไม่จำเป็นต้องใช้ช่วงเวลาในการ ปฏิบัติงานเท่านั้น บุคลากรสามารถแสวงหาโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านช่องทาง การเรียนรู้และสื่อต่างๆ ที่ต้องการได้ ซึ่งวิธีการนี้เหมาะสมกับบุคลากร ที่ชอบเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะกับบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดี และมีศักยภาพในการทำงานสูง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยงค์ วงศาพัฒนานันท์ (2557: 100) พบว่า การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการศึกษาด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน เนื่องจาก การปฏิบัติงาน ต้องมีการศึกษาเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ตนเองมีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้งานเกิด ประสิทธิภาพ และหมั่นศึกษาค้นคว้า เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ กับงาน เพื่อลดเวลาใน การปฏิบัติงาน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของชนินทร์ สุภา (2560: 96) พบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ วิธีการทำงานใหม่ด้วยตนเอง เพราะในสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วย ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ที่ล้วนแต่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต การตัดสินใจของพนักงาน รวมถึงในการทำงานของพนักงานด้วยการนำสื่อต่างๆ เข้ามาใช้ เพื่อให้พนักงานได้รู้ในสิ่งที่จำเป็น โดยไม่ต้องมีวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย อีกทั้งยังเป็น การเปิดโอกาสให้พนักงาน

ได้มีโอกาสแก้ไขปัญหาคด้วยตนเองได้ ทำให้พนักงานมีความคิดสร้างสรรค์เมื่อมีนวัตกรรมใหม่เข้ามา พนักงานก็สามารถที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมนั้นได้ด้วยตนเอง และสามารถนำกระบวนการใหม่ๆ มาใช้ในการทำงานเพื่อความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จักรฐศาสตร์ กาญจนศิลาพันธ์ (2554: 12) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรนั้นเป็นกระบวนการจัดการที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพภายในและบุคลิกภาพภายนอกของบุคลากรในทางสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลต่อศักยภาพในการทำงาน นำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดขององค์กรและบุคลากร

การพัฒนาความรู้ ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม เนื่องจากการฝึกงานเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาหรือฝึกฝนให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือความชำนาญ และเกิดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับ

มอบหมาย รวมถึงการก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลให้บุคลากรแต่ละคนในองค์กรมีความสามารถเฉพาะตัวสูงขึ้น มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2552: 128-233) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรที่เน้นให้พนักงานได้ร่วมฝึกงานและทำงานกับผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมาย จะทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำให้พนักงานเกิดการพัฒนาและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานศาลยุติธรรม (2559: 19) กล่าวว่า การฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรแบบหนึ่งที่เน้นให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเจาะลึกเฉพาะด้าน โดยให้พนักงานได้ฝึกงานและทำงานร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมาย อาจเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพที่ทำงานอยู่ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญในทักษะหลายด้าน ซึ่งเป็นผลทำให้พนักงานได้มีความรู้ความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

การพัฒนาความรู้ด้านการเพิ่มปริมาณงาน มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม เนื่องจากการเพิ่มปริมาณงานหรือมอบหมายงานเป็นการพัฒนาพนักงานในองค์กรโดยเน้นการกระจายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบอำนาจการตัดสินใจภายในขอบเขตงานที่กำหนดให้ เมื่อพนักงานมีงานในความรับผิดชอบมากขึ้นและ มีการจัดลำดับความสำคัญของงานมากขึ้น จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานของพนักงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิทรสุภา (2560: 95) พบว่า การที่ให้พนักงานได้ปรับเปลี่ยนหน้าที่ และ เพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบ จะทำให้พนักงานสามารถลดความเบื่อหน่ายได้ และทำให้พนักงานได้ปรับกระบวนการทำงาน และใช้อุปกรณ์ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาตนเองจนเกิดความเชี่ยวชาญและชำนาญงานที่หลากหลาย และสามารถนำข้อบกพร่องจากการทำงานไปปรับปรุงให้เกิดการทำงานที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

การพัฒนาความรู้ด้านการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นการเรียนรู้ การปฏิบัติงานในระยะสั้นๆ จึงทำให้การเรียนรู้ การปฏิบัติงานจากการฝึกอบรมอาจจะไม่ครอบคลุมใน ทุกด้าน เป็นผลทำให้ไม่เกิดประสิทธิภาพในการทำงานจากการฝึกอบรมเพียงแค่ระยะเวลาสั้นๆ รวมถึงในช่วงการฝึกอบรมพนักงานอาจจะไม่ให้ความสนใจและไม่ตั้งใจฟังในสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกุลธรรนาพงศธร (2540: 169 –171) กล่าวว่า การดำเนินการพัฒนาบุคลากรขององค์กร มักจะประสบกับปัญหาและอุปสรรคนานาประการอันอาจทำให้พัฒนาบุคลากรไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ปัญหาด้านตัวบุคลากรที่เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนหนึ่งไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการฝึกอบรม ว่าเมื่อเข้ารับการฝึกอบรมแล้วจะได้รับการประโยชน์อย่างไร แต่เข้ารับการฝึกอบรม เพียงเพราะได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา จึงทำให้

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนเข้าใจว่าเป็นการถูกลงโทษ หรือผู้บังคับบัญชาจริงใจไม่ชอบหน้าเป็นส่วนตัว จึงเกิดความน้อยใจ ไม่เต็มใจที่จะเข้ารับ การฝึกอบรมและรับการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทั้งด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญและด้านการเพิ่มปริมาณงาน เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย และทำการเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลที่แตกต่างนั้นมาปรับใช้ในงานครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญการพัฒนาความรู้ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และให้ความสำคัญ

สำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การประยุกต์และเชื่อมโยงความรู้ใหม่และเก่าเข้าด้วยกัน เพื่อให้การปฏิบัติงาน ที่มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

1.3 พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญการพัฒนาความรู้ด้านการฝึกงานกับผู้เชี่ยวชาญ โดยมุ่งเน้นในการเรียนรู้งานให้เป็นอย่างดี ถูกต้อง และก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานมากยิ่งขึ้น

1.4 พนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญการพัฒนาความรู้ ด้านการเพิ่มปริมาณงาน โดยตระหนักถึงการวางแผนเลือกงานที่จะเพิ่มปริมาณงาน รวมถึงพิจารณาจากความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มปริมาณงาน และให้ความสำคัญกับการเพิ่มปริมาณงานโดยมีการแบ่งเวลาการทำงานให้เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

แบบสอบถามเท่านั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปนอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นบ้าง เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth-Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มขึ้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่การพัฒนาความรู้ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน เช่น การวางแผนการปฏิบัติ เพื่อศึกษาว่าการวางแผนการปฏิบัติงานจะมีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานหรือไม่ อย่างไร

2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปรตามหรือปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาความรู้ เช่น คุณภาพการทำงาน เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาความรู้

กับคุณภาพการทำงานจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดีจากอาจารย์อนุพงศ์ สุขประเสริฐ ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนมอบความรู้และให้คำแนะนำแนวทางด้านต่างๆ จนงานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณพนักงานสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *ค้นหาคูคลากร*. สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2561. จาก <www.pd.msu.ac.th/pd4/hr-สถิติบุคลากร>.
- กองพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). *การจัดการความรู้ของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหิดล*. งานวิจัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- กุลธนา หนาพงศธร. (2540). การพัฒนาบุคลากร. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- จุไลรัตน์ ผดุงกิจ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความศรัทธาในการทำงานกับประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่การเงิน บัญชี และพัสดุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจษฎา นกน้อย. (2552). แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐชสรณ์ กาญจนศิลาพันธ์. (2554). คุณภาพบริการ: ความจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในธุรกิจโรงแรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชนินทร์ สุภา. (2560). ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นริศรา แดงเทโพธิ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรทางด้านการเงินและการบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. งานวิจัยคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มงคล กิตติวุฒิไกร. (2560). ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2561 จาก <<http://www.web.msu.ac.th/msucont.php?mn=mhistory>>.

- วินท์นิสา รักภักดี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องกับผลการปฏิบัติงานของนักบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2559). แผนพัฒนารายบุคคล (IDP: Individual Development Plan). กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- สุพรรณิ ทัทธานี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภัคพร ชะลอเลิศ. (2560). ผลกระทบของการวางแผนการปฏิบัติงานเชิงรุกที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรด้านการบัญชี การเงิน และพัสดุในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุริยงค์ วงศาพัฒนานันท์. (2557). ผลกระทบของการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องที่มีต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2552). การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual plan). กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- อรัชชา สุพานิช. (2560). การจัดการความรู้. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2561. จาก <<http://www.erp.mju.ac.th/acticleDetail.aspx?qid=669>>.

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

Social network usage behavior for education of bachelor students Thailand National Sports University Chaiyaphum Campus

จิราพร รุจิวัฒนากอร์¹

Jiraporn Rujiwatthanakorn¹

Received: 25 December 2020 ; Revised: 2 February 2021 ; Accepted: 1 March 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 236 คน ใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .97 เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและวิเคราะห์โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีอยู่ในระดับโดยรวมทั้งหมด คือ มาก โดยมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเด็นด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มาก รองลงมาประเด็นด้านเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ประเด็นด้านการใช้ในการทบทวนบทเรียน อยู่ระดับ มาก ประเด็น

¹ Faculty of Arts, Thailand National Sports University Chaiyaphum Campus,
E-mail: jira_ruji@hotmail.com

ใช้เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ระดับ มาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นเพื่อใช้ในการอภิปรายร่วมกัน อยู่ระดับมาก ตามลำดับ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา แตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนนักศึกษาที่สังกัดคณะและมีเกรดเฉลี่ยสะสม ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การศึกษา, เครือข่ายสังคมออนไลน์, พฤติกรรม

Abstract

The research aims to study the behavior of social networking for education and to compare social networking habits for education. The sample was 236 undergraduate scholars interviewed using social networking behaviour questionnaires that had 0.97 alpha coefficient, as a tool for collecting data. Variance was analyzed using the Scheffe's method.

The results of the behavior of social networking for the education of undergraduate scholars at the overall level were very much the use of social networks in teaching issues at a very high level. The issues used to build an educational network are very high, and the least average aspects are the issues for discussion together, respectively.

Comparing social networking habits for student education, the results of the hypothesis test showed that students of different genders and year grades had different levels of social networking behavior for education, at a statistical significance level 0.05, and students affiliated with the faculty accumulated different average grades. There was a

level of behavior in the use of social networks for educational purposes.
No difference at statistical significance level 0.05

Keywords: education, social networking, behavior

บทนำ

ความก้าวหน้าของคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีการสื่อสารก่อให้เกิดนวัตกรรมสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) สื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) เป็นสื่อใหม่ที่เกิดจากการสร้างสรรค์หรือการใช้งานกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งบางส่วนสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้งานได้ และอยู่ในรูปแบบของสื่อใหม่ (New Media) มีความหมายครอบคลุมถึงการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เทคโนโลยีที่ถูกนิยามว่าเป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) มีคุณลักษณะที่จัดการได้ (Manipulated) เชื่อมต่อเป็นเครือข่าย (Networkable) หนาแน่น (Dense) บีบอัดสัญญาณ (Compressible) มีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) และมีความเป็นกลาง (Impartial) (Logan, 2010)

ดังนั้น (Online Social Media) จึงหมายถึง อินเทอร์เน็ต (Internet) เว็บไซต์ (Website) มัลติมีเดีย (Multimedia) เกมคอมพิวเตอร์ (Computer Games) ซีดีรอม (CD Rom) และดีวีดี (DVD) และสื่อใหม่ (New Media) สื่อสังคมออนไลน์เป็นการจุดประกายมุมมองใหม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ อาจทำให้ความสัมพันธ์เดิมเปลี่ยนแปลงไป สื่อสังคมออนไลน์ไม่ลดความสำคัญ (Abandoning) หรือเข้ามาแทนที่ (Replacing) สื่อกระแสหลัก (Traditional Media) แต่เป็นไปได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพสื่อกระแสหลัก

สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อดิจิทัลในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อให้ผู้ใช้ในโลกออนไลน์ผ่านเครือข่ายทางสังคม (Online Social Network) ผ่านเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บน

สื่อที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหาเอง ในรูปของข้อมูล ภาพและเสียงเพื่อการสื่อสาร แบ่งปันความรู้ และจัดการความรู้ โดยเว็บไซต์ที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media Website) ต้องมีคุณลักษณะที่ตอบสนองผู้ใช้ คือ รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้ใช้ ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาเอง มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ ความยืดหยุ่น ผู้ใช้มีส่วนร่วมในสังคม มีการเชื่อมโยงระหว่างกันและมีการรวมกลุ่มในสังคม (อภิชาติ พุกสวัสดิ์, 2560)

พฤติกรรมกรรมการสื่อสารของคนในช่วงที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบันกลุ่มคนที่นิยมใช้งานมีตั้งแต่นักเรียน นักศึกษา คนทำงานทั่วไป รวมถึงผู้ประกอบการ โดยได้มีการแบ่งตามวัตถุประสงค์เป้าหมายในการใช้งานคุณลักษณะของการให้บริการตามเว็บไซต์ ได้เป็น 7 ประเภท (1) สร้างและประกาศตัวตน (Identity Network) (2) สร้างและประกาศผล

งาน (Creative Network) (3) ความสนใจตรงกัน (Passion Network) (4) เวิร์กทำงานร่วมกัน (Collaboration Network) (5) ประสบการณ์เสมือนจริง (Virtual Reality) (6) เครือข่ายเพื่อการประกอบอาชีพ (Professional Network) (7) เครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างผู้ใช้ (Peer to Peer:P2P) (ระวิ แก้วสุกใส และ ชัยรัตน์ จุสาล, 2556) โดยการสื่อสารในลักษณะนี้จะไม่จำกัดรูปแบบซึ่งมีได้ทั้งข้อมูลที่เป็นข้อความอย่างเดียว หรืออาจมีภาพประกอบรวมไปถึงข้อมูลชนิดมัลติมีเดีย คือ มีทั้งภาพเคลื่อนไหว และมีเสียงประกอบ ผู้ใช้ยังสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างอิสระโดยไม่ขึ้นอยู่กับแพลตฟอร์มหรือระบบปฏิบัติการ

ในอดีตการจัดการเรียนการสอนจะยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูเป็นผู้บรรยายเนื้อหาบทเรียน และผู้เรียนมีหน้าที่เรียนรู้อตามที่ครูบอก จะไม่เน้นที่กระบวนการคิดให้เกิดกับผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ยุคต่อมาระบบการศึกษาเปลี่ยนไปเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child center) โดยที่ครูมีบทบาทและนำแนวทางการเรียนในบทเรียน ปัจจุบันนี้วงการการศึกษา

มีจุดมุ่งหมายเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มี และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เทคโนโลยีจึงมีบทบาทที่สำคัญในการตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนเรียกได้ว่าเป็นการบูรณาการวิชากับสื่อต่างที่ทันสมัยการศึกษาในยุคนี้จึงหนีไม่พ้นกับคำเปรียบที่ว่า “การศึกษายุคดิจิทัล” หลังปี ค.ศ.2000 กล่าวได้ว่าเป็น “ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง” เป็นยุคแห่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่าย และคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารแบบไร้สาย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ระยะทางไม่เป็นอุปสรรค และผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่อยู่ในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัลต่างๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนที่ไหนก็ได้ ดังนั้น การศึกษาในยุคดิจิทัล จึงต้องตอบสนองที่ความต้องการของผู้เรียน ต้องสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต แต่การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้จำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก ถ้าผู้สอนสามารถสร้างแหล่งเรียนรู้หรือบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้

ผู้เรียนสามารถเข้ามาสืบค้น เรียนรู้ได้ด้วยตนเองจึงเป็นทางออกที่ดีสำหรับการจัดการเรียนการสอน การสร้างบทเรียนหรือเนื้อหาวิชาเรียน โดยผู้สอนจะเป็นผู้ควบคุมดูแลระบบ สร้างบทเรียนเนื้อหาลงไปบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น ผู้สอนจะเป็นผู้ควบคุมดูแลระบบสร้างบทเรียนเนื้อหาลงไปบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook YouTube Blogger Wikipedia และให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนตามเนื้อหาที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดไว้ เมื่อเกิดข้อคำถามสามารถแสดงความคิดเห็นหรือตั้งคำถามไว้ให้ผู้มาตอบได้ทันที ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม (เพ็ญจันทร์สินธุเขต, 2556)

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจาก ผลสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตคนไทย ปี 2562 Thailand Internet User Profile 2019 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) พบคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดกว่า 150% ส่งผลให้ปัจจุบันไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตให้

47.5 ล้านคน หรือราว 70% ของจำนวนประชาชนทั้งหมด คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 22 นาที เพิ่มขึ้น 17 นาทีจากปี 2561 เป็นผลจากการเปลี่ยนผ่านชีวิตไปสู่ดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เผย Gen Y (19-38 ปี) ยังคงครองแชมป์การใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดติดต่อกัน 5 ปีซ้อน โดยมีชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 10 ชั่วโมง 36 นาที

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กว่า 91.2% ใช้อินเทอร์เน็ตไปกับ Social Media (Facebook, Line, Instagram) ซึ่งถือเป็นกิจกรรมยอดฮิต 7 ปีซ้อน (ETDA (เอ็ตด้า), 2563)

ด้วยเหตุจากพฤติกรรมการสื่อสาร และการนำเทคโนโลยีมาใช้กับการเรียนการสอน โดยใช้อินเทอร์เน็ตไปกับ social media เหล่านี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ ซึ่งนักศึกษา มีอายุอยู่ในช่วง Gen Y เพื่อได้ทราบถึงข้อมูลพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้

มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา เผยแพร่ผลงานวิชาการ หรือแม้แต่การสร้างปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนกับผู้เรียนการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล นับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าศึกษา เป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ จำแนกเป็นเพศ ชั้นปี คณะ และผลการเรียน

เจดีย์สะสม

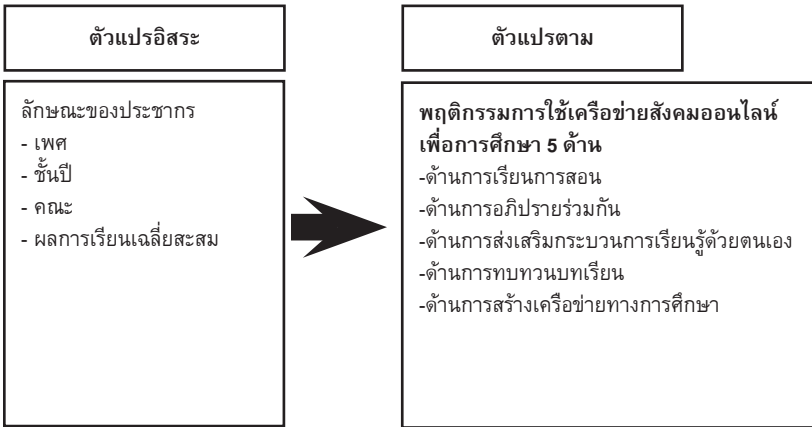
ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาระดับ 5 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการอภิปรายร่วมกัน ด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง ด้านการทบทวนบทเรียน และด้านการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เดือน พฤศจิกายน 2562- สิงหาคม 2563

กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 (ไม่รวมนักศึกษาตกค้าง) ทั้ง 3 คณะ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ จำนวน 576 คน โดยการกำหนดขนาดของตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้

กำหนดขนาดของตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane Taro:1970,1088 อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2530) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ ระดับร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ 5% การเลือกตัวอย่างกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนที่ 5% ได้จำนวน

มา 236 คน ดังนั้นเพื่อให้การกำหนด สัดส่วนลงตัว จึงใช้การเลือกตัวอย่าง แบบโควตา (Quota sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างโดยคำนึงถึง

สัดส่วนองค์ประกอบของประชากร แล้วเลือกแบบบังเอิญ คือเจอใครก็ เลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ดังตาราง 1

คณะ	จำนวน นักศึกษา	คิดเป็น (ร้อยละ)	จำนวน ตัวอย่าง(คน)
วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ	172	35	61
ศิลปศาสตร์	35	20	8
ศึกษาศาสตร์	369	45	167
	576	100	236

ที่มา: จำนวนนักศึกษา: รายงานจำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 ข้อมูล ณ วันที่ 23 กันยายน 2562 งานทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 อยู่ระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ส่วนใหญ่ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 และ ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 จำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม ที่ผ่าน การทดสอบความเที่ยงตรงของ เนื้อหา (Content Validity) และ ความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหา

ค่า IOC และตรวจสอบหาค่าความ เชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ .97

แบบสอบถามนี้แบ่งออก เป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะ ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ การศึกษา แบ่งเป็นระดับคะแนน (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม

ปลายเปิด แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ทั้งนี้โครงการวิจัยได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่เป็นมาตรฐานสากล เลขที่การรับรอง TNSU 057/2563 วันที่รับรอง 26 มีนาคม 2563

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 236 ชุด จากนักศึกษาทั้ง 3 คณะ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

สถานที่ทำการทดลองและเก็บข้อมูล

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูล

เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ โดยใช้ค่าสถิติ คือ One-Way ANOVA ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษاپริญญาตรี

ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษاپริญญาตรีอยู่ในระดับโดยรวมทั้งหมด คือ มาก (ค่าเฉลี่ย 4.04) โดยมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเด็นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) รองลงมา มีการใช้ในประเด็นด้าน

เน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) ประเด็นด้านการใช้ในการทบทวนบทเรียน อยู่ระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 4.05) ประเด็นใช้เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา อยู่ระดับ

มาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเด็นเพื่อใช้ในการอภิปรายร่วมกัน อยู่ระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
การเรียนการสอน			
1. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน	4.05	.824	มาก
2. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการค้นคว้าหาข้อมูลทางการศึกษา	4.23	.824	มากที่สุด
3. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการทบทวนความรู้และบทเรียนต่างๆ	4.05	.821	มาก
4. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	4.14	.888	มาก
รวม	4.12	0.09	มาก
ใช้ในการอภิปรายร่วมกัน			
5. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมถึงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อการเรียน	4.02	.904	มาก
6. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจ และเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษา	3.92	.928	มาก
7. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตั้งประเด็นข้อความ ข้อสงสัยต่างๆ เพื่อสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง	3.94	.957	มาก
8. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตัดสินใจแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกันในการเรียน	3.94	.925	มาก
รวม	3.95	0.04	มาก

ตาราง 2 แสดงพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
เน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง			
9. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการทำแบบทดสอบความรู้ของตนเอง	4.02	.915	มาก
10. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการค้นหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมต่อยอดจากความรู้เดิม	4.10	.834	มาก
11. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.11	.875	มาก
12. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลที่มีสื่อต่างๆ ประกอบไปด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ซึ่งจะกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้	4.14	.905	มาก
รวม	4.09	0.05	มาก
ใช้ในการทบทวนบทเรียน			
13. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการหาข้อมูลในบทเรียนเพิ่มเติม	4.11	.907	มาก
14. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการค้นหาเนื้อหาเพิ่มเติมสำหรับการเรียนการสอน โดยเฉพาะเนื้อหาแต่ละรายวิชา	4.06	.939	มาก
15. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เพื่อเป็นการวัดความรู้ของตนเองในบทเรียนนั้นๆ	3.97	.913	มาก
16. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือดาวน์โหลดเนื้อหาตามบทเรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ควบคู่กับการเรียนภายในห้องเรียน	4.07	.911	มาก
รวม	4.05	0.06	มาก
เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษา			
17. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ และการศึกษาาร่วมกัน	3.99	.932	มาก
18. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาร่วมกับผู้อื่น	3.95	.953	มาก

ตาราง 2 แสดงพฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
19. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการนำข้อมูลเนื้อหาประเด็นด้านการศึกษามาระดมความคิดเห็นพูดคุยร่วมกัน เพื่อเสนอถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไข	3.99	.950	มาก
20. การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้และถ่ายทอดกระจายความรู้กันอย่างต่อเนื่อง	4.05	.969	มาก
รวม	3.99	0.04	มาก
โดยรวมทั้งหมด	4.04	0.081	มาก

2. เปรียบเทียบพฤติกรรม การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับ พฤติกรรมกรการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig
ใช้ในการอภิปรายร่วมกัน					
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมถึงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อการเรียนรู้	3.000	1	3.000	3.716	.055
	188.932	234	.807		
	191.932	235			
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการกระตุ้นให้สมาชิก และเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษา	2.430	1	2.430	2.845	.093
	199.875	234	.854		
	202.305	235			

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศกับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา (ต่อ)

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการ เพศ ตั้งประเด็นข้อความ ข้อสงสัยต่างๆ เพื่อสามารถนำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ ได้ อย่างต่อเนื่อง	.675	1	.675	.736	.392
	214.495	234	.917		
	215.169	235			
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการ เพศ ตัดสินใจแก้ปัญหาและหาทางออกร่วม กันในการเรียน	5.021	1	5.021	5.991	.015
	196.148	234	.838		
	201.169	235			

จากตาราง 3 พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาแตกต่างกัน เฉพาะ

ประเด็น เรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตัดสินใจแก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกันในการเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชั้นปีกับ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig
ใช้ในการอภิปรายร่วมกัน					
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมถึงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เพื่อการเรียน	3.039	3	1.013	1.244	.294
	188.893	232	.814		
	191.932	235			
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความสนใจ และเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษา	8.141	3	2.714	3.242	.023
	194.164	232	.837		
	202.305	235			

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชั้นปีกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา (ต่อ)

ANOVA	SS	df	MS	F	Sig
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตั้ง ประเด็นข้อความ ข้อสงสัยต่างๆ เพื่อสามารถ นำเสนอเนื้อหาใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง	6.941	3	2.314	2.578	.054
	208.229	232	.898		
	215.169	235			
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและหาทางออกร่วมกันในการเรียน	6.245	3	2.082	2.478	.062
	194.924	232	.840		
	201.169	235			

จากตาราง 4 พบว่า ชั้นปี ที่ 1-4 มีระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาแตกต่างกันเฉพาะประเด็น เรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการกระตุ้นให้สมาชิก เกิดความสนใจ และเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วน ผล การ ท ด ส อ บ สมมติฐานที่ว่านักศึกษาที่สังกัดคณะและเกรดเฉลี่ยสะสม ต่างกัน พบว่า ระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่าโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับ มาก โดยอันดับแรกมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเด็นด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะใช้เพื่อการค้นคว้าหาข้อมูล รองลงมา มีการใช้ในประเด็นด้านเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชวาลิน เนียมสอน (2560) ที่ทำการศึกษารื่อง พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่พบว่า นักศึกษามีการใช้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเทศไทย
ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับ
มาก รองลงมา มีการใช้ในประเทศไทย
ด้านเน้นการส่งเสริมกระบวนการ
เรียนรู้ด้วยตนเอง

เปรียบเทียบพฤติกรรมการ
การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ
การศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
วิทยาเขตชัยภูมิ

พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ
ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการใช้
เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา
แตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติ 0.05 อธิบายได้ว่าเพศ
ชายและเพศหญิง มีระดับพฤติกรรมการ
ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อ
การศึกษาแตกต่างกัน ในประเด็น
เรื่องการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์
ในการตัดสินใจแก้ปัญหาและหา
ทางออกร่วมกันในการเรียน อธิบาย
ได้ว่า เพศที่ต่างกันมีอิทธิพลต่อการ
รับรู้ การตีความในปัญหา และการ
เข้าใจในการสื่อสารเพื่อหาทางออก
ของปัญหา ที่ต่างกัน สอดคล้องกับ
กิตติมา สุรสนธิ (2547) ที่ว่าปัจจัย
ที่มีอิทธิพลต่อการตีความ และการ
ทำความเข้าใจในข่าวสารทางด้าน
ประชากรศาสตร์ได้แก่ อายุ เพศ

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ
การศึกษา อาชีพและศาสนา เป็นต้น
ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการรับรู้การ
ตีความ และการเข้าใจในการสื่อสาร
ทั้งสิ้น

นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่
ต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการใช้
เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา
แตกต่างกัน ระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติ 0.05 อธิบายได้ว่านักศึกษา
ชั้นปีที่1-4 มีระดับพฤติกรรมการ
ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา
แตกต่างกัน ในประเด็น การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการ
กระตุ้นให้สมาชิก เกิดความสนใจ
และเรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษา
ทั้งนี้เพราะว่าการใช้เครือข่าย
สังคมออนไลน์เพื่อนำมาเป็นข้อมูล
ในการตั้งประเด็นข้อคำถาม ข้อ
สงสัยต่างๆ เพื่อนำเสนอเนื้อหา
ใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง นั้น ระดับ
ชั้นปีที่ต่างกัน ความสนใจและ
เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นการศึกษาก็
ย่อมแตกต่างกันไปตามเนื้อหา
รายวิชาที่หลากหลาย ในแต่ละชั้นปี
สอดคล้องกับสมร ทองดี (2532)
เกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหา
ข้อมูลข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ต
ผู้ใช้สามารถที่จะคอยควบคุม

ข่าวสารที่ต้องการเปิดรับ หรือเลือก ปฏิเสธข้อมูลข่าวสารที่เห็นว่าไม่ น่าสนใจได้อย่างสะดวก ปัจจัยหนึ่ง ที่สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ รับข่าวสารแตกต่างกันออกไปตาม แต่ละบุคคล ก็คือการศึกษาและ สถานะทางสังคม การศึกษา และชั้น ทางสังคมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการ เลือกของผู้รับสาร

ส่วนนักศึกษาที่สังกัดคณะ และมีเกรดเฉลี่ยสะสมที่ต่างกัน มี ระดับพฤติกรรมการใช้เครือข่าย สังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ไม่ แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่านักศึกษา ที่เรียนในระดับปริญญาตรีนั้นแม้ว่า จะอยู่คณะและเกรดเฉลี่ยสะสมที่ ต่างกันแต่ก็มีความสนใจและรับรู้ ในสิ่งที่คล้ายๆ กัน โดยการรับรู้ จะเป็นเรื่องของความสนใจและความ ใส่ใจเฉพาะบุคคลมากกว่าการสังกัด คณะและเกรดเฉลี่ย สอดคล้องกับ ภาณุจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยชุมพล (2555) ที่ได้อธิบายถึงคุณลักษณะ ของสื่อใหม่ ที่ว่าสื่อใหม่เป็นการ สื่อสารจากหน่วยเดียว บุคคลเดียว กระจายสารไปยังกลุ่มคนหมู่มาก (One to many) ซึ่งเป็นการกระจาย ข้อมูลข่าวสารจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ที่มีจำนวนหลายคนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเรียกว่า “สังคมของการสื่อสาร”

คือการศึกษาที่สามารถสร้างกลุ่ม ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันใน ประเภทของความชอบเหมือนกัน หรือที่เรียกว่า กลุ่มแฟนรายการ เดียวกัน และประการสุดท้าย สื่อ ใหม่สามารถกระจายไปยังกลุ่มคน อื่นๆ ได้ (Many-to-many) กล่าวคือ นอกจากจะกระจายเฉพาะความ สนใจในเรื่องเดียวกัน (ภายในกลุ่ม เดียวกัน) แล้วยังสามารถกระจาย ไปยังกลุ่มคนอื่นที่มองหาความสนใจ ในเรื่องอื่นๆ ได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จาก ผล การ ศึกษ า พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อการศึกษาส่วนมากมีการใช้เพื่อ การเรียนการสอนโดยเฉพาะเพื่อการ ค้นคว้าหาข้อมูล ดังนั้นควรมีการ พัฒนาระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ ที่หลากหลายได้ง่ายขึ้น

2. ควรมีการส่งเสริมการ อบรมนักศึกษาโดยเฉพาะระดับ ชั้นปีที่ต่างกัน ในด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อให้นักศึกษา มี ความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ควรให้ความสำคัญในการนำเครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นช่องทางหนึ่งในการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ได้หลายลักษณะ เช่น ใช้เป็นช่องทางในการให้นักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสาร มีการปรึกษาเรื่องการเรียน ปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์ในกลุ่ม การแบ่งปันเนื้อหา บทเรียนในห้อง การสั่งงานและส่งงานที่มอบหมาย การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงไปได้ โดย ได้รับความอนุเคราะห์ทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชัยภูมิ ปีงบประมาณ 2563

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณต่อ คณะกรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนการวิจัย และขอขอบสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณบุพการีผู้ให้ชีวิต ให้ปัญญา ขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจจากคนใกล้ชิด รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ ตลอดระยะเวลาของการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ครู คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุงในงานวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยชุมพล. (2555). *คู่มือสื่อใหม่ศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2556). การศึกษายุคดิจิทัล. *การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 3: 2560* “ครุศาสตร์วิจัย 2560/NACE2017: นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้”.
- กิติมา สุรสุนธิ. (2547). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชวาลิน เนียมสอน. (2560). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษาของนักศึกษาศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ระวี แก้วสุกใส และชัชรัตน์ จุสาลือ. (2556). เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณีเฟสบุ๊ค (Facebook) กับการพัฒนาผู้เรียน. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 5(4), 195-205.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมร ทองดี. (2532). การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนวัยรุ่น. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, น.135-137.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า). (2563). *ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562*. สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/OHIQH>.
- อภิชาจ พุกสวัสดิ์. (2560). *นวัตกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ผ่านการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย*. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Logan, K.R. (2010). *Understanding New Media: Extending Marshall McLuhan*. New York: Peter Lang.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจาก
หลักสูตรทางการศึกษา

**Factors affecting teacher's career selection at
Mahasarakham University, Thailand, of students who
did not graduate from the educational program**

อรอนงค์ เมฆพรรณโอบาส¹, ศิริพร ไสยรัตน์², ธนภร กอเสนาะรส³
On-anong Mekkapan-opas¹, Siriporn Saiyarat²,
Thanaporn Korsanorros³

Received: 11 April 2019 ; Revised: 27 August 2019 ; Accepted: 16 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คุณวุฒิทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 218 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ ซึ่งมีค่า

¹ ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ นักวิชาการศึกษา กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Director, Division of Registration, Mahasarakham University

² Academic Specialist, Division of Registration, Mahasarakham University

³ Academic, Division of Registration, Mahasarakham University

อำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .22 ถึง .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.961 และ 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ คือ ต้องการรับราชการ เป็นอาชีพที่ทำหาย อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม เป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ

2. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ การใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าเพียงประกอบอาชีพที่เรียนมา มีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และเคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนเองชอบ

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่าง นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส และบุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ประกอบอาชีพครู

โดยสรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา คือ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม ที่สำคัญเป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ จึงควรนำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัย ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การกำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาที่มีวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือก, อาชีพครู, หลักสูตรทางการศึกษา, ความคาดหวังในอาชีพ

Abstract

This research aims to study the factors that affect the selection of graduate teachers Mahasarakram university who did not graduate from the education program. The sample group was graduates with a 4-year bachelor's degree from Mahasarakham University. Data for every faculty /college failed educational qualifications over the past 10 years from 2008-2018 were obtained by Accidental Sampling method. The sample comprised 218 persons. The tools used in the research were of 2 types:- 1) scale questionnaire, 5 level values, 47 items which have the power of classification (rxy) from .22 to .84 and have the whole confidence value equal to 0.961 and 2) An interview form was a structured interview with 4 items. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. Data were presented qualitatively by analyzing descriptive data

Research results were as follows.

1. The career expectancy factor is the professional career of the teacher who has always sought modern knowledge for self improvement. The teaching career is a profession where practitioners must set a good example to other people. Teaching is a career that is sacrificed to society.

2. The personal factor is want to be employed in government service, wanting a challenging career and desiring to use the knowledge learned to develop the learner rather than just the occupation learned.

I in happy if I teach people without knowledge. It is considered to help develop a more knowledgeable people. I have worked with teachers in school and enjoy more than their favorite field.

3. The person involved is a person you respect, other than parents, relatives, teachers, friends /seniors). Teachers and teaching staff need to work for a teacher if there is a chance. the person you respect as a teacher. (Apart from parents, relatives, teachers, friends /seniors) and received support from the family to teach teachers .

In summary, career expectations was the commonest factor why student teachers at at Mahasarakrm university failed to graduate from the education program. These graduates had opinions that the teaching profession is a profession that seeks new knowledge. They always modernize and develop themselves in the career to set a good example to others. Teaching is a career that sacrifices to society Important. It is a stable career and a noble career. Therefore, it should bring useful information to the university to improve curriculum development direction and to promote the teaching of academic programs that are effective in the teaching profession of the university

Keywords: Decision making, Teacher career, Educational program, Career Expectations

บทนำ

การตัดสินใจประกอบอาชีพ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งบุคคลที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพจะต้องรู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเองเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้จักเกี่ยวกับงานด้วย คือ รู้จักอาชีพโดยละเอียด โครงสร้างหนึ่งที่เป็นปัญหาในกระบวนการตัดสินใจประกอบอาชีพ

คือ การไม่ตัดสินใจประกอบอาชีพ (Germeijs, 2003) มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่ยังไม่แน่นอน ส่งผลให้คนอาจเลือกหรือไม่เลือกประกอบอาชีพนั้น การเลือกประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คนที่เลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน รวมทั้ง

มีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาก ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเองแล้ว อาจเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน และเนื่องจากคนเราต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพ ภายหลังจากการศึกษาเป็นเวลานานถึงหนึ่งในสามของชีวิต การเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะกับบุคลิก ลักษณะอุปนิสัย ความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดในงานอาชีพของตนเอง และความต้องการของตลาดแรงงานแล้วนั้น อาจจะทำให้เกิดผลเสียหลายประการ ทั้งความสูญเสียด้านเวลา ความเจริญก้าวหน้าของบุคคล เศรษฐกิจของครอบครัว และของประเทศชาติ ซึ่งเป็นส่วนรวมอีกด้วย (พินโย พรหมเมือง, 2549)

อาชีพครูถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพ ครูถือเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ

ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยได้มุ่งเน้นไปที่ด้านการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและให้บริการทางด้านการศึกษา แก่ประชาชนทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สำคัญเนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้มีความสามารถในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดังพระราชโอรสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ความตอนหนึ่งว่า "...อาชีพครูถือว่า สำคัญยิ่ง เพราะครูมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงและก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้..."

สถานการณ์การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพครูเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษานโยบายผู้บริหารระดับประเทศได้ให้ความสำคัญในการผลิตครูเน้นผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอนปัจจุบันรูปแบบการผลิตครู มี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรครุปริญญาตรี (5ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา (ยกเว้นสาขาวิชาชีพครู) เข้าศึกษาเพิ่มเติมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนด

จากผลการสำรวจภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2558-2559 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มีหลายสาขาวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ได้งานทำตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา ร้อยละ 36.74 (กองแผนงาน, 2560) ประกอบกับสถิติผู้มาติดต่อขอรับเอกสารคำอธิบายรายวิชา

ที่กองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อไปยื่นขอเทียบโอนมาตรฐานของคุรุสภาเพื่อการสมัครสอบแข่งขันและขอรับใบประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นในหลักสูตร 4 ปี ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา โดยจำนวนบัณฑิตที่ได้ติดต่อขอรับเอกสารคำอธิบายรายวิชาเพื่อประกอบการดำเนินการดังกล่าว ช่วงล่าสุดเก็บข้อมูลรอบ 1 ปี ระหว่างเดือนมกราคม 2560 ถึงเดือนมกราคม 2561 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ใช้วุฒิในสาขาการศึกษา จำนวน 110 คน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา (ทรัพย์สิตี เทียงพูนวงศ์, 2551) แต่ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา

ตามเหตุผลที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการผลิตหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่ทำงานตรงตามสาขาวิชา

จึงทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การกำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษามีวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล (ตอบแบบสอบถาม) คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คณะ

ทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 218 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มบัณฑิตที่ติดต่อขอรับคำอธิบายรายวิชาที่ลงทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปประกอบการยื่นความประสงค์ในกระบวนการสู่เส้นทางประกอบอาชีพรับราชการครู

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คณะทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 98 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มบัณฑิตที่ติดต่อขอรับคำอธิบายรายวิชาที่ลงทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปประกอบการยื่นความประสงค์ในกระบวนการสู่เส้นทางประกอบอาชีพรับราชการครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อความถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ เช่น เพศ ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และ ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามแบบมาตราวัดประมาณค่า เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา จำนวนทั้งหมด 47 ข้อ ประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 19 ข้อ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ จำนวน 14 ข้อ และ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 ข้อ คำถามเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่

.22 ถึง .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .961

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต จำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้เพียงพอให้กับกลุ่มตัวอย่าง หรือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนมีนาคม-กันยายน 2561 โดยจัดเก็บข้อมูลกับบัณฑิตผู้มาติดต่อบริการเอกสารคำอธิบายรายวิชาที่กองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อไปยื่นขอเทียบโอนมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา เพื่อประกอบการสมัครสอบแข่งขัน และขอรับใบประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นในหลักสูตร 4 ปี ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา ซึ่งมีผู้ที่มาติดต่อขอคำอธิบายรายวิชา จำนวน 230 คน และมีผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 98 คน

3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มา

ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 218 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสามารถสรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา โดยพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	บัณฑิตที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา (n=218)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยส่วนบุคคล	4.40	.409	มาก
2. ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ	4.46	.529	มาก
3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.19	.645	มาก
รวม	4.35	.420	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ ($\bar{X}=4.46$) ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ($\bar{X}=4.40$) และ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.19$) ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ ในแต่ละด้านสามารถจำแนกเป็นประเด็น ด้านละ 10 ประเด็น ดังนี้

ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ

1. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.86$)
2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น ($\bar{X}=4.63$)
3. อาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม ($\bar{X}=4.60$)
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้ประจำ / เป็นอาชีพที่มั่นคง ($\bar{X}=4.58$)

5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยอมรับจากสังคม ($\bar{X}=4.57$)

6. มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ($\bar{X}=4.57$)

7. งานครูเป็นงานที่มีระบบขั้นตอน ($\bar{X}=4.54$)

8. หลังเกษียณอายุราชการ อาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน ($\bar{X}=4.46$)

9. มีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ ($\bar{X}=4.46$)

10. มีโอกาสในการลาศึกษาต่อ ($\bar{X}=4.42$)

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

1. ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา ($\bar{X}=4.65$)
2. ข้าพเจ้ามีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X}=4.64$)
3. เป็นอาชีพที่ยกระดับการศึกษาได้ ($\bar{X}=4.61$)

4. เคยทำงานร่วมกับครู
ในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตน
ชอบ ($\bar{X}=4.58$)

5. เป็นอาชีพที่ทำหายความ
สามารถ ($\bar{X}=4.56$)

6. ความรู้เฉพาะทางการ
สอนและเนื้อหาวิชา ($\bar{X}=4.48$)

7. ต้องเสียค่าที่ไม่
สามารถเรียนครูได้แต่ตั้งใจจะเป็นครู
($\bar{X}=4.44$)

8. เคยเรียนกับนิสิตศึกษา
ศาสตร์แล้วรู้สึกว่าเป็นอาชีพที่น่า
สนใจ ($\bar{X}=4.43$)

9. เคยร่วมกิจกรรมค่าย
กับนิสิตครูแล้วอยากเป็นครูบ้าง
($\bar{X}=4.40$)

10. เคยทำงานร่วมกับครู
ในโรงเรียนแล้วคิดว่าชอบวิธีการ
ทำงาน ($\bar{X}=4.40$)

ปัจจัยด้านบุคคลที่ เกี่ยวข้อง

1. บุคคลที่ท่านนับถือ
เป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่
ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำ
ให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส
($\bar{X}=4.44$)

2. ความต้องการของครู-
อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครู
หากมีโอกาส ($\bar{X}=4.43$)

3. บุคคลที่ท่านนับถือเป็น
แบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอก
เหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่น
พี่) ($\bar{X}=4.43$)

4. บุคคลที่ท่านนับถือเป็น
แบบอย่างประสบความสำเร็จใน
อาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ
ครู เพื่อน/รุ่นพี่) ($\bar{X}=4.42$)

5. ครู-อาจารย์ที่สอนประสบ
ความสำเร็จในอาชีพจึงเป็นแรง
บันดาลใจให้เป็นครู ($\bar{X}=4.40$)

6. ญาติแนะนำให้เลือก
ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
($\bar{X}=4.29$)

7. ครอบครัวแนะนำให้
ประกอบอาชีพครู ($\bar{X}=4.26$)

8. ครอบครัวเล่าสิ่งดี ๆ
เกี่ยวกับอาชีพครูให้ฟังอยู่บ่อย ๆ
($\bar{X}=4.27$)

9. เพื่อน/รุ่นพี่ ประสบความ
สำเร็จในอาชีพครู ($\bar{X}=4.06$)

10. เพื่อน/รุ่นพี่ แนะนำให้
เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
($\bar{X}=4.17$)

จากการสัมภาษณ์ เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูสามารถสังเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. เป็นอาชีพที่มั่นคง จำนวน 83 คน (ร้อยละ 84.69)
2. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ จำนวน 43 คน (ร้อยละ 43.88)
3. เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม จำนวน 7 คน (ร้อยละ 7.14)
4. ต้องการถ่ายทอดความรู้ในสาขาที่เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.10)
5. ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ประกอบอาชีพครู ต้องการรับราชการ และเป็นอาชีพที่ทำหาย จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.08)

ผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบ 4 ประเด็น ดังนี้

1. เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู คือ เป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และต้องการถ่ายทอดความรู้ในสาขาที่เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...เป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ และเป็นที่น่าเคารพ...”

(ครูโรงเรียนบ้านหัวจัว จังหวัดมหาสารคาม.

13 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...อาชีพครูสามารถเป็นแม่พิมพ์ของชาติ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเป็นอาชีพที่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนเรียนมาให้ผู้อื่นได้ เป็นอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองโตนอนเสียด
จังหวัดบึงกาฬ. 14 สิงหาคม 2561:
ผู้ให้สัมภาษณ์)

2. ความมุ่งหวังในการเลือกประกอบอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย อาชีพ ข้าราชการครู นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ พนักงานวิทยาศาสตร์ /นักปฏิบัติการ และลักษณะอาชีพ เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอิสระ ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...อาชีพข้าราชการครู เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง และเป็นวิชาชีพชั้นสูง...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวงน้อย จังหวัดสกลนคร. 24 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...อาชีพนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถทำงานในบริษัท และสามารถประกอบธุรกิจส่วนตัวได้ เป็นอาชีพอิสระ มีรายได้สูง...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดมหาสารคาม.
24 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

3. ความคิดเห็นต่ออาชีพครู ประกอบด้วย วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเป็นอาชีพที่มั่นคง ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...รักในอาชีพครู เป็นอาชีพที่
มั่นคง และอยากสอนเด็กนักเรียน ให้เป็นคนดีมี
คุณธรรม...”

(ครูโรงเรียนบ้านค้อใหญ่ จังหวัดสกลนคร.
19 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ
เป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นอาชีพที่มีการเสียสละ และ
น่านับถือ มีเกียรติ...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดร้อยเอ็ด.
11 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

4. ความคิดเห็นต่อการ
เปิดสอนหลักสูตรในมหาวิทยาลัย
มหาสารคามที่ผลิตบัณฑิตเพื่อ
ประกอบอาชีพครู มีความคิดเห็น
เห็นว่าด้วยและเป็นการดีที่มีการ
เปิดสอนหลักสูตร เป็นเรื่องดีเปิด
โอกาสให้ผู้สนใจได้เข้าเรียน และ
มีความเหมาะสมเป็นอย่างมาก ดัง
ตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...เป็นเรื่องที่ดีมาก ที่เปิดโอกาสให้
ผู้สนใจได้เข้าเรียน มีความเหมาะสมอย่างมาก
เป็นหลักสูตรที่ดี เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับ
นิสิต...”

(ครูโรงเรียนบ้านหัวจัว จังหวัดมหาสารคาม.
13 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...เห็นดีด้วย เพราะจะได้ผลิตครูที่มี
คุณภาพ เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมในการเปิดสอน
เพราะมีคนสนใจจำนวนมากในการเรียน เพื่อไป
ประกอบวิชาชีพครู...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองเป็ด จังหวัดขอนแก่น.
3 กันยายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

สรุป

จากผลการวิจัย พบว่า
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบ
อาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการ
ศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา คือ
ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก
ที่สุด ซึ่งบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า
อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหา
ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้อง
เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็น
อาชีพที่เสียสละต่อสังคม ที่สำคัญ
เป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มี
เกียรติ จึงควรนำข้อมูลสารสนเทศที่
เป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัย ใน
การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การ
กำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิด
สอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาที่มี
วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มี
ประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์
ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การเลือกประกอบอาชีพครูของ
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร
ทางการศึกษา ในส่วนของการ

อภิปรายผู้วิจัยขอเสนอปัจจัยทั้ง 3 ด้านตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความคาดหวัง ในอาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อแรก คือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น และอาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ หลังเกษียณอายุราชการ อาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน และมีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ งานครูเป็นงานที่มีเวลาเข้างาน-เลิกงานที่แน่นอน และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีค่าตอบแทน ซึ่งได้จากการทำงาน ที่นอกเหนือจากเงินเดือน จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการ

ศึกษา เพราะบัณฑิตมีความคิดเห็น ว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม หลังเกษียณอายุราชการอาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน และมีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ งานครูเป็นงานที่มีเวลาเข้างาน-เลิกงานที่แน่นอน ซึ่งเป็นลักษณะของอาชีพที่มีความมั่นคง จึงทำให้บัณฑิตมีความสนใจมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ผางสระน้อย (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตสาขาการศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพ ที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 14 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อแรก คือ ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา ข้าพเจ้ามีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และเคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนชอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ ความรู้เฉพาะทางการสอนและเนื้อหาวิชา สนใจแบ่งปันความรู้และเคยเรียนกับนิสิตศึกษาศาสตร์แล้วชอบบุคลิกความเป็นครู และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ดี จะเห็นได้ว่าด้านปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เพราะบัณฑิต มีความสนใจ มีความต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา เพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา มีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้

ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น เคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนชอบ มีความสนใจแบ่งปันความรู้และความรู้สึกที่เคยเรียนกับนิสิตศึกษาศาสตร์แล้วชอบบุคลิกความเป็นครู จึงเป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครูอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ผางสระน้อย (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุดตาน ศรีเมฆ (2541) พบว่า ความสนใจในอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจากการศึกษานั้นในการเลือกอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะต้องมีความรู้

ความสนใจในอาชีพเป็นหลัก เพราะหากว่าบุคคลนั้นมีความสนใจในอาชีพก็จะสามารถปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความสนใจที่จะประกอบอาชีพ บุคคลนั้นก็จะขาดแรงจูงใจและอาจจะปฏิบัติงานออกมาได้ไม่เต็มศักยภาพ ความต้องการในอาชีพมีความสัมพันธ์ในระดับมากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock (1967: อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529) ซึ่งได้กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะชัดเจนหรือเลือนรางก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรกคือ บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการ

ของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส และบุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คนในครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างแนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส รวมถึงบุคคลที่บัณฑิตนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู แสดงได้ว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิสิตมีความใกล้ชิด มีความคุ้นเคยในอาชีพนั้น จึงสามารถที่จะแนะนำ และสนับสนุนให้นิสิตประกอบอาชีพครู ก็ถือว่าเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นิสิตตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา พบว่า ความคุ้นเคยในอาชีพนั้นมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การที่บัณฑิตจะประกอบ

อาชีพอาจมีความคุ้นเคยกับอาชีพนั้นมาอยู่ก่อนแล้ว โดยที่บัณฑิตมีความเข้าใจในการทำงานของอาชีพนั้น จึงเลือกที่จะประกอบอาชีพบัณฑิตที่มีความเข้าใจในการทำงานก็จะเกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้ แต่ถ้าบัณฑิตยังไม่คุ้นเคย หรือไม่ทราบว่าอาชีพนั้นปฏิบัติงานเช่นไร บัณฑิตก็อาจจะเกิดความไม่แน่ใจที่จะเลือกประกอบอาชีพนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌาร์เรียร์ ภรณ์ธรรพร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพอครูปพบว่า นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดี แบ่งออกเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ ความประทับใจระหว่างการศึกษา การได้รับการถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนใน

มหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การมีลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู การรับรู้ความสามารถของตนเอง การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูอาจารย์ ความประทับใจครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ และความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อควรมีการแนะแนว ส่งเสริมสนับสนุน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพครู และรายวิชาอาชีพครูให้กับนักเรียนที่สนใจอย่างทั่วถึง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางการศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจประกอบอาชีพครู เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น และอาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม มีความมั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ นอกจากนี้แล้วควรมีการให้

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูให้กับนิสิตที่มีความตั้งใจจริงในการประกอบวิชาชีพครู รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาชีพครู

1.2 คณะที่จัดทำหลักสูตรควรนำข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา กำหนดทิศทางการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยให้เกิดความน่าสนใจในการเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างทั่วถึง เพื่อดึงดูดให้นักเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อเรียนในวิชาชีพครูโดยตรง ส่งเสริมให้มีการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่มีผู้สนใจ และสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิชาชีพครูของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพครูโดยตรง เช่น มีการสัมภาษณ์ตัวนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อน เพื่อที่จะได้ข้อมูลครอบคลุมในเชิงลึก นำไปสู่ข้อมูลที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการหาวิธีที่จะทำให้คนประกอบอาชีพครู

2.2 ควรศึกษาทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน. (2560). *ภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2558-2559 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณารีย์อร ภาณธรรณ. (2559). *กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทรัพย์ลิตี เทียงพูนวงศ์. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู: การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พินโย พรหมเมือง. (2549). แนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.jobpub.com/>(5 กรกฎาคม 2551).
- พุดตาล ศรีเมฆ. (2541). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินาฏ ผางสรน้อย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เหล่าบุญมา. (2550). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Germeijs, V., and Boeck, P.D. (2003). Career indecision: Three factors from decision theory. *Journal of Vocational Behavior* 62, 1: 11-25.

ความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Satisfaction and expectations of personnel from the traffic and security section services and General service section of the Building Division, Mahasarakham University

ประเสริฐ ชุ่มภักย์¹

Prasert Chumaphai¹

Received: 8 March 2019 ; Revised: 19 July 2019 ; Accepted: 20 November 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการ งานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประเภทบุคลากร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 361 คน ได้มาโดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane (1967) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และ สถิติทดสอบเอฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ โดยรวมอยู่ใน

¹ พนักงานบริหารทั่วไป, กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ General Administration Officer, Building Division Mahasarakham University

ระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) 2) บุคลากรมีความคาดหวังต่อการให้บริการงานจราจร และรักษาความปลอดภัย ระดับสูงสุด อยากให้มีที่จอดรถที่เพียงพอและเป็นระเบียบ ส่วนความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ อยากให้มีการประสานงานที่รวดเร็วขึ้น 3) บุคลากรที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ ไม่แตกต่างกัน ส่วน วุฒิการศึกษา ประเภทบุคลากร ต่างกัน มีความพึงพอใจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ความคาดหวัง, การให้บริการ

Abstract

This research aims to study satisfaction and expectations of personnel from the Traffic and Security section services and the General Service section of Building Division Mahasarakham University. The sample group used in the research was 361 personnel of Mahasarakham University. The tool used for data collection was a questionnaire and statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The results were.-
1) Personnel are satisfied with the overall service at a high level ($\bar{X}=3.63$)
2) Personnel have expectations for Traffic and Security section service. The highest level, would like to have sufficient and orderly parking. As for the expectation of personnel to provide general service section, they wanted to have faster coordination. 3) Different sex and age of personnel were satisfied with the service and did not want change. Personnel with different educational background, had different satisfaction with a statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: satisfaction, expectations, services

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งระบบข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การบริหารงานในทุกองค์กรต้องปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลง ทุกส่วนองค์กรต่างมุ่งเน้นในเรื่องของคุณภาพการให้บริการที่ได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด คุณภาพการให้บริการเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานขององค์กรไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว (ศิริพร ธรรมบำรุง, 2551) การมุ่งมั่นไปที่ผู้ใช้บริการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศได้ เพราะผู้ใช้บริการจะเป็นผู้ตัดสินว่าบริการเหล่านั้นมีคุณภาพหรือไม่ ดังนั้นองค์กรจึงต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้อยู่ในระดับมาตรฐานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการสร้างความพึงพอใจรวมทั้งสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้

งานจรรยาและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไปถือเป็นงานบริการอย่างหนึ่งที่จะต้องจัดบริการให้กับนักเรียน นิสิตและ

บุคลากร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการให้บริการที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่ต้องผลักดันให้เกิดความเป็นกลไกที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยตัวแทนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ประเมิน เพื่อให้สาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่นว่าผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่ในกำกับของรัฐต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย 4 ประการ ได้แก่ การสอน/การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติมาโดยตลอด

โดยมีภารกิจสำคัญเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้โอกาสความเสมอภาคในการจัดการศึกษา การวิจัยและการบริการทางวิชาการแก่สังคม รวมทั้งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จริยธรรม และดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติภารกิจอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

งาน จรรยาบรรณ และรักษาความปลอดภัย กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีภารกิจหลักในการป้องกัน ดูแลรักษาความปลอดภัยและการให้บริการทั่วไปแก่บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้ได้ตามมาตรฐานการให้บริการและสร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากร โดยผู้ให้บริการทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่มีวินัยในการทำงาน คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและความพึงพอใจของบุคลากรเป็นหลัก หากผู้ให้บริการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริการที่ถูกต้อง ก็จะส่งผลกระทบต่อกลับและเป็นตัวชี้วัดระดับความพึงพอใจที่บอกถึงคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการทั้งทางตรงและทางอ้อม

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของการให้บริการให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในด้านสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีสถานศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก และจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบต่างๆ เพื่อมารองรับการขยายตัวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้มีความพร้อมและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อที่จะนำผลของการศึกษามาพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประเภทบุคลากร

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 3,723 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 361 คน โดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างและได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราปจำนวนประชากรโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังสูตรของ Taro Yamane

(1967) โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการศึกษาความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของบุคลากรฯ

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของบุคลากรฯ

3. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ต้องการวัด

4. เขียนข้อคำถามเพื่อวัดความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของ

บุคลากรฯ ให้สอดคล้องและครอบคลุมในแต่ละด้าน

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของบุคลากรฯ ที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้มีความเที่ยงตรงและครอบคลุม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของบุคลากรฯ ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความ ความชัดเจนของข้อความ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด

7. นำแบบสอบถามทั้งฉบับที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ไปทดลองใช้กับบุคลากรจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.98

8. นำแบบสอบถามความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการของบุคลากรฯ จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการแจกแบบสอบถามตามคณะ สำนัก กอง สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 361 ฉบับ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำแต่ละอาคาร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลแล้วจึงทำการเก็บข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากการตอบของบุคลากร จำนวน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามการศึกษาคความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อได้ค่าเฉลี่ยเรียบร้อยแล้ว นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102-103)

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระดับความคิดเห็น

4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้การบรรยายความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้การบรรยายความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษา

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิกการศึกษา และประเภทบุคลากร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.8) เพศชาย (ร้อยละ 35.2) จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 38.5) รองลงมาคือ อายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 33.0) วุฒิกการศึกษา พบว่า สูงสุดคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 52.60) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 22.7) และจำแนกตามประเภทบุคลากร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสูงสุด คือบุคลากรสายสนับสนุน (ร้อยละ 79.5) รองลงมาคือ บุคลากรสายวิชาการ (ร้อยละ 20.5)

2. บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม เป็นกันเอง ($\bar{X}=3.87$) รองลงมาคือ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จราจร

ภายในมหาวิทยาลัย (เข้า-เย็น) ($\bar{X}=3.84$) และการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ที่คณะ/หน่วยงานร้องขอ ($\bar{X}=3.81$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบการควบคุมการเข้าออกมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.37$) (ดังแสดงในตาราง 1)

ตาราง 1 ความพึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป

ลำดับ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจราจร				
1	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จราจรภายในมหาวิทยาลัย(เข้า-เย็น)	3.84	0.89	มาก
2	การจัดระเบียบจราจร บริเวณทางเข้า-ออก มหาวิทยาลัย	3.73	0.91	มาก
3	การจัดระเบียบการจอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ บริเวณอาคารบรมราชกุมารี	3.76	0.88	มาก
4	การจัดระเบียบการจอดรถบริเวณถนนเส้นในระหว่างอาคารราชนครินทร์(RN)-คณะสิ่งแวดล้อม	3.69	0.94	มาก
5	การจัดการระบบจราจร ถนนเส้นระหว่างอาคารพลศึกษา-อาคารชุดพักอาศัยบุคลากร	3.76	0.90	มาก
6	ระบบการจัดการป้ายจราจรภายในมหาวิทยาลัย	3.65	0.88	มาก
ด้านความปลอดภัย				
1	ความมั่นใจต่อระบบรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย	3.68	0.98	มาก
2	อัตรากำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	3.40	1.08	ปานกลาง
3	การดูแลความปลอดภัยของรถจักรยานยนต์ รถยนต์ ของนิสิตและบุคลากร	3.50	0.98	ปานกลาง

ตาราง 1 ความพึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4	การควบคุมการสูญหายของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของนิสิตและบุคลากร	3.49	1.01	ปานกลาง
5	ระบบการจัดการกล้องวงจรปิดภายในมหาวิทยาลัย	3.52	0.99	มาก
6	ระบบการควบคุมการเข้าออกมหาวิทยาลัย	3.37	1.06	ปานกลาง
7	ป้ายบอกเตือนระวางทรัพย์สินสูญหายตามอาคารหรือลานจอดรถ	3.40	1.04	ปานกลาง
8	ความสม่ำเสมอในการตรวจตรารอบอาคาร	3.52	0.98	มาก
9	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีความน่าเชื่อถือ	3.71	0.98	มาก
ด้านการบริการทั่วไป				
1	ช่องทางในการติดต่อในการขอรับบริการต่างๆ	3.63	0.94	มาก
2	ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่	3.62	1.01	มาก
3	การให้บริการแจ้งสิ่งของสูญหาย	3.61	0.93	มาก
4	การให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ที่คณะ/หน่วยงานร้องขอ	3.81	0.91	มาก
5	การให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม เป็นกันเอง	3.87	0.93	มาก
รวม		3.63	0.78	มาก

จากตาราง 1 พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ความพึงพอใจโดย

รวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจราจร ประเด็นที่บุคลากรมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จราจรภายในมหาวิทยาลัย (เข้า-เย็น)

($\bar{X}=3.84$) ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระบบการจัดการป้ายจราจรภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.65$) ด้านความปลอดภัยประเด็นที่บุคลากรมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X}=3.71$) ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระบบการควบคุมการเข้าออกมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.37$) และ ด้านการบริการทั่วไป ประเด็นที่บุคลากรมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การให้บริการด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม เป็นกันเอง ($\bar{X}=3.87$) ส่วนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ การให้บริการแจ้งสิ่งของสูญหาย ($\bar{X}=3.61$)

3. บุคลากรมีความคาดหวังต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย สูงสุด อยากให้มีที่จอดรถที่เพียงพอและเป็นระเบียบ อยากให้ปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และเข้มงวดในเรื่องการห้ามจอดรถในที่ห้ามจอด และให้มีบทลงโทษที่ชัดเจน หรือมีตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจนเรื่องการจัดการ

ระบบจราจร ส่วนความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ อยากให้มีการประสานงานที่รวดเร็วขึ้น อยากให้มีการบริการที่สุภาพ อ่อนน้อมและมีความเสมอภาค

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า เพศ อายุ แตกต่างกันมีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ส่วนวุฒิการศึกษา ประเภทบุคลากร แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง 2-5)

ตาราง 2 เปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงาน
จราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป
โดยภาพรวมบุคลากร จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจ	เพศ	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ความพึงพอใจการให้บริการ ภาพรวม	หญิง	3.66	0.78	1.068	0.286
	ชาย	3.57	0.78		

จากตาราง 2 พบว่าบุคลากร และระบบรักษาความปลอดภัย
เพศชายและเพศหญิง มีความพึง ภายใ และงานบริการทั่วไป โดย
พอใจต่อการให้บริการงานจราจร ภาพรวมไม่ต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงาน
จราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป
โดยภาพรวมบุคลากร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.459	3	0.820	1.336	0.262
ภายในกลุ่ม	219.061	357	0.614		
รวม	221.520	360			

จากตาราง 3 พบว่า และระบบรักษาความปลอดภัย
บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความ ภายใ โดยภาพรวมไม่ต่างกัน
พึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจร

ตาราง 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงาน
จราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป
โดยภาพรวมบุคลากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	20.531	3	6.844	12.156*	0.000
ภายในกลุ่ม	200.989	357	0.563		
รวม	221.520	360			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า บุคลากรมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ งานจราจรและระบบรักษาความ

ปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 เปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป โดยภาพรวมบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร

ความพึงพอใจ	ประเภทบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ความพึงพอใจการให้บริการภาพรวม	บุคลากรสายวิชาการ	4.05	0.70	5.328*	0.000
	บุคลากรสายสนับสนุน	3.52	0.77		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ งานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไปของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไปของกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชมพูนุช ตันพานิช และคณะ (2555: บทคัดย่อ) ได้พัฒนาการให้บริการของสำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียน โดยมีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาการพัฒนาการให้บริการของสำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการ ให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัย

พบว่า 1) ระดับการประเมินการให้บริการของผู้ใช้บริการต่างๆ ของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน โดยภาพรวม การให้บริการอยู่ในระดับมาก 2) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนในทั้ง 7 ด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความเสมอภาคในการให้บริการ มีรองลงมาคือ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านความเสร็จสมบูรณ์ของการให้บริการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความเสร็จสมบูรณ์ของ การให้บริการกับด้านความกระตือรือร้นในการให้บริการ 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทุกปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ นักศึกษายังได้เสนอแนะให้ หน่วยงานพัฒนาการให้บริการโดยภาพรวม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ให้บริการอยู่ใน ระดับมาก

ความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและ

รักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ลำดับความถี่สูงสุด คืออยากให้การประสานงานที่รวดเร็วและมีมีที่จอดรถที่เพียงพอและเป็นระเบียบ โดยหน่วยงานได้นำความคาดหวังของบุคลากรจากการวิจัยในครั้งนี้มาจัดทำแผนการดำเนินงานหน่วยงานและปรับปรุงช่องทางการติดต่อราชการจากหน่วยงานภายนอกให้มีคุณภาพ

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วน เพศ อายุ ต่างกันมีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการบริหารหน่วยงานมีโครงสร้างชัดเจน มีการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีการดำเนินงานตามแผนให้ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา สุดกระโทก ขนิษฐา วิชัยดิษฐ์ และณัฐภณ สุเมธอริคม (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มงานทะเบียนและ

ประมวลผล สำนัก ส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มทะเบียนและ ประมวลผล สำนัก ส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่ง พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มทะเบียนและ ประมวลผลด้านการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี คณะ จำนวนครั้งที่มาติดต่อมีระดับความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มทะเบียนและประมวลผล สำนัก ส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน ด้านการบริการการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ด้านวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร เพชรรัตน์กุล (2551) ได้ศึกษาความ

คาดหวังและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำระนอง พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

ด้านประเภทบุคลากร ต่างกันมีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัยภายใน และงานบริการทั่วไป แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ สุภาพร เพชรรัตน์กุล (2551) ได้ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) โรงงานแปรรูปสัตว์น้ำระนอง พบว่า ตำแหน่งงานที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน

สรุป

บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

บุคลากรมีความคาดหวังต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย ระดับสูงสุด

อยากให้มีที่จอดรถที่เพียงพอและเป็นระเบียบ ส่วนความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานบริการทั่วไป กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ อยากให้มีการประสานงานที่รวดเร็วขึ้น

บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน และประเภทบุคลากรต่างก็มีความพึงพอใจของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบุคลากรที่มีเพศ และอายุต่างก็มีความพึงพอใจต่อการให้บริการไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยมหาสารคามควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

2. มหาวิทยาลัยควรควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานจราจรและระบบรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป ของมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการด้านระบบรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องความพึงพอใจและความคาดหวังของบุคลากรต่อการให้บริการงานจราจรและรักษาความปลอดภัย และงานบริการทั่วไป กรณีศึกษา: กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำเร็จได้ด้วยความรู้จาก ผศ.ดร.ปฐมพงศ์ ณ จัมปาตักดิ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ สุวรรณทา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายอาคารสถานที่ กองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ ผศ.ดร.อรุณ แก้วมัน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

บรรณานุกรม

- จรรยา สุตกระโทก ขนิษฐา วิชัยดิษฐ์ และณัฐภณ สุเมธอริคม. (2552). *ความคิดเห็น ของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มงานทะเบียนและประมวลผล สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชมพูนุช ตันพานิชและคณะ. (2555). *การพัฒนาการให้บริการของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน*. รายงานการวิจัย สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สุภาพร เพชรรัตน์กุล. (2551). *ความคาดหวังและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) โรงงานอาหารแปรรูปสัตว์น้ำระโนด*. สารนิพนธ์ บธ. (การจัดการ) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนบุรี. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Yamane, Taro. (1976). *Statistics: An introductory analysis (2nd ed.)*. New York: Harper and Row.

ระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยี คิวอาร์โค้ด

Online asset monitoring system using QR Code technology

ปิยะพงษ์ มุลศรีแก้ว¹, สุกัญญา สิตวัน², พีชณัฐชาติ เสริมศักดิ์³
Piyapong Moonsrikaew¹, Sukanya Sitawan²,
Peechanat Chatsermsak³

Received: 2 January 2019 ; Revised: 3 July 2019 ; Accepted: 25 July 2019

บทคัดย่อ

ระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เป็นระบบภายในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร (Asset Online Monitoring System) 2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินทรัพย์สินขององค์กร 3) เพื่อนำเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด (QR Code) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับ Web Application 4) เพื่อให้องค์กรมีระบบบริหารจัดการทะเบียนทรัพย์สินกลาง สำหรับตรวจสอบ ติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินแบบเวลาจริง และ 5) เพื่อจัดทำระเบียบประวัติของทรัพย์สินสารสนเทศที่สำคัญขององค์กร

สรุปผลการพัฒนาระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร การนำเอาเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดมาพัฒนาพร้อมกับ Web Application ผู้ใช้งานมีความพอใจในระดับดีมาก ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ในการจัดการทะเบียนสินกลาง ตรวจสอบ ติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สิน และการจัดทำระเบียบประวัติของทรัพย์สินให้เป็นสารสนเทศขององค์กรอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

¹ สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Computer center, Mahasarakham University

ผลการประเมินความพึงพอใจของการใช้งานระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด พบว่าข้อมูลครุภัณฑ์ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานมีคะแนนดีมาก คือ ระบบมีหน้าจอที่เหมาะสม สวยงาม และใช้งานง่าย มีระดับคะแนน เท่ากับ 4.78 ส่วนได้คะแนนต่ำสุดคือระบบมีการประมวลผลที่รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้อง มีระดับคะแนน เท่ากับ 4.67

คำสำคัญ: ครุภัณฑ์, คิวอาร์โค้ด, สมาร์ทโฟน, เว็บแอปพลิเคชัน, ตรวจสอบออนไลน์

Abstract

The Online Asset Monitoring System By Using QR Code Technology system aims to develop a QR code technology for keeping records of hardware in the Computer Center at Mahasarakham University. The objectives are.- 1) Develop an online asset monitoring system, 2) Optimize the asset valuation of the organization, 3) The QR code technology use to apply with web application, 4) Provide a centrally managed asset management system for inspection and real-time asset movement tracking and 5) Keeping information on assets of the organization.

The Online Asset Monitoring System By Using QR Code Technology system was shown to be an effective system for monitoring the hardware of an organization. Furthermore, the users were satisfied at a high level. The technology of QR codes was developed with Web Application to increase the performance for the management of assets for inspection and real-time tracking and reports.

Users' assessments of the system indicated that it was friendly and easy to use at the highest level of 4.78 points, while the fast and accurate processing was the lowest at 4.67 points.

Keywords: asset, qr code, smart phone, web application, online monitor

บทนำ

ปัจจุบันสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหน้าที่ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เช่น ระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ระบบโทรศัพท์ และบริการอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมีที่ตั้ง 2 แห่ง คือที่ตั้งเขตพื้นที่ในเมือง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และที่ตั้งเขตพื้นที่ขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งครุภัณฑ์ของสำนักคอมพิวเตอร์มี การให้บริการคณะ/หน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งทางด้านระบบเครือข่าย และระบบโทรศัพท์ มีการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อให้บริการในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ซึ่งอุปกรณ์ที่เป็นครุภัณฑ์ที่ให้บริการนี้มีจำนวนมาก และต้องมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขซ่อมตามรอบอายุการใช้งาน และปรับเปลี่ยนตามสภาพการใช้งาน เพื่อให้รองรับการทำงานที่มีประสิทธิภาพตลอดเวลาสาเหตุจากการติดตั้งอุปกรณ์ที่เป็นครุภัณฑ์สำนักคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการคณะ/หน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัยจำนวนมาก การ

ตรวจสอบแบบเดิมที่ต้องใช้กระดาษเพื่อเปรียบเทียบรายการครุภัณฑ์จึงมีความยุ่งยากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

จากปริมาณที่มีจำนวนครุภัณฑ์จำนวนมากนั้นเจ้าหน้าที่มีปัญหาการตรวจสอบครุภัณฑ์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้พร้อมกันหลายรายการเนื่องจากต้องเปรียบเทียบลำดับครุภัณฑ์ที่ละรายการ และ รายการไม่ได้เรียงลำดับตามเอกสารการบันทึกลงทะเบียนของครุภัณฑ์ทำให้ต้องเสียเวลาในการตรวจสอบอย่างมาก จากเหตุผลนี้จึงทำให้การตรวจสอบครุภัณฑ์มีความล่าช้าในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และปัจจุบันแม้เจ้าหน้าที่ได้บันทึกข้อมูลครุภัณฑ์ต่างๆ ลงในแฟ้มแบบคอมพิวเตอร์แต่ก็ยังไม่ตอบสนองความต้องการที่รวดเร็วในการทำงานได้ตามความต้องการของการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ ทำให้การสำรวจครุภัณฑ์ประจำปี (สำนักนายกรัฐมนตรียุค 2535) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีที่เรียกว่าบาร์โค้ดแบบสองมิติหรือที่เรียกว่า QR Code (วิชาการดอทคอม, 2560) ซึ่งเป็นเทคโนโลยี

บาร์โค้ดที่มีความสามารถจัดเก็บข้อมูลได้เยอะมากกว่าข้อมูลบาร์โค้ดแบบเดิม และมีความรวดเร็วในการอ่านข้อมูล จึงเหมาะที่จะนำมาใช้งานสำหรับการจัดทำข้อมูลครุภัณฑ์เนื่องจากมีความสามารถในการอ่านข้อมูลได้เร็วและมีความถูกต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป อีกทั้งข้อมูลที่ได้ก็สามารถแสดงรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถประยุกต์ให้ใช้งานร่วมกับโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟนได้เป็นอย่างดี (ธัญญา อุตราภรณ์, 2558 ; ธนาธิป วงษ์ปิ่น, 2556 ; จุฑารัตน์ โถชัย และ ณัฐวี อุตกฤษฎ์, 2558 ; ธนภณ จันทร์กระจ่าง, ม.ป.ก.)

จากสภาพปัญหาที่มีอยู่ในการบริหารจัดการปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่นำเอา QR Code มาประยุกต์ใช้งานเพื่อจัดเก็บข้อมูลครุภัณฑ์ และพัฒนาโปรแกรมบนโทรศัพท์สมาร์ทโฟน รวมทั้งโปรแกรมในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน (สัจจะ จรัสรุ่งรวีวาร และสมพร จิวรสกุล, 2542) มาช่วยในการจัดการ ครุภัณฑ์ เพื่อช่วยให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ให้มีความง่ายมากยิ่งขึ้น

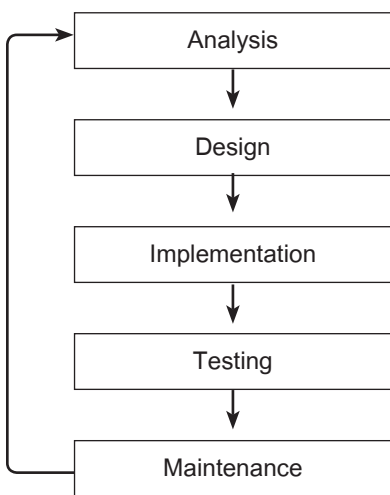
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร (Asset Online Monitoring System)
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินทรัพย์สินขององค์กร
3. เพื่อนำเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด (QR Code) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับ Web Application
4. เพื่อให้องค์กรมีระบบบริหารจัดการทะเบียนทรัพย์สินกลาง สำหรับตรวจสอบ ติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินแบบเวลาจริง
5. เพื่อจัดทำระเบียบประวัติของทรัพย์สินสารสนเทศที่สำคัญขององค์กร

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา ผู้วิจัยได้เริ่มจากการศึกษาปัญหาและจุดบกพร่องของระบบเดิม หลังจากได้ปัญหาแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาวิธีการแก้ไขปัญหาและได้กำหนดขอบเขตกลุ่มประชากรในการศึกษา และได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการนำหลักการทฤษฎีของวงจรการพัฒนาระบบ

(System Development Life Cycle: SDLC) มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยทั้งหมดได้ทำเป็นลำดับขั้นตอน และสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระบบ

1. ศึกษาโครงสร้าง และวิธีการบันทึก และสืบค้นข้อมูลครุภัณฑ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

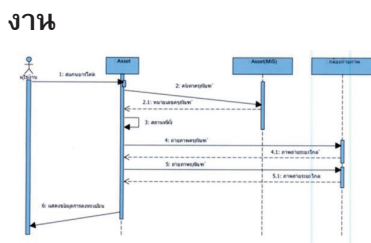
2. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบครุภัณฑ์ประจำปี ได้แก่ แบบเอกสารสำหรับเก็บข้อมูลครุภัณฑ์ และสอบถามรายละเอียดของเอกสารงาน

ครุภัณฑ์ จากเจ้าหน้าที่กลุ่มงานพัสดุ สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ศึกษากระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลครุภัณฑ์ เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) เพื่อที่สามารถออกแบบระบบให้มีความสัมพันธ์กันกับระบบที่มีอยู่เดิมเพื่อที่จะนำข้อมูลจากระบบงานเดิมมาใช้งานได้

4. ศึกษาและรวบรวมความต้องการจากเจ้าหน้าที่ของสำนักคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับงานครุภัณฑ์ โดยการสอบถามถึงขั้นตอนการประเมินผล เพื่อให้สามารถออกแบบระบบให้สอดคล้องกับการทำงานได้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์งาน

1. การวิเคราะห์ระบบงานเดิม เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาการตรวจสอบครุภัณฑ์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้

พร้อมกันหลายรายการเนื่องจากต้องเปรียบเทียบลำดับครุภัณฑ์ที่ละรายการและไม่ได้เรียงลำดับตามเอกสารการบันทึกลงทะเบียนของครุภัณฑ์ทำให้ต้องเสียเวลาในการตรวจสอบอย่างมาก จากเหตุผลนี้จึงทำให้การตรวจสอบครุภัณฑ์มีความล่าช้าในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และปัจจุบันแม้เจ้าหน้าที่ได้บันทึกข้อมูลครุภัณฑ์ต่างๆ ลงในแฟ้มแบบคอมพิวเตอร์แต่ก็ยังไม่ตอบสนองความต้องการที่รวดเร็วในการทำงานได้ตามความต้องการของการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ ทำให้การสำรวจครุภัณฑ์และการสรุปรายงานประจำปีอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์ระบบงานใหม่ ผู้วิจัยได้นำเทคโนโลยีบาร์โค้ดแบบสองมิติ หรือที่เรียกว่า QR Code ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีความสามารถจัดเก็บข้อมูลได้ปริมาณมากกว่าข้อมูลบาร์โค้ดแบบเดิมที่เป็นลักษณะแท็บสีขาวดำสลับกัน นอกจากนี้บาร์โค้ดแบบ QR Code มีความรวดเร็วในการอ่านข้อมูล จึงเหมาะที่จะนำมาใช้งานสำหรับการจัดทำข้อมูลครุภัณฑ์ เพราะมีความสามารถในการอ่านข้อมูลได้เร็วและ

มีความถูกต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป อีกทั้งข้อมูลที่ได้ก็สามารถแสดงรายละเอียดที่ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถประยุกต์ให้ใช้งานร่วมกับโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟนได้เป็นอย่างดี

จากสภาพปัญหาที่มีอยู่ในการบริหารจัดการปัจจุบัน การประยุกต์ใช้งาน QR Code เพื่อจัดเก็บข้อมูลครุภัณฑ์ และพัฒนาโปรแกรมบนโทรศัพท์สมาร์ตโฟนรวมทั้งโปรแกรมในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชัน ที่ทำงานร่วมกันจึงช่วยให้การจัดการ ครุภัณฑ์ ของเจ้าหน้าที่ให้มีความง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบระบบ

จากการศึกษาปัญหาและสำรวจความต้องการของผู้ใช้ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบระบบขึ้นดังนี้

1. โปรแกรมจะทำงานในรูปแบบเว็บแอปพลิเคชันที่ใช้งานผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

1.1 ตัวโปรแกรมจะจัดเก็บข้อมูลสำหรับครุภัณฑ์ คือ 1) รหัสเลขที่บนครุภัณฑ์ 2) สถานที่ติดตั้ง 3) ผู้สำรวจ 4) วันที่สำรวจ และ 5) สถานะ

1.2 สถานะครุภัณฑ์มีดังนี้
1) ใช้งานได้ 2) ขำรุด 3) เสื่อมสภาพ 4) ไม่ใช้ 5) สูญไป และ 6) ตัดจำหน่าย

2. การทำงานของโปรแกรม

2.1 โปรแกรมสามารถเพิ่มข้อมูลครุภัณฑ์สำหรับจัดเก็บเอาไว้ในฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นและการทำรายงานได้ โดยเจ้าหน้าที่สามารถลงทะเบียนได้ทั้ง 2 ช่องทางคือ ผ่านแอปพลิเคชันที่ตั้งไว้ในสมาร์ตโฟน และผ่านเว็บแอปพลิเคชัน

2.2 สามารถตรวจสอบข้อมูลครุภัณฑ์ที่ได้ลงทะเบียนเอาไว้แล้วด้วยการค้นหาข้อมูลผ่าน QR Code โดยใช้กล้องส่องไปที่รหัส QR Code หลังจากนั้นโปรแกรมจะค้นหาและแสดงรายละเอียดครุภัณฑ์ให้ทราบ

2.3 ตรวจสอบสถานะของครุภัณฑ์ (ใช้งานได้, ขำรุด, เสื่อมสภาพ, ไม่ใช้, สูญไป, ตัดจำหน่าย) และสถานที่วาง/จัดเก็บ ให้ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว คลิบบันทึกข้อมูล

2.4 โปรแกรมสามารถแก้ไขและแสดงรายงานข้อมูลให้ผู้ทราบอย่างรวดเร็วและสามารถนำรายงานไปใช้งานได้ตามความต้องการ

3. รายงาน

3.1 รายงานครุภัณฑ์ที่สำรวจแล้ว

3.2 รายงานครุภัณฑ์ตามห้อง

3.3 รายงานครุภัณฑ์ทั้งหมด

3.4 รายงานผลการสำรวจ

3.5 รายงานครุภัณฑ์ที่สำรวจ

3.6 รายงานผลการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาระบบและเครื่องมือ

ระบบสารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด มีขั้นตอนการพัฒนาระบบ ดังนี้

1. สร้างฐานข้อมูลสำหรับระบบสารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด

2. สร้างแอปพลิเคชัน (เว็บและแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน) สำหรับระบบสารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด

3. นำระบบที่สร้างขึ้นไปทดสอบ โดยได้ทำการทดสอบการทำงานของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และผู้ใช้งาน

4. นำแบบประเมินประสิทธิภาพของระบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญระบบสารสนเทศประเมินโดยใช้แบบประเมินวัดประสิทธิภาพการทำงานของระบบ

5. นำผลแบบประเมินมาปรับปรุงการทำงานของระบบ เพื่อทำให้ระบบสามารถนำไปใช้ได้จริง

6. ปรับปรุงระบบระบบสารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เพื่อจะนำไปใช้งานจริงในสำนักคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ 5 การทดสอบระบบ

ผู้พัฒนาได้ทำการทดสอบระบบโดยใช้กระบวนการทดสอบแบบแบล็กบ็อกซ์ (Black box Testing) โดยได้แบ่งการทดสอบระบบออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทดลองในขั้นแอลฟา (Alpha Testing) เป็นการทดสอบความสมบูรณ์ของระบบโดยผู้พัฒนาเอง โดยใช้ข้อมูลสมมติในการทดสอบ เพื่อให้ทราบว่าระบบมีข้อผิดพลาดอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยได้กำหนดหัวข้อย่อยในการทดสอบแบบแอลฟา (Alpha Testing) คือ การทดสอบความปลอดภัยของ

ระบบ การทดสอบประสิทธิภาพของการทำงานของระบบ หลังจากนั้นจะทำการแก้ไขปรับปรุงระบบให้ดีขึ้นและนำไปทดสอบในขั้นต่อไป

2. การทดลองในขั้นเบต้า (Beta Testing) เป็นการทดสอบความสมบูรณ์ของระบบ โดยผู้พัฒนาได้นำเอาระบบไปทำการทดสอบประสิทธิภาพของระบบ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านระบบสารสนเทศสำหรับเจ้าหน้าที่พัสดุจำนวน 5 คน หลังจากนั้นผู้พัฒนาได้ทำการทดสอบเพื่อหาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาตในการเข้าใช้งานระบบสารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด จำนวน 28 คน ผู้บริหารจำนวน 2 คน เมื่อทดสอบความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้แล้วผู้พัฒนาได้นำระบบมาปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้งานมากขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาและออกแบบระบบ

สารสนเทศตรวจสอบครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) เพื่อพัฒนาระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร (Asset Online Monitoring System) (2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินทรัพย์สินขององค์กร (3) เพื่อนำเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด (QR Code) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับ Web Application (4) เพื่อให้องค์กรมีระบบบริหารจัดการทะเบียนทรัพย์สินกลาง สำหรับตรวจสอบ ติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินแบบเวลาจริง (5) เพื่อจัดทำระเบียบประวัติของทรัพย์สินสารสนเทศที่สำคัญขององค์กร โดยผู้วิจัยได้นำหลักทฤษฎีของวงจรของการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบ โดยสามารถสรุปความสำคัญของการแก้ไขปัญหโดยระบบสารสนเทศที่ได้พัฒนาขึ้นได้ดังนี้

1. ระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ ขององค์กร (Asset Online Monitoring System) ที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อจัดเก็บรายการทะเบียนประวัติของครุภัณฑ์ในองค์กร และ

ข้อมูลจะผ่านการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศที่สามารถติดตามตรวจสอบ และสรุปรายงานประจำปีได้อย่างรวดเร็ว ง่าย และมีประสิทธิภาพ

2. ระบบครุภัณฑ์ออนไลน์นั้นสามารถช่วยประเมินรายการทะเบียนครุภัณฑ์ที่เป็นทรัพย์สินขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถสรุปยอด การตรวจสอบรายการครุภัณฑ์ การตรวจสอบประเภทครุภัณฑ์ การตรวจสอบสถานที่จัดเก็บครุภัณฑ์ รวมทั้งสถานะของครุภัณฑ์ ความพร้อมในการใช้งาน และเพื่อการซ่อมบำรุงได้อย่างทันทั่วทั้งที่

3. การนำเอาเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด (QR Code) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับ Web Application นั้นทำให้เห็นว่าสองเทคโนโลยีนี้สามารถนำมาทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง Web Application ที่สามารถทำงานออนไลน์ และสามารถเข้าถึงได้สะดวก โดยใช้คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สมาร์ตโฟน และความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลของคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่สามารถให้รายละเอียดข้อมูลได้มากกว่า และใช้

พื้นที่ในการติดตั้งน้อยกว่า การจัดเก็บแบบข้อความในแบบเดิม

4. การใช้ Web Application

ในการพัฒนาระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กรนั้น ทำให้เห็นว่าผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยสมาร์ตโฟน ไม่ว่าจะตำแหน่งใดของพื้นที่ก็ได้ ทำให้ผู้ใช้งานสามารถใช้ระบบบริหารจัดการทะเบียนทรัพย์สินกลาง สำหรับตรวจสอบ ติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินแบบเวลาจริง

5. ข้อมูลทะเบียนครุภัณฑ์ที่เป็นกระดาษในแบบเดิมนั้น ทำให้ยากต่อการตรวจสอบ แก้ไข และสรุปข้อมูล ดังนั้นการนำเอาระเบียนประวัติทรัพย์สินขององค์กร ให้เป็นสารสนเทศผ่านระบบตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร (Asset Online Monitoring System) นั้น ทำให้การจัดการบริหารข้อมูลขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจะเห็นได้ว่า การออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับแบบประเมินการตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ ระบบโดยรวมนั้น สามารถ

แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน ทำให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ และสามารถนำระบบไปใช้งานจริงได้

อภิปรายผล

พบว่าโดยภาพรวม ผู้ประเมินความพึงพอใจของการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ ค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.78 อยู่ในระดับดีมาก และค่า S.D. เท่ากับ 0.39 และค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระบบมีหน้าจอที่เหมาะสม สวยงาม และใช้งานง่าย เท่ากับ 4.90 และค่า S.D. 0.59 และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบมีการประมวลผลที่รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้อง เท่ากับ 4.59 และค่า S.D. 0.53

ผลการประเมินด้าน Functional Requirement Test โดยรวมผลการประเมินจากผู้ใช้งาน ทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้บริหาร และผู้ดูแลระบบ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบได้มีการพัฒนาถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของความต้องการของผู้ใช้อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้าน Function Test ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 แสดงให้เห็นว่าระบบที่ได้พัฒนามีประสิทธิภาพและสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้าน Usability Test ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 แสดงให้เห็นว่าระบบที่ได้พัฒนามีความง่ายต่อการใช้งานของผู้ใช้ระบบอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้าน Security Test ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 แสดงให้เห็นว่าระบบที่ได้พัฒนามีความปลอดภัยของข้อมูลในระดับดีมาก

สรุปผลการพัฒนาระบบ ตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ด เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบครุภัณฑ์ออนไลน์ขององค์กร การนำเอาเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดมาพัฒนา ร่วมกับ Web Application และผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในระดับดีมาก และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ในการจัดการทะเบียนสินกลาง ตรวจสอบติดตามความเคลื่อนไหวของทรัพย์สิน และการจัดทำทะเบียน

ประวัติของทรัพย์สินให้เป็นสารสนเทศขององค์กรอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประสิทธิภาพการอ่านข้อมูลส่วนหนึ่งมีความสัมพันธ์กันแบบชัดเจนกับความคมชัดของ QR Code ดังนั้นคุณภาพการพิมพ์ควรใช้เครื่องพิมพ์แบบเลเซอร์ และสามารถพิมพ์และสามารถอ่าน QR Code ได้ทุกรุ่นแต่ถ้าเป็นเครื่องที่มีประสิทธิภาพสูงก็จะสามารถทำงานได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปมหาวิทยาลัยมหาสารคามยังมีหน่วยงานภายในหลายหน่วยงานที่มีปัญหาคล้ายๆ กันในการพัฒนาและทำวิจัยต่อไปควรมีการทดสอบและเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับหน่วยงานภายในอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อใช้งานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินแผ่นดิน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เอกสารอ้างอิง

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2535). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*.
- วิชาการดอทคอม. (2560). QR code. <<http://www.vcharkarn.com/article/41376>>. วันที่สืบค้น 23 พฤศจิกายน 2560.
- ัญญา อุตสาหกรรม และ เยาวลักษณ์ แก้วเอียน. (2558). ประสิทธิภาพระบบ QR Code เพื่อควบคุมครุภัณฑ์ กรณีศึกษา กลุ่มสาขาวิชาจิตกรรม และศิลปกรรม วิทยาลัยนานาชาติมหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย*. ปีที่ 2. 1-8. สิงหาคม.
- ธนาริป์ วงษ์ปิ่น. (2556). การพัฒนาระบบสารสนเทศครุภัณฑ์ ด้วยบาร์โค้ดสองมิติ สำหรับคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. *วารสารวิชาการคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2. 12-23. กรกฎาคม 2556-ธันวาคม.
- จุฑารัตน์ โถชัย และณัฐวี อุตฤกษ์. (2558). ระบบจัดการครุภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดบนแอนดรอย์โฟน. *NCCIT2015*. 674-679.
- ธนาณ จันทร์กระจ่าง และ นุชนาฏ สัตยาภิ. (2555). ระบบจัดการครุภัณฑ์โดยใช้โทรศัพท์มือถือ. *ประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง คุณภาพการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน*. 1-9.
- ัสัจจะ จรัสรุ่งรวีวาร และ สมพร จิวรสกุล. (2542). *Active Server Page และ แอปพลิเคชันฐานข้อมูลสำหรับอินเทอร์เน็ต*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ๕: ด่านสุทธการพิมพ์.

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Curriculum evaluation of the Doctor of Veterinary Medicine Program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University

พรเพ็ญ เผือกเอม¹, โชติมากานต์ ไชยยศ¹
Pornpen Phuakaim¹, Chotimakan Chaiyes¹

Received: 17 February 2021 ; Revised: 2 March 2021 ; Accepted: 7 April 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบของหลักสูตร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปีไอ (CIPPI Model) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 จำนวนทั้งสิ้น 169 คน และเก็บข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 84 คน วิเคราะห์ผลการประเมินด้วยอัตราส่วน ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินโดยผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) มีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) ส่วนด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.26, 4.21, 4.31$ ตามลำดับ)

¹ งานบริหารการศึกษา พัฒนาคณาจารย์และศิษย์เก่าสัมพันธ์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หมายเลขโทรศัพท์ 0-2441-5242-4 ต่อ 1422, E-mail: pornpen.phu@mahidol.edu

¹ Educational Administration Student Development and Alumni relations, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University. Tel: 0-2441-5242-4 ext. 1422, E-mail: pornpen.phu@mahidol.edu

ส่วนด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ที่ประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต พบว่ามีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$) ข้อเสนอแนะควรเพิ่มการรับรู้และกิจกรรมเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษามากขึ้น

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

This research aimed to evaluate the current curriculum of the Doctor of Veterinary Medicine program, Faculty of Veterinary Science, Mahidol University, with respects to context, input, process, product and the impact of the curriculum. This evaluative research was based on the CIPPI model. The data were collected by using questionnaire using a rating scale and included 169 graduates and 84 employers in the academic year 2558 to 2562. The data were analyzed by using percentage (%), mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).

The conclusions were as follows. For the context of the curriculum, the graduates showed their appropriate opinions at the high level ($\bar{X}=4.19$). The input, process and the product of the curriculum aspect were at the highest level ($\bar{X}=4.26$, 4.21 and 4.31 respectively). In addition, the employers showed their appropriate opinions at the highest level in the impact of the curriculum factor ($\bar{X}=4.29$). There is a suggested need for increasing the perception about the role of the advisor and more activities among the advisors and students, and organize more teaching and learning activities to meet the needs of students.

Keywords: Curriculum evaluation, Doctor of Veterinary Medicine Program, Mahidol University

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 ได้กำหนดไว้ในหมวด 1 บททั่วไป มาตรา 32 ว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษารอบด้านอย่างเต็มที่กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพและเป็นคนดีของสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 ได้กำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยมุ่งผลลัพธ์ให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ มีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้มีคุณธรรม

ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และเป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ซึ่งการสร้างผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น หลักสูตรนั้นว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรนั้นๆ โดยหลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ ความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ ตอบสนองความต้องการของสังคม เสริมสร้างคุณธรรมของผู้เรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (เมธาวี อุดมธรรมานุกาพ, อัมพร ศรีประเสริฐสุข, ปทุมพร โพธิ์กาศ

และศรีรินทร์ ก่อเลิศวรพงศ์, 2559) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการประกันคุณภาพหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 โดยให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้รวมถึงประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) ซึ่งการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร และนำมาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักสูตรว่าผู้เรียนมี

ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะและคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสพการณ์ สมรรถนะจากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบต่อหลักสูตร (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553) ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะนำไปสู่แนวทางเพื่อการปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก ซึ่งคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ก็มีพันธกิจใน

การผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศ ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของสังคม และพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมและประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2558 และปี พ.ศ. 2563 โดยปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สภาวิชาชีพ และนโยบายของมหาวิทยาลัย และเพื่อให้มีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร อันจะนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น เครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance: AUN-QA) และเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการ

ดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นการนำผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 มาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

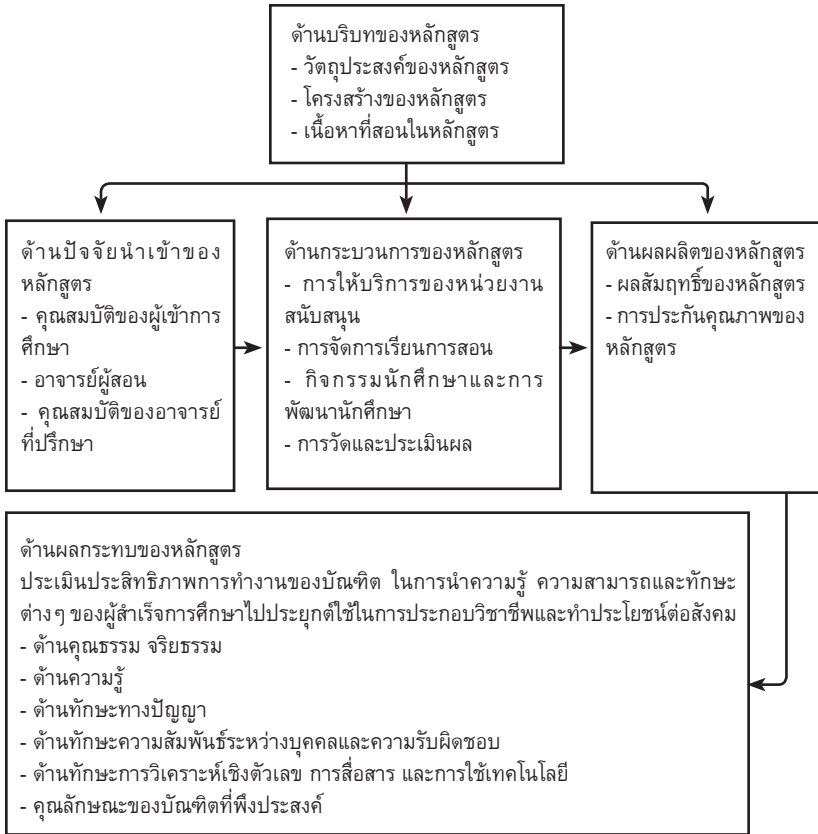
วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน ในด้านบริบทของหลักสูตร ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร กระบวนการของหลักสูตร ผลผลิตของหลักสูตร และด้านผลกระทบของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตร

วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยใช้การประเมินแบบชิปปี้ไอ (CIPPI Model) ตามแนวคิดของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam and Shinkfield, 2007) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ตามมาตรฐานการวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบบสอบถามมีจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบสอบถามด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้าน

ผลผลิตของหลักสูตร (Product) ซึ่งเก็บข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 และชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) โดยประเมินประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพ และทำประโยชน์ต่อสังคม ทำการเก็บข้อมูลจากผู้บัณฑิตตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 โดยมีกรอบคิดในการประเมินดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดย วิเคราะห์และแปลผลค่าเฉลี่ยตาม ระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหลักสูตร ด้วยเกณฑ์การให้ คะแนนตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 2006) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับดีมาก

ผลการศึกษา

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ฉบับปัจจุบัน โดยผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 ด้วยรูปแบบ CIPPI มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ใช้บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม (คน)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนผู้ใช้บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม (คน)
2558	42	32	76.19	11
2559	44	38	86.36	17
2560	24	22	91.67	22
2561	40	38	95.00	12
2562	39	39	100.00	22
รวม	189	169	89.42	84

ผลการประเมินหลักสูตรในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ปีการศึกษา 2558 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}$ =4.41) รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2560 ($\bar{x}$ =4.35) คิดเป็นค่าระดับ

มากที่สุด ลำดับถัดมา คือ ปีการศึกษา 2559 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ($\bar{x}$ =4.18, 4.08, และ 4.06 ตามลำดับ) ในด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ปีการศึกษา 2558 มีผลการประเมินสูง

ที่สุด ($\bar{x}=4.47$) รองลงมาคือปีการศึกษา 2560 ($\bar{x}=4.45$) และปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.27$) คิดเป็นระดับมากที่สุด ส่วนในปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.12 และ 4.11 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก ในด้านกระบวนการ (Process) ปีการศึกษา 2560 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}=4.52$) รองลงมาคือปีการศึกษา 2558 ($\bar{x}=4.34$) และปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.22$) คิดเป็นระดับมากที่สุด ส่วนในปีการศึกษา 2561 และ 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 4.03 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก ในด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) พบว่าในปีการศึกษา 2560 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}=4.53$) รองลงมา

คือ ปีการศึกษา 2559 ปีการศึกษา 2558 และปีการศึกษา 2561 ($\bar{x}=4.41, 4.40$ และ 4.20 ตามลำดับ) คิดเป็นระดับมากที่สุด และปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ย 4.10 คิดเป็นระดับมาก ในด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต พบว่าในปีการศึกษา 2562 มีผลการประเมินสูงที่สุด ($\bar{x}=4.60$) รองลงมาคือปีการศึกษา 2558 และ ปีการศึกษา 2559 ($\bar{x}=4.23, 4.21$ ตามลำดับ) คิดเป็นระดับมากที่สุด โดยในปีการศึกษา 2560 และ ปีการศึกษา 2561 มีค่าเฉลี่ย 4.15 และ 4.12 ตามลำดับ คิดเป็นระดับมาก โดยผลการประเมินแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินผลหลักสูตรตัวแพทยศาสตร์บัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามรูปแบบ CIPPI จำแนกตามปีการศึกษา

แนวทางการประเมินผลตามรูปแบบ CIPPI	ปีการศึกษา											
	2558	2559	2560	2561	2562	รวม	2558	2559	2560	2561	2562	รวม
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ด้านบริบทของหลักสูตร (Context)												
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.49	0.69	4.18	0.78	4.31	0.75	4.15	0.81	4.12	0.81	4.23	0.85
โครงสร้างของหลักสูตร	4.31	0.98	4.03	0.95	4.25	0.93	3.96	0.94	3.92	0.89	4.07	0.95
เนื้อหาที่สอนในหลักสูตร	4.46	0.77	4.40	0.67	4.53	0.63	4.18	0.73	4.20	0.73	4.33	0.72
รวม	4.41	0.84	4.18	0.84	4.35	0.81	4.08	0.85	4.06	0.83	4.19	0.85
ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input)												
คุณสมบัติของผู้เข้าการศึกษา	4.54	0.91	4.35	0.92	4.55	0.80	4.30	0.89	4.15	0.90	4.35	0.90
อาจารย์ผู้สอน	4.51	0.79	4.40	0.65	4.56	0.58	4.16	0.77	4.29	0.65	4.36	0.71
คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา	4.27	0.93	3.89	0.97	4.13	1.00	3.80	1.15	3.74	0.92	3.94	1.02
รวม	4.47	0.87	4.27	0.86	4.45	0.80	4.12	0.93	4.11	0.84	4.26	0.88

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามรูปแบบ CIPPI จำแนกตามปีการศึกษา (ต่อ)

	ปีการศึกษา											
	2558	2559	2560	2561	2562	รวม	S.D.	S.D.				
แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.				
ด้านกระบวนการ (Process)												
การให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน	4.28	0.91	4.17	0.69	4.48	0.69	3.95	0.89	3.89	0.79	4.12	0.83
การจัดการเรียนรู้การสอน	4.38	0.78	4.27	0.73	4.57	0.61	4.16	0.70	4.15	0.75	4.28	0.74
กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนาการศึกษา	4.39	0.75	4.13	0.82	4.53	0.59	4.14	0.83	4.10	0.75	4.23	0.78
การวัดและประเมินผล	4.39	0.83	4.32	0.71	4.53	0.60	4.16	0.75	4.07	0.65	4.27	0.73
รวม	4.34	0.84	4.22	0.73	4.52	0.64	4.07	0.81	4.03	0.76	4.21	0.78
ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product)												
ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร	4.44	0.78	4.43	0.62	4.57	0.56	4.24	0.73	4.14	0.75	4.34	0.71
การประกันคุณภาพของหลักสูตร	4.38	0.92	4.39	0.70	4.50	0.69	4.17	0.72	4.07	0.78	4.28	0.78
รวม	4.40	0.87	4.41	0.67	4.53	0.64	4.20	0.72	4.10	0.77	4.31	0.76

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินหลักสูตรตัวแพทยศาสตร์บัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามรูปแบบ CIPPI จำแนกตามปีการศึกษา (ต่อ)

	ปีการศึกษา											
	2558	2559	2560	2561	2562	รวม	S.D.	S.D.				
แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.				
ด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact)												
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.76	0.43	4.60	0.56	4.50	0.52	4.53	0.60	4.85	0.41	4.65	0.52
ด้านความรู้	4.39	0.69	4.24	0.58	4.34	0.60	4.13	0.61	4.48	0.71	4.33	0.65
ด้านทักษะทางปัญญา	4.11	0.72	4.15	0.80	4.01	0.73	3.96	0.74	4.26	0.80	4.11	0.77
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.21	0.77	4.24	0.72	4.24	0.64	4.39	0.70	4.79	0.46	4.40	0.69
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	3.70	0.73	3.84	0.68	4.17	0.70	4.00	0.62	4.45	0.69	4.09	0.73
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	4.21	0.73	4.19	0.76	4.06	0.88	4.02	1.04	4.61	0.71	4.24	0.85
รวม	4.23	0.74	4.21	0.74	4.15	0.79	4.12	0.90	4.60	0.68	4.29	0.79

โดยสามารถสรุปผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมจำแนกตามรายด้านได้ดังนี้ ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเนื้อหาที่สอนในหลักสูตร ($\bar{X}=4.33$) รองลงมาคือด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและด้านโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{X}=4.23$ และ 4.07 ตามลำดับ) ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.26$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}=4.36$) รองลงมาคือด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{X}=4.35$ และ 3.94 ตามลำดับ) ด้านกระบวนการของหลักสูตร (Process) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.28$) รองลงมาคือด้านการวัดและการประเมินผล กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา และการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน ($\bar{X}=4.27$, 4.23 และ 4.12 ตามลำดับ) ด้านผลผลิตของ

หลักสูตร (Product) พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.31$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ($\bar{X}=4.34$) รองลงมาคือด้านการประกันคุณภาพของหลักสูตร ($\bar{X}=4.28$) ในส่วนของการประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) ซึ่งเป็นการประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพและทำประโยชน์ต่อสังคม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}=4.65$) ถัดมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.40$, 4.33, 4.24, 4.11 และ 4.09 ตามลำดับ) โดยผลการประเมินในภาพรวมพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) ($\bar{X}=4.31$) รองลงมาคือด้านผลกระทบของหลักสูตร

(Impact) ($\bar{X}$ =4.29) ถัดมาคือด้าน ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ($\bar{X}$ =4.26, 4.21 และ 4.19 ตามลำดับ) ด้านกระบวนการ (Process) และ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รวม 5 ปีการศึกษา จำแนกตามแนวทางการประเมินรูปแบบ CIPPI

แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	ผลการประเมินรวม 5 ปีการศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าระดับ
ด้านบริบทของหลักสูตร (Context)			
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.23	0.85	มากที่สุด
โครงสร้างของหลักสูตร	4.07	0.95	มาก
เนื้อหาที่สอนในหลักสูตร	4.33	0.72	มากที่สุด
รวม	4.19	0.85	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input)			
คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	4.35	0.90	มากที่สุด
อาจารย์ผู้สอน	4.36	0.71	มากที่สุด
คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา	3.94	1.02	มาก
รวม	4.26	0.88	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ (Process)			
การให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน	4.12	0.73	มาก
วิธีการจัดการเรียนการสอน	4.28	0.74	มากที่สุด
กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษา	4.23	0.78	มากที่สุด
การวัดและประเมินผล	4.27	0.73	มากที่สุด
รวม	4.21	0.78	มากที่สุด
ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product)			
ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร	4.34	0.71	มากที่สุด

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รวม 5 ปีการศึกษา จำแนกตามแนวทางการประเมินรูปแบบ CIPPI (ต่อ)

แนวทางการประเมินตามรูปแบบ CIPPI	ผลการประเมินรวม 5 ปีการศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าระดับ
การประกันคุณภาพหลักสูตร	4.28	0.78	มากที่สุด
รวม	4.31	0.76	มากที่สุด
ด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact)			
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.65	0.52	มากที่สุด
ด้านความรู้	4.33	0.65	มากที่สุด
ด้านทักษะทางปัญญา	4.11	0.77	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.40	0.69	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	4.09	0.73	มาก
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	4.24	0.85	มากที่สุด
รวม	4.29	0.79	มากที่สุด

อภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 ตามแนวทางการประเมินแบบ CIPPI ผลการประเมินพบว่า

1. ด้านบริบทของหลักสูตร (Context) ซึ่งเป็นการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบ

ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านต่างๆ เช่น การจัดการสุขภาพสัตว์ สัตวแพทย์สาธารณสุข อุตสาหกรรมการผลิตสัตว์และอาหารสัตว์ เป็นต้น โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา และเนื้อหาที่สอนในหลักสูตร ประกอบด้วย การนำความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ

และเพื่อประโยชน์ต่อสังคม มีความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อชั้นสูง มีความรู้ที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตรงความต้องการของนักศึกษา ความเหมาะสมในการจัดลำดับเนื้อหาในหลักสูตร มีผลการประเมินในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาที่สอนในหลักสูตรกำหนดขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันและอาจารย์ผู้สอน ประกอบกับการปรับปรุงหลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ ปรักษญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจทั้งหมดของมหาวิทยาลัยและคณะ รวมถึงการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิตและรองรับทิศทางการพัฒนาของประเทศ เช่นเดียวกับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ส่งเสริม

ผู้เรียนทั้งด้านพุทธรพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และวิทยาการต่างๆ ด้วยการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและปรับปรุงหลักสูตรในภาพรวม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการปฏิบัติวิชาชีพ แนวทางความรู้ใหม่ และทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ทั้งในแง่ของการบูรณาการความรู้ การเรียนการสอนแบบมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการใช้ปัญหาเป็นหลัก (พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคองศิลป์, 2555) ส่วนในด้านโครงสร้างของหลักสูตรซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ นั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่ารายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีมากเกินไป และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคองศิลป์ (2555) ที่ศึกษาพบว่าเนื้อหาหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาในวิชาชีพได้ ทั้งนี้เนื่องจากรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นหมวดวิชาที่ไม่ได้มุ่งเน้นเนื้อหาของวิชาชีพโดยตรง แต่เป็น

รายวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) จึงอาจปรับแผนการศึกษาให้มีการกระจายรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จากเดิมที่จัดอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 กระจายไปสู่ระดับชั้นอื่นๆ ที่สูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้นำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติงานในวิชาชีพ การสัตวแพทย์ได้มากขึ้น

ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) เป็นการประเมินคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เช่น แผนการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการรับนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน เช่น ความเพียงพอของผู้สอน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ของผู้สอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

การใช้สื่อการสอนและเทคนิคการสอน คุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู เป็นต้น และคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น ช่องทางการให้นักศึกษาเข้าพบ การติดตามผลการเรียนของนักศึกษา การให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่างๆ โดยมีผลการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในด้านคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีการรับนักศึกษานั้น หลักสูตรมีโครงการรับนักศึกษาสำหรับผู้ที่สนใจในวิชาชีพการสัตวแพทย์อย่างหลากหลาย เช่น โควตาวิทยาเขตที่เปิดโอกาสสำหรับผู้ที่มิถุนามในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับทั้งวิทยาเขตศาลายา จ.นครปฐม และวิทยาเขตกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังมีการรับนักศึกษาโครงการพัฒนาสัตวแพทย์ที่รับสมัครผู้ที่มีบิดา มารดา ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์ เช่น เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ เจ้าของสถานประกอบการบำบัดโรคสัตว์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปพัฒนาวิชาชีพการสัตวแพทย์และสืบทอดกิจการของครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักสูตรกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาตามความเหมาะสม

สมของการรับนักศึกษาในแต่ละรูปแบบ สำหรับด้านคุณสมบัติของผู้สอนนั้น หลักสูตรมีการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และเกณฑ์การพิจารณาหลักสูตรและสถาบันผลิตสัตวแพทย-ศาสตร์บัณฑิต ที่ประกาศโดยสัตวแพทยสภา ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนไว้อย่างชัดเจนคือ อาจารย์ประจำในหลักสูตรจะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสัตวแพทยศาสตร์บัณฑิตจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของอาจารย์ประจำทั้งหมด และจะต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 (สัตวแพทยสภา, 2552) ในส่วนของอาจารย์ที่ศึกษานั้น มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ศึกษาเพื่อดูแล ให้คำแนะนำนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนสำเร็จการศึกษาและจัดกิจกรรมพบอาจารย์ที่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาอาจไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเท่าที่ควร จึงทำให้นักศึกษาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษานอกเหนือจากกิจกรรมพบอาจารย์

ที่ปรึกษาที่หลักสูตรจัดให้ค่อนข้างน้อย โดยอาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพและมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัญหาต่างๆ ได้ (พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา ไหมสีโต, 2560) และการศึกษาของ นวัตกรรม บุญสม, คุณัตร์ พิษพรชัยกุล, วรณวิสา บุญมาก, ธิติ ญาณปรีชาเศรษฐ, อัยรสต์ แกสมาน และนรินทรา จันทพร (2560) พบว่าอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ มีความแม่นยำในการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับนักศึกษา โดยอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญแตกต่างกันจะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลายสามารถสอนและแนะนำนักศึกษาทั้งความรู้ทางวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม สอนการใช้ชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น หลักสูตรจึงมีการสนับสนุนให้อาจารย์ได้พัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ทั้งในด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน ด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับการศึกษาของ พวงพยอม แก้วพิลา

และเยาวภา ประคองศิลป์ (2555) ที่พบว่าควรส่งเสริมหรือพัฒนา อาจารย์โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงเนื้อหา เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และต้องพัฒนาเทคนิคการถ่ายทอดความรู้เพิ่มขึ้น อาจารย์ควรเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) คือ เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอน ใช้กระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า หาความรู้ตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียววิยน์ดีสุข, 2550)

2. ด้านกระบวนการของหลักสูตร (Process) เป็นการประเมินวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล กิจกรรมนักศึกษาและการพัฒนานักศึกษารวมถึงการให้บริการของหน่วยงานสนับสนุน มีผลการประเมินในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์เชิง

พฤติกรรมและนำไปสู่การจัดรูปแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มีความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาตามแนวคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้คิด วิเคราะห์และบูรณาการความรู้จากระดับชั้นปริคินิกไปสู่ระดับชั้นคลินิก และการฝึกปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) หรือ POA (Problem Oriented Approach) การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้โดยใช้การทำงานเป็นฐาน (Work Place Based Learning) การเรียนรู้ผ่านการอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) การถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้เรียน (Student-LED Classroom) และอาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง (Modeling) เป็นต้น (คณะสัตวแพทยศาสตร์, 2563) รวมถึงมุ่งเน้นการฝึกทักษะปฏิบัติในวิชาชีพการสัตวแพทย์ทั้งการฝึกภาคสนาม การฝึกทักษะหัตถการ เพื่อให้ผู้เรียน

ได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การฝึกทักษะทางคลินิกในโรงพยาบาลสัตว์ ฟาร์มปศุสัตว์ เป็นต้น โดยประเมินผลด้วยวิธีการประเมินทักษะทางคลินิกโดยใช้วัตถุประสงค์เป็นโครงสร้าง (Objective Structured Clinical Examination: OSCE) ซึ่งทำให้สามารถประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่สนับสนุนทักษะทางสังคมให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการศึกษา เช่น โครงการทำหมันสุนัขและแมว ถ่ายสัตวแพทย์อาสา โครงการกันภัยพิษสุนัขบ้า โครงการฝึกสุนัขนิสัยดี เป็นต้น สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยบัณฑิตมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื่องจากเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก มีการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และแจ้งวิธีการวัดผล มีการประเมิน

ผลตามสภาพความเป็นจริง และมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นระบบ (พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคองศิลป์, 2555) โดยปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ บทบาทของอาจารย์ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีรูปแบบที่ได้ปฏิบัติจริง การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนในสังคม (พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โฉมสิโต, 2560)

3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร (Product) ซึ่งประกอบด้วยผลลัพธ์ของหลักสูตร โดยประเมินความรู้และทักษะในการประกอบวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและความใฝ่รู้เพื่อพัฒนาตนเองในวิชาชีพ และการประกันคุณภาพของหลักสูตร ประกอบด้วย การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ มีกระบวนการประเมินการสอนของผู้สอน มีระบบกลไกการสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่นักศึกษา มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่า โดยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรมีการพัฒนาการดำเนินงานของหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และต่อมาในปี พ.ศ.2563 ได้ปรับปรุงหลักสูตรตามนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดลที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรที่จะปรับปรุงหลังจากปี พ.ศ.2560 จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามรูปแบบ Outcome Based Education (OBE) โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcome) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน สังคม และรองรับการพัฒนาประเทศ (สายพิณ ทองพัฑ และจินตนิย์ ฉิมงาม, 2563) ประกอบกับการปรับปรุงหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ.2553 (สัตวแพทย์สภา, 2559) ที่กำหนด

ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความสามารถขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับดังกล่าว จึงทำให้การผลิตบัณฑิตสัตวแพทย์ต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ด้าน ประกอบกับมหาวิทยาลัยมหิดลมีนโยบายการประกันคุณภาพหลักสูตรในระบบเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียนหรือ AUN-QA ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพในระดับนานาชาติ จึงมีส่วนช่วยผลักดันให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ ของหลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

4. ด้านผลกระทบของหลักสูตร (Impact) เป็นการประเมินประสิทธิภาพในการนำความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้สำเร็จการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพและทำประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม ถัดมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญาและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิง

ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากระบวนการในการผลิตบัณฑิต ทั้งในด้านจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีการกระจายความรับผิดชอบของผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไปสู่รายวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน ตามแผนการกระจายความรับผิดชอบของผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาในหลักสูตร (curriculum mapping) และมีกระบวนการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษาผ่านการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) หรือ POA (Problem Oriented Approach) ซึ่งผู้เรียนได้ฝึกการคิดเชิงคลินิกในการวินิจฉัย และวางแผนรักษาโรคอย่างเป็นระบบตามปัญหาของสัตว์ โดยหลักสูตรควรสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางสมองในขั้นที่สูงกว่าความรู้ความจำ โดยใช้การสอนแบบมีวิจารณญาณ (critical thinking) ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานโดยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด

กระบวนการคิด วิเคราะห์จากสถานการณ์ต่างๆ และจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยบูรณาการเข้ากับการแก้ปัญหาต่างๆ ที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน (อำพล บุญเพียร และปฐมมา จันทรพล, 2561) อีกทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ก็เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 เช่น ค่ายคุณธรรม จริยธรรม ค่ายสัตวแพทย์อาสา โครงการก้นภัยพิษสุนัขบ้า เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล บุญเพียร และปฐมมา จันทรพล (2561) ที่ประเมินหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กายจนากิเชก ที่ได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณธรรม จริยธรรมจึงทำให้ผลประเมินด้านดังกล่าวสูง และณัฐภัทร ดาวสุข (2562) ให้แนวคิดว่าโลกในศตวรรษที่ 21 กิจกรรมพัฒนาทักษะมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในสังคม เป็นเครื่องมือฝึกให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานเป็นหมู่คณะ และรู้จักคิด

รู้จักวางแผนอย่างเป็นระบบ ทำให้ นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมิน หลักสูตรพบว่าด้านที่มีผลการ ประเมินต่ำที่สุดคือด้านคุณสมบัติ ของอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}=3.94$) เนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและ นักศึกษาอาจยังไม่เข้าใจบทบาท หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเท่า ที่ควร หลักสูตรจึงควรสนับสนุน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา รับรู้ถึงบทบาท หน้าที่และระบบ อาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มขึ้น โดยการ จัด กิจกรรมหรือเพิ่มช่องทางให้อาจารย์ ที่ปรึกษาและนักศึกษาสามารถ พบปะ พูดคุยกันได้มากขึ้น รวมถึงพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการ ประเมินหลักสูตรในภาพรวม ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2558-2562 พบว่าผล การประเมินโดยผู้สำเร็จการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีแนวโน้มลดลงในขณะ ที่ การประเมินผลกระทบของหลักสูตร ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบัณฑิตที่ประเมินโดยผู้ใช้

บัณฑิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดง ถึงหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิต ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ บัณฑิตและสังคมได้มากขึ้น แต่ ยังขาดการดำเนินการที่ตรงกับ ความต้องการของผู้เรียน โดยเมื่อ พิจารณาจากความเห็นของผู้สำเร็จ การศึกษา พบว่า มีรายวิชาที่เป็น วิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และ รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มากเกินไป ไม่สามารถเชื่อมโยง เนื้อหาไปสู่วิชาชีพได้เท่าที่ควร จึง ควรปรับแผนการศึกษาเพื่อกระจาย รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้บรรจุในแผนการศึกษาในทุก ระดับชั้น โดยพิจารณารายวิชาที่ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ของนักศึกษาแต่ละระดับชั้นเพื่อให้ นักศึกษาสามารถบูรณาการความรู้ ทักษะต่างๆ ไปสู่การเรียนในหมวด วิชาเฉพาะได้ และควรเปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาที่สนใจ มากขึ้น รวมถึงพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนให้ตรงตาม ความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น โดยยังคงคุณภาพของบัณฑิตให้เป็น ไปตามมาตรฐานและความต้องการ ของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- คณะสัตวแพทยศาสตร์. (2563). *รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563*. นครปฐม: คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐภัทร ดาราสุข. (2562). *กิจกรรมนักศึกษากับการใช้เทคโนโลยีสู่วิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://erp.mju.ac.th/articleDetail.aspx?qid=1000>
- นิวัฒน์ บุญสม, คุณัตว์ พิธพรชัยกุล, วรณวิสา บุญมาก, ธิติ ญาณปรีชา เศรษฐฐุ, อัยรัตน์ แกสมาน และนรินทรา จันทศร. (2560). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ. 10(1): 786-806.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558*. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 (ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561*. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 199 ง (ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2561).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พุทธศักราช 2562*. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก (ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562).
- พวงพยอม แก้วพิลา และเยาวภา ประคองศิลป์. (2555). การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 6(2): 97-105.
- พวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โหมสิโต. (2560). บทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับบัณฑิตไทย. *วารสารพืชมเนศวร์สาร*. 13(1): 1-11.

- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนา
หน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2553). *คู่มือการประเมินหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา*.
นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธาวี อุดมธรรมานภาพ อัมพร ศรีประเสริฐสุข ปทุมพร โพธิ์กาศ และศรีนทร์
ก่อเลิศวรพงศ์. (2559). การประเมินหลักสูตรจิตวิทยาอุตสาหกรรม
และองค์การ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 3(1): 1-8.
- สัตวแพทยสภา. (2552). *ประกาศสัตวแพทยสภา ที่ 7/2552 เรื่อง หลักเกณฑ์
ว่าด้วยการพิจารณาหลักสูตรและสถาบันผลิตสัตวแพทยศาสตร์
บัณฑิต*. นนทบุรี: สำนักงานสัตวแพทยสภา.
- สัตวแพทยสภา. (2559). *คู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์
ฉบับปรับปรุงคำอธิบายเกณฑ์ พ.ศ. 2559*. นนทบุรี: สัตว
แพทยสภา.
- สายพิน ทองพัด และจันศนีย์ นิมงาม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อม
ในการจัดทำ มคอ.3 ตามหลัก OBE ของผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางาน
ประจำสู่งานวิจัย*. 7(2):15-25.
- อำพล บุญเพียร, ปฐมา จันทรพล. (2561). การประเมินหลักสูตรการ
แพทย์แผนไทยบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553) ของวิทยาลัย
เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข กาญจนภิเษก. *วารสาร
ครุพิบูล*. 6(2): 207-218.
- Best, J.W. (2006). *Research in Education*. 10th ed. Cape Town: Pearson
Education Inc.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (2007). *Evaluation theory, models
& applications*. CA: Jossey-Bass.

แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61)

Motivation on decision-making in continuing the undergraduate degree 2018 at the Mahasarakham University

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง¹

Phanuwat Sawangsang¹

Received: 6 July 2019 ; Revised: 4 October 2019 ; Accepted: 25 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา ในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61) โดยภาพรวมและ จำแนกตามคณะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ Krejcie and Morgan ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 660 คน โดยแบ่งเป็นแต่ละคณะและสุ่มตามสัดส่วนที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .25 ถึง .63 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

¹ นักวิชาการศึกษา, กองบริการการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Educator Profasllona Level, Division of Academic Affairs, Mahasarakham University

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามด้านจะมี ระดับมากจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และระดับปานกลางมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านอิทธิพลของบุคคลและสื่อ และเมื่อเรียงลำดับแรงจูงใจโดยรวมทั้ง 5 ด้าน จากมากไปหาน้อยพบดังนี้ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X}=4.02$, S.D.=.53) ด้านชื่อเสียงสถาบัน ($\bar{X}=4.01$, S.D.=.61) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=4.00$, S.D.=.53) ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X}=3.47$, S.D.=.68) และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ ($\bar{X}=3.38$, S.D.=.78) ตามลำดับ

2. นิสิตที่เลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) ในคณะที่ต่างกันมีแรงจูงใจในการตัดสินใจโดยรวม และรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ แตกต่างกัน

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, ตัดสินใจ, นิสิตปริญญาตรี

Abstract

The objectives of this research aimed to examine and compare the motivations on decision-making in continuing the undergraduate degree for the academic year 2018 at Mahasarakham University (TCAS 61), overall and classified by faculty. The samples included fresh students in the academic year 2018 of Mahasarakham University. Sample sizing adopted the Krejcie and Morgan method and Stratified Random Sampling was used to select samples from among 660 populations, of which the derived samples were classified by faculty at the proportion prescribed. The instrument used was the 41-item 5-point Likert scale questionnaire with reliability of .94 and discrimination between .25 and .63. The statistics implemented for data analysis were

percentage, mean, standard deviation, and one-way analysis of variance (One-way ANOVA).

The results were as follows.

1. The motivation on decision-making in continuing the undergraduate degree for the academic year 2018 at the Mahasarakham University (TCAS 61) overall was of the high level, was at high level in three areas; personal reasons, curriculum, and the institutional reputation. The motivation was at the moderate level on two areas; cost and the influencers and media. The motivation in five areas prioritized from maximum to minimum was as follows: personal reasons ($\bar{X}=4.02$, S.D.=.53), institutional reputation ($\bar{X}=4.01$, S.D.=.61), curriculum ($\bar{X}=4.00$, S.D.=.53), cost ($\bar{X}=3.47$, S.D.=.68) and influencers, and media ($\bar{X}=3.38$, S.D.=.78).

2. The respondents in the different faculties reported different motivations on decision-making in continuing the undergraduate degree, overall and in each different areas; including personal reasons, cost, curriculum, the institutional reputation, the influencers, and media.

Keywords: Motivation, decision-making, undergraduate students

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2561: 1-2) เป็นสถาบันการศึกษา

ระดับอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นในการส่งเสริมแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวิชาการ ที่เป็นสากล ให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา สามารถพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม ดังปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “ผู้มีปัญญาพึงเป็นอยู่เพื่อมหาชน”

การศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิสิตแต่ละคนอาจมีเหตุผลแรงจูงใจหรือความต้องการแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ นิสิตยังต้องการความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้นเพื่อนำเอาความรู้ที่ได้รับไปพัฒนางานให้มีความก้าวหน้า ต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษาเพื่อความก้าวหน้า และความมั่นคงในชีวิต บางคนอาจมีความมุ่งมั่นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมีความมีชื่อเสียง เกียรติยศและ ยังมีเหตุผลอื่นๆ อีกมากที่แอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจของแต่ละคนล้วนแต่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะนิสิตจำนวนมากมาศึกษาต่อ บางคนก็มีฐานะทางครอบครัวที่ดี และเกรดเฉลี่ยสะสมที่สูง แต่ทุกคนที่มาศึกษาต่อ ต้องมาใช้ชีวิตเป็น นิสิตเท่าเทียมกัน ต้องมีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร และอดทนให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้มุ่งหวังไว้

แรงจูงใจ (Motivation) ของนิสิตที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี นั้นมีเหตุผลแตกต่างกันไป ซึ่งคำตอบที่จะได้จากการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย

มหาสารคามนำไปพิจารณาถึง เหตุผลที่ทำให้ นิสิตเข้าศึกษาต่อ และสามารถใช้อัตราในการปรับปรุงหลักสูตรกิจกรรมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพดีขึ้น และนำไปประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายได้ เพราะนโยบายผลิตบัณฑิตเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ รู้จักใช้ความรู้ มีความคิดกว้างไกล ทันสมัย และมีคุณธรรม

มนุษย์มีแรงจูงใจ 2 อย่าง คือ แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นภาวะที่บุคคลต้องการที่กระทำหรือเรียนรู้ บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยสิ่งภายนอก เช่น ต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ความชำนาญ หรือมีความอยากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสิ่งที่กระตุ้นภายนอก เช่น สิ่งของเกียรติยศ ปริญญาบัตร ความเจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์มีความต้องการที่จะต้องแสวงหาในสิ่งเหล่านั้น ส่วนความต้องการ (Needs) มนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่างจนไม่มีขอบเขตจำกัด ซึ่งทั้งความต้องการที่เกิดจากความคิดคำนึง ความต้องการด้านจิตใจ หรือความต้องการ ทางกาย

ซึ่งเป็นความต้องการที่ขาดไม่ได้ ดังนั้น ความต้องการในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นหรือมีความก้าวหน้าขึ้น (อารีย์ พันธุ์มณี, 2537: 181)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คณะ 86 สาขาวิชา ซึ่งในปีการศึกษา 2561 นั้นมหาวิทยาลัยได้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระบบ TCAS (Thai University Center Admission System) ซึ่งมีทั้งหมด 5 รอบ ซึ่งแต่ละรอบมีรูปแบบการคัดเลือกที่มีลักษณะต่างกัน และสถานการณ์ในปัจจุบันการมีนักเรียนที่จะเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อย แต่สถาบันการศึกษาที่มีการเปิดการเรียนการสอนระดับ อุดมศึกษามีเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีการแข่งขัน การรับเข้าศึกษาของแต่ละสถาบัน เป็นผลทำให้เราต้องมีการศึกษาข้อมูลว่าสิ่งใดที่กลุ่มเป้าหมายต้องการทราบเพื่อ จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นไปสร้างแรงจูงใจในด้านต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้ให้นักเรียนตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ในการวางแผนออกแบบ การประชาสัมพันธ์ ให้ตรงตามความสนใจของผู้เข้าเรียนมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อเสนอแนะให้กับผู้บริหารในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี และวางแผนจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) โดยภาพรวมและจำแนก ตามคณะ

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) จำแนกตามคณะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ คณะที่นิสิตตัดสินใจเข้าศึกษา

1.2 ตัวแปรตาม แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61) ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และด้านอิทธิพลของบุคคลและสื่อ

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 20 คณะทั้งสิ้น 9,763 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ Krejcie and Morgan โดยผู้วิจัยสุ่มมา 660 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified

Random Sampling) ขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 จำแนกนิสิตชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561 แยกออกเป็นคณะทั้ง 20 คณะ

1.2.2 ทำการสุ่มรายชื่อ นิสิตโดยสุ่มแบบไม่เป็นสัดส่วน (Non-Proportional Stratified Random Sampling) ในแต่ละคณะทั้ง 20 คณะ โดยใช้ช่วงการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- จำนวนประชากรต่ำกว่า 50 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 1-20

- จำนวนประชากร 50 -1,000 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 21- 40

- จำนวนประชากรเกิน 1,000 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 41- 60 ดังตารางนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) มีทั้งหมด 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม
เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ

นิสิตที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
ประจำปีการศึกษา 2561

ลำดับ	คณะ	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	คณะแพทยศาสตร์	156	30
2	คณะเภสัชศาสตร์	97	30
3	คณะพยาบาลศาสตร์	106	30
4	คณะสาธารณสุขศาสตร์	464	30
5	คณะสัตวแพทยศาสตร์	546	30
6	คณะวิทยาศาสตร์	353	30
7	คณะเทคโนโลยี	53	30
8	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	150	30
9	คณะวิทยาการสารสนเทศ	597	30
10	คณะวิศวกรรมศาสตร์	920	30
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฯ	220	30
12	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	1,906	60
13	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	591	30
14	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	938	30
15	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1,070	60
16	คณะศึกษาศาสตร์	561	30
17	คณะศิลปกรรมศาสตร์	214	30
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	120	30
19	คณะนิติศาสตร์	631	30
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	70	30
รวม		9,763	660

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแรง
 จูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาใน
 ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา
 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 (TCAS 61) จะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถาม
 เกี่ยวกับแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว

ส่วนที่ 2 สอบถาม
 เกี่ยวกับแรงจูงใจด้านค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ 3 สอบถาม
 เกี่ยวกับแรงจูงใจด้านหลักสูตร

ส่วนที่ 4 สอบถาม
 เกี่ยวกับแรงจูงใจด้านชื่อเสียง
 สถาบัน

ส่วนที่ 5 สอบถามเกี่ยว
 กับแรงจูงใจด้านด้านอิทธิพลของ
 บุคคลและสื่อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเรื่อง
 อื่นๆ ที่เป็นปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ

การดำเนินการวิจัยมี
 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย
 และศึกษาทฤษฎี เกี่ยวข้องกับแรง
 จูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาใน
 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม ประจำปีการศึกษา
 2561 (TCAS 61)

2. ศึกษาวิธีการสร้าง
 เครื่องมือ (บุญชม ศรีสะอาด และ
 คณะ, 2551: 55-59)

3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ
 1-2 มาสร้างแบบสอบถาม เรื่อง
 แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา
 ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม ประจำปีการศึกษา
 2561 (TCAS 61)

4. นำแบบสอบถามที่สร้าง
 ขึ้นไปพิจารณาความถูกต้องเหมาะ
 สมและในการใช้ภาษา

5. นำเสนอแบบสอบถามที่
 สร้างขึ้นเสนอต่อพี่เลี้ยงนักวิจัยเพื่อ
 พิจารณา

6. นำแบบสอบถามที่ได้
 ผ่านการพิจารณา จากผู้เชี่ยวชาญ
 จำนวน 5 คน

7. นำผลการประเมินของ
 ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ความ
 สอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ความ
 สอดคล้อง (IOC) (สมบัติ ท้ายเรือคำ,
 2552: 107) เพื่อหาผลรวมของ
 คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อของ
 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน แล้วนำมา
 หาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดย
 คัดเลือกข้อสอบที่มีความสอดคล้อง
 ตั้งแต่ .05 ถึง 1.00 ซึ่งแสดงว่าข้อ

คำถามในแบบสอบถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง .06 ถึง 1.00 ซึ่งผู้วิจัยจึงคัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .60-1.00 จำนวน 43 ข้อ และทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

8. นำแบบสอบถามปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ และหาค่าอำนาจจำแนก

8.1 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก รายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2552: 50-54) คัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .25-.63 ทั้ง 41 ข้อ

8.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 7 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยหาค่า

สัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2552: 50-54) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

9. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ทั้ง 41 ข้อมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) โดยภาพรวมและการแยกตามคณะโดยใช้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) เมื่อจำแนกตามคณะโดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ระดับดีมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านอิทธิพล

ของบุคคลและสื่อ เมื่อเรียงลำดับของแรงจูงใจทั้ง 5 ด้าน นิสิตที่เข้าศึกษา มีแรงจูงใจเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านเหตุผล

ส่วนตัว ด้านชื่อเสียงสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย และ ด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ ตามลำดับ (ดังแสดงตาราง 1)

ตาราง 1 การจัดเรียงลำดับระดับของแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และด้านอิทธิพลของบุคคลและสื่อ ทั้ง 5 ด้าน

แรงจูงใจในการตัดสินใจ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับของแรงจูงใจ
ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.02	.53	มาก	1
ด้านชื่อเสียงของสถาบัน	4.01	.61	มาก	2
ด้านหลักสูตร	4.00	.53	มาก	3
ด้านค่าใช้จ่าย	3.47	.68	ปานกลาง	4
ด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ	3.38	.78	ปานกลาง	5
โดยรวม	3.77	.50	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า นิสิตมีระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61) โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน มีด้านที่อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านค่าใช้จ่าย และด้านอิทธิพลบุคคล และสื่อ

2. นิสิตที่เลือกเข้าศึกษามีแรงจูงใจ ในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) ขณะที่ต่างกันมีแรงจูงใจโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ แตกต่างกัน (ดังแสดงตาราง 2)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61) ของนิสิตที่เข้าศึกษาคณะต่างกัน

แรงจูงใจ	SOV	DF	SS	MS	F	p
แรงจูงใจโดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	19	43.455	2.287	11.879**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	123.226	.193		
	รวม	659	166.681			
ด้านเหตุผลส่วนตัว	ระหว่างกลุ่ม	19	28.799	1.516	6.253**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	155.138	.242		
	รวม	659	183.937			
ด้านค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	19	62.772	3.304	8.649**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	244.478	.382		
	รวม	659	307.250			
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	19	18.473	.972	3.778**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	164.721	.257		
	รวม	659	183.194			
ด้านชื่อเสียงสถาบัน	ระหว่างกลุ่ม	19	80.985	4.262	16.525**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	165.075	.258		
	รวม	659	246.061			
ด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ	ระหว่างกลุ่ม	19	68.698	3.616	6.971**	.000
	ภายในกลุ่ม	640	331.974	.519		
	รวม	659	400.672			

จากตาราง 2 พบว่า นิสิตที่เข้าศึกษาคณะต่างกันมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (TCAS 61) มีแรงจูงใจโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและแยกตามคณะ

1.1 จากการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามด้านจะมีระดับมากจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และระดับปานกลางมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านอิทธิพลของบุคคลและสื่อ เมื่อพิจารณารายด้านจำนวน 5 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมแต่ละด้าน คือ

ด้านเหตุผลส่วนตัว มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า นิสิต มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาเพราะมหาวิทยาลัย มีช่องทางารรับครึบที่เหมะสม สะดวกและมหาวิทยาลัยมีที่ตั้งใกล้ภูมิลำเนา และต้องการเข้ามาหาความรู้และประสบการณ์

มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุรี ผาผง (2552: 1-49) พบว่า ผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ที่มีเพศต่างกัน ผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ประจำปีการศึกษา 2552 มีแรงจูงใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะมีผลมาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามก่อตั้งโดยมุ่งเน้นเป็นมหาวิทยาลัยชุมชน เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐบาลไม่ได้มุ่งแสวงหาผลกำไร และยังมีกรให้ทุนการศึกษา และยั้งตั้งในเขตชุมชน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และครองชีพมีความเหมะสมจึงเป็นแรงจูงใจให้นิสิตตัดสินใจเข้าศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้านค่าใช้จ่าย มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า นิสิต มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาเพราะ มหาวิทยาลัยมีภูมิลำเนาใกล้ที่พัก จึงทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าครองชีพไม่สูงมากนัก และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยก็เหมะสมกับการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัวขาว กมลศิลป์

(2540: 91) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาสายสามัญโดยวิธีเรียนทางไกลของนักศึกษาศุนย์ บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจรายด้านมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหน้าที่การงานหรืออาชีพ ด้านสถาบัน และ ค่าใช้จ่ายส่วนด้านอิทธิพลต่อการจัดจูงของบุคคล และสื่อ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านหลักสูตร มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบนิสิต มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา เพราะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีหลักสูตรตรงกับความต้องการของ นิสิต มีการเรียนการสอน หน่วยกิตที่เหมาะสม มีความเป็นสากล เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น มีตลาดงานรองรับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุรี ผาผง (2552: 1-49) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว

ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงสถาบัน ด้านอิทธิพลของบุคคล และสื่อ พบว่าผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบพิเศษ ประจำปีการศึกษา 2552 มีแรงจูงใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านชื่อเสียงของสถาบัน มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก พบว่านิสิตมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาเพราะ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีชื่อเสียง มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยร่มรื่น และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพที่มั่นคงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัสรา จันโทมุข (2542: 98-99) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาพสินธุ์ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาพสินธุ์ ในด้านอาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านสวัสดิการและด้านชื่อเสียงของสถาบัน ผลของการศึกษาค้นคว้า พบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ภาพสินธุ์ ของ

นักเรียน นักศึกษารวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสังคม ด้านอาชีพ และด้านสวัสดิการ

ด้านอิทธิพลของบุคคล และสื่อแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่านิสิต มีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาเพราะได้รับข้อมูลการเข้าศึกษาจาก ครูแนะแนว รุ่นพี่ และข่าวประชาสัมพันธ์ของทางต่างๆ ของมหาวิทยาลัย และมีบุคคลใกล้ชิดแนะนำ และเคยศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงมีผลช่วยให้ตัดสินใจในเข้าศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรเมศวร์ โพธิ์คล้าย (2541: 89) ได้ทำวิจัยแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านเจตคติ และความสนใจต่อวิชาศิลปะด้านดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคล และสื่อด้านเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโดยส่วนรวม และจำแนก

ตามภาควิชาอยู่ในระดับปานกลาง มีด้านเจตคติ และความสนใจต่อวิชาศิลปะด้านดนตรี และนาฏศิลป์ไทย อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ บุญประสิทธิ์ ลีตระกูล (2543: 113-114) ได้ศึกษาปัจจัยจูงใจที่มีต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยจูงใจที่มีต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม 3 ด้าน คือ ด้านเจตคติและความสนใจ ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ และด้านเศรษฐกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยส่วนรวม และจำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม และแผนกวิชา มีปัจจัยจูงใจต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านเจตคติและความสนใจที่นักศึกษาวุฒิเดิม ประกาศนียบัตรแผนกช่างยนต์

ช่างก่อสร้าง ช่างกลโรงงาน และช่างเชื่อมโลหะ และโลหะแผ่น มีปัจจัยจูงใจในระดับมากที่สุด และนักศึกษาวุฒิเดิมมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัจจัยจูงใจโดยส่วนรวม ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับกลาง

1.2 จากการเรียงลำดับระดับของแรงจูงใจทั้ง 5 ด้านโดยรวมนิสิตที่เข้าศึกษา มีแรงจูงใจทั้ง 5 ด้าน โดยมีการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านชื่อเสียงสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ

2 นิสิตที่เลือกเข้าศึกษามีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561 (TCAS 61) ในขณะที่ยังต่างกัน มีแรงจูงใจโดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ มีแรงจูงใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ โสภกา (2551: 93-101 พบว่าบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ด้านหลักสูตรที่กำลังศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ด้านการประกอบอาชีพในปัจจุบันด้านรายได้ประจำต่อเดือน ที่มีแรงจูงใจด้านสถาบันที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุ ด้านการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ด้านรายได้ประจำต่อเดือน ที่มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การประชาสัมพันธ์ ข้อมูล การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ความนำข้อมูลเกี่ยวกับ เกณฑ์ ช่องทางการรับเข้าศึกษาโดยละเอียด อีกทั้งควมมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ประชามพันธ์ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยมีการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การวิจัยมีผลเชิงคุณภาพมากขึ้นควรจัดให้มีการสนทนากลุ่มเป้าหมายเพื่อสังเคราะห์หาแรงจูงใจ

ในการตัดสินใจเข้าศึกษาของมหา
วิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

สนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณ
รายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2562 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ โครงการ

บรรณานุกรม

- เจริญ โสภาก. (2551). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2530). *การบริหารการศึกษามัยใหม่: ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2552). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. มหาสารคาม: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญประสิทธิ์ ลีตระกูล. (2543). *ปัจจัยจูงใจที่มีต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคามของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัวขาว กมลศิลป์. (2540). *ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาสายสามัญโดยวิธีเรียนทางไกลของนักศึกษาบริหารศึกษานอกโรงเรียน อำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประพนธ์ ลิ้มมหิทร. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาเนโบายสาธารณะ และสาขาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา. ปัญหาพิเศษ รม.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย. (2541). แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อวิทยาลัย นาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภัสรา จันโทมุข. (2542). แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ภาพสินธุ์. รายงานศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- มยุรี ผาผง. (2552). แรงจูงใจการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบ พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2560). ระเบียบการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2561. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). ระเบียบวิธีการวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำและคณะ. (2552). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- อารีย์ พันธุ์มณี. (2537). ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ 1412.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน กับผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The relationship between learning financial regulation and achievement of financial and accounting officers Mahasarakham University

ฤทัยรัตน์ มายร์ สรสันต์¹
Ruethairat Mai Sorasan¹

Received: 3 May 2019 ; Revised: 24 October 2019 ; Accepted: 22 November 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน กับผลสัมฤทธิ์ของงานและเพื่อทดสอบปัจจัยของการเรียนรู้ระเบียบทางการเงินที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่การเงินและ การบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 102 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การเรียนรู้ระเบียบทางการเงินถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ผลการวิจัย พบว่า 1) การเรียนรู้ระเบียบทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

---

¹ นักวิชาการเงินและบัญชี สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เบอร์โทรศัพท์ 091-8671410 Email mydear_oil@hotmail.com

¹ Financial and Accounting Academic, Office of General Education,
Mahasarakham University Tel. 091-8671410 Email mydear_oil@hotmail.com

โดยมีค่าสหสัมพันธ์ด้านความรู้ 0.66 ด้านความเข้าใจ 0.74 ด้านการวิเคราะห์ 0.74 และด้านการนำไปใช้ 0.74 2) การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้ มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำสำคัญ: การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน, ผลสัมฤทธิ์ของงาน

Abstract

This research aims to study relationship between learning financial regulation and achievement, and to test learning factors, financial regulations that affect achievement of financial and accounting Officers of Mahasarakham University, by collecting data from 102 financial and accounting officers of the university using a questionnaire as a tool. The statistics used in data analysis were the analysis of multiple correlation and multiple regression analysis. Learning financial regulation is defined by independent variables which have relationships with and effects on achievement. It was found that 1) Learning financial regulation has a positive relationship with achievement of financial and accounting Officers of Mahasarakham University (significantly differently at 0.05). The coefficient correlation with each aspect were; knowledge 0.66, understanding 0.74, analysis 0.74 and adoption 0.74 2) Learning financial regulation aspects were; knowledge, understanding and adoption and had relationships with and positive effects on achievement of financial and accounting Officers of Mahasarakham University.

Keywords: Learning Financial Regulation, Achievement

บทนำ

การบริหารการเงินการคลัง เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการ

แผ่นดิน มีวงจรมุ่งตั้งแต่การรับเงินรายได้หรือรายรับอื่น การใช้จ่าย การเก็บรักษาเงิน การทำบัญชี

และการตรวจสอบ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แต่ละฝ่าย ซึ่งมีงบประมาณเป็นแหล่งเงินที่สำคัญที่สุดของส่วนราชการ งบประมาณที่ส่วนราชการได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณเป็นเพียงกรอบวงเงินที่มีไว้สำหรับใช้จ่าย โดยกำหนดประเภทรายจ่ายไว้อย่างกว้างๆ ส่วนราชการจะต้องใช้จ่ายเงินภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรจากสำนักงบประมาณแล้ว ส่วนราชการ ยังต้องใช้จ่ายเงินตามหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายที่กระทรวงการคลังกำหนดระเบียบข้อบังคับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง (กรมสรรพสามิต, 2559) ส่วนการบริหารการเงินการคลัง ในมหาวิทยาลัยมหาสารคามนั้น บริหารการเงินการคลังจากงบประมาณและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย โดยต้องใช้จ่ายเงินตามหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายที่กระทรวงการคลังและมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งทั้งระเบียบกระทรวงการคลังและระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดขึ้นโดยครอบคลุมทั้งวงจรร เพื่อให้สามารถควบคุมและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจและ

สังคมทำให้ต้องมี การเปลี่ยนแปลงระเบียบทางการเงิน ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ดังนั้นบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการเงินจำเป็นต้องเรียนรู้ระเบียบทางการเงินอยู่ตลอดเวลา ให้มีความรู้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน เพื่อให้การทำงาน มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ อัตราค่าใช้จ่ายและแนวปฏิบัติต่างๆ ที่กระทรวงการคลังและมหาวิทยาลัยกำหนดอย่างครบถ้วน (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562)

การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน (Learning Financial Regulation) สามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนรู้ข้อเท็จจริง การเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือสังกัป การเรียนรู้หลักการหรือกฎเกณฑ์ และ การเรียนรู้แก้ปัญหา ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ระเบียบทางการเงินของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) การวิเคราะห์ (Analysis) และการนำไปใช้ (Adoption) (Bloom, 1971) เมื่อเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเรียนรู้สร้างความคิดรวบยอดใหม่ๆ ขึ้น ย่อมเกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ มากขึ้น สามารถนำไปใช้

ในการปฏิบัติงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสามารถคิดวิเคราะห์ทั้งในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามสมรรถนะหลัก และสมรรถนะตามลักษณะงานที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดสมรรถนะตามตำแหน่งไว้

ผลสัมฤทธิ์ของงาน (Achievement) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ในปริมาณงานที่เหมาะสม และตรงต่อเวลา ดังนั้น การเตรียมพร้อมตนเองให้มีความรู้ในงานอย่างละเอียดถึงแก่นของงานเป็นการยกระดับทักษะ ด้านอาชีพที่มีความสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพในการต่อยอดความรู้ความสามารถให้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญเฉพาะทาง (กองวิจัยตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2553) ผู้ปฏิบัติงานควรมีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง พัฒนาศักยภาพของสมองให้มีศักยภาพในการคิด วางแผน และทำที่สูงขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น ครบถ้วน ประหยัดเวลา ใช้กำลังและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดการสูญเปล่าน้อยที่สุด โดยการใช้ความรู้ความสามารถ ในการ

ปฏิบัติงาน และคุณสมบัติส่วนบุคคล รวมทั้งทักษะในการปฏิบัติงาน (ณภาพักษ์ อัตตสุริยานันท์, 2549) ตั้งใจปฏิบัติงานเต็มความสามารถ ใช้วิธีหรือเทคนิคการทำงาน ที่จะสร้างผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของผลงานให้ เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน ได้แก่ ด้านปริมาณผลงาน (Quality) และด้านคุณภาพผลงาน (Quantity) (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University) เป็นหน่วยงานภาครัฐบริหารงบประมาณ ภายใต้นโยบายปฏิรูประบบราชการ โดยปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นผลงาน และผลลัพธ์ แทนการควบคุมปัจจัยนำเข้าและกระจาย ความรับผิดชอบในการบริหารการเงินให้หน่วยงาน มีอิสระและคล่องตัวในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อผลิตผลงานตามพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงาน ซึ่งกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงิน สู่หน่วยงานเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ผู้ซึ่งปฏิบัติงานด้านการเงิน และการบัญชีของส่วนราชการ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.), 2548) ที่ต้องปฏิบัติงานภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่หลากหลายอย่างเคร่งครัด จึงต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้องและต้องตระหนักอย่างยิ่งในการรักษาซึ่งกฎ ระเบียบ เหล่านั้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ ระเบียบทางการเงินกับผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการรู้ระเบียบทางการเงินมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของงานหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำ

มาใช้เป็นข้อมูลและแนวทาง ในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบ ทางการเงินของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย

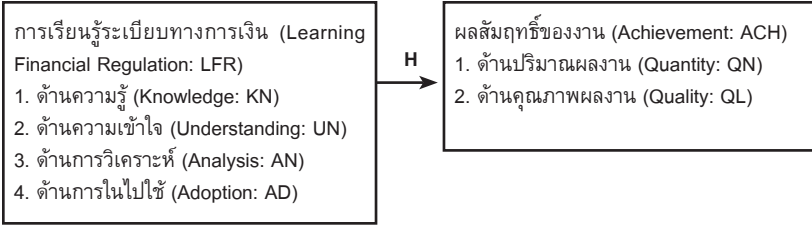
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเรียนรู้ระเบียบทางการเงินและผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาปัจจัยของการเรียนรู้ระเบียบทางการเงินที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การเรียนรู้ระเบียบทางการเงินได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน และผลสัมฤทธิ์ของงาน

สมมติฐานการวิจัย 1: การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน

สมมติฐานการวิจัย 2: การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน

วิธีการศึกษา

วิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย(Descriptive Research)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 109 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ จำนวน 109 คน (กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562) ทั้งนี้ มีแบบสอบถามที่ตอบกลับมาสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 102 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 93.58 สอดคล้องกับ Aaker, Kumar และDay (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 38 วัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภท

ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน จำนวน 16 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ 4 ข้อ มีเนื้อหาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้และการแสวงหาความรู้ ด้านระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ด้านความเข้าใจ 4 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถในการตีความตามระเบียบ และสามารถแยกแยะระเบียบได้อย่างถูกต้อง ด้านการวิเคราะห์ 4 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การวินิจฉัยระเบียบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ในการนำไปใช้ในการเบิกจ่ายเงิน และ ด้านการนำไปใช้ 4 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการนำระเบียบไปใช้ในการเบิกจ่ายเงินได้อย่างถูกต้อง เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของงาน จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปริมาณผลงาน 5 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานที่ครอบคลุมต่องานที่ได้รับมอบหมายที่มี

ปริมาณผลงานตามเป้าหมายและความคาดหวังขององค์กร และด้านคุณภาพผลงาน 5 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพของผลงาน มีความถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐาน และ มีความน่าเชื่อถือ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. คุณภาพของเครื่องมือที่วัด

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือที่วัดเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณา ของผู้เชี่ยวชาญ และได้ นำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 30 ชุด โดย ได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่วัด ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค Cronbach ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง สอดคล้องกับ (Nunnally และBernstein (1994) ที่เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่วัด อยู่ในระดับมากกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาปัจจัยของการเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน ซึ่งได้ถูกกำหนด ให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีการเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์

งานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลการศึกษา

จากผลวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ระเบียบทางการเงินกับผลสัมฤทธิ์งานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตัวแปร	ACH	KN	UN	AN	AD	VIFs
$\bar{x}$	4.19	4.38	3.92	4.00	4.27	
S.D.	0.47	0.46	0.61	0.61	0.60	
ACH	-	0.66*	0.74*	0.74*	0.74*	
KN		-	0.55*	0.56*	0.65*	1.90
UN			-	0.84*	0.57*	3.69
AN				-	0.74*	5.10
AD					-	2.82

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า การเรียนรู้ระเบียบทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.66-0.74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ในลำดับต่อมา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ Multicollinearity

โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของการเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน มีค่าตั้งแต่ 1.90-5.10 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า การ

เรียนรู้ระเบียบทางการเงิน มีความ สติ (Black, 2006)
สัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทาง

ตาราง 2 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้
ระเบียบทางการเงินกับผลสัมฤทธิ์ของงานของเจ้าหน้าที่การเงิน
และบัญชีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การเรียนรู้ระเบียบ ทางการเงิน	ผลสัมฤทธิ์ของงาน (ACH)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.81	0.25	3.25	0.00*
ด้านความรู้ (KN)	0.18	0.08	2.33	0.02*
ด้านความเข้าใจ (UN)	0.33	0.08	4.05	0.00*
ด้านการวิเคราะห์ (AN)	0.01	0.10	0.04	0.97
ด้านการนำไปใช้ (AD)	0.30	0.07	4.18	0.00*

F=60.49 p=0.00 AdjR²=0.70

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า การ
เรียนรู้ระเบียบทางการเงิน ด้าน
ความรู้ ด้านความเข้าใจ และด้าน
การนำไปใช้ มีความสัมพันธ์และ
ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่ง
เขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$\text{สมการ Achievement: } \beta_0 + \beta_1 \text{KN} + \beta_2 \text{UN} + \beta_3 \text{AD} + \varepsilon$$

$$\text{CH} = 0.81 + 0.18\text{KN} + 0.33\text{UN} + 0.30\text{AD}$$

เมื่อ ACH แทน ผลสัมฤทธิ์
ของงาน

KN แทน การเรียนรู้ระเบียบ
ทางการเงินด้านความรู้

UN แทน การเรียนรู้
ระเบียบทางการเงินด้านความเข้าใจ

AN แทน การเรียนรู้ระเบียบ
ทางการเงิน ด้านการวิเคราะห์

AD แทน การเรียนรู้ระเบียบ
ทางการเงินด้านการนำไปใช้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนี้ พบว่า

1. การเรียนรู้ระเบียบ
ทางการเงิน มีความสัมพันธ์เชิง
บวกกับผลสัมฤทธิ์ของงานโดยรวม
เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ของงานเกิด
จาก การเรียนรู้ที่รอบด้านในสาขา
วิชาเฉพาะด้าน ของวิชาชีพนั้น เพื่อ
ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถ
วิเคราะห์ และนำไปใช้ ในงานที่
ตนปฏิบัติให้มีความถูกต้อง เกิด
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่ง
สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลาวรรณ
รพีพิศาล (2549) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์
ของงานหรือผล การปฏิบัติงาน ถือเป็น
เป็นส่วนประกอบสำคัญ ในการ
ควบคุมทรัพยากรบุคคลในองค์กร
ให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่
กำหนด โดยที่ผลการปฏิบัติงาน
จะถูกนำมาใช้ตรวจสอบว่าสมาชิก
แต่ละคนขององค์กรมีความรู้ ความ
เข้าใจ มีความสามารถในการคิด
วิเคราะห์และสามารถปฏิบัติหน้าที่
ของตนตามที่องค์กรคาดหวังได้

อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียง
ใด เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
ให้เหมาะสมในอนาคต

2. การเรียนรู้ระเบียบ
ทางการเงิน ด้านความรู้ ด้านความ
เข้าใจ และด้านการนำไปใช้ มีความ
สัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์
ของงานโดยรวม เนื่องจากระเบียบ
ทางการเงิน มีหลากหลายตาม
ลักษณะและวัตถุประสงค์ การเบิก
จ่ายของเงินแต่ละประเภท เจ้าหน้าที่
การเงินและบัญชีต้องมีการเรียนรู้
และทำความเข้าใจระเบียบทางการเงิน
เพราะระเบียบ ทางการเงิน
มีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย เข้ากับ
สถานการณ์ในปัจจุบัน และสามารถ
นำไปใช้ได้ถูกต้องตามประเภท
และลักษณะของการเบิกจ่ายเงิน
เพื่อให้การนำไปใช้ มีความถูกต้อง
และมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน
ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความ
คิดของ บุญยามาศ แสงเงิน (2554)
กล่าวว่า การปฏิบัติราชการโดยใช้
ความรู้ ความเข้าใจ สามารถลงมือ
ปฏิบัติได้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มี
อยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการ
ปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือ
เกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ ที่ส่วนราชการ

กำหนดขึ้นอีกทั้งการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ตามเป้าหมายที่ยากหรือท้าทายชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน

3. การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน ด้านการวิเคราะห์ ไม่มีความสัมพันธ์และส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์งานโดยรวม ทั้งนี้อาจเนื่องจากระเบียบทางการเงินมีกฎเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ ที่เคร่งครัดไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจำเป็นต้องปฏิบัติงาน ที่เป็นงานประจำที่ไม่มีการปรับเปลี่ยนอะไรมา ดังนั้นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ให้ถูกต้อง การวิเคราะห์ดังกล่าวจึงทำให้ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงานโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรัมภา พวงพิลา (2561) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิต กับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านนวัตกรรม ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงาน

ตามกฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่กำหนด จึงไม่สามารถคิดค้นหรือนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถลด ขั้นตอน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานได้

สรุป

1) การเรียนรู้ระเบียบทางการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.66-0.74 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) การเรียนรู้ระเบียบทางการเงินด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ดังนั้น ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาสารคามควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีได้รับ การฝึกอบรมเกิดความรู้และความเข้าใจ ด้านระเบียบทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันตลอดเวลา และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีควรพัฒนาตนเองในการฝึกฝนและทบทวนความรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเป็นการสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการ

เงินและบัญชีให้มีความถูกต้อง นำเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำไปสู่ผลงานที่มีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กรต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยครั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนนรู้ระเบียบทางการเงินและผลสัมฤทธิ์ของงานไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการเงินและบัญชีได้อย่างถูกต้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่าง ตรงประเด็น และเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์และแนวทางที่ระเบียบกำหนด

1.2 จากการวิเคราะห์ พบว่าการเรียนนรู้ระเบียบทางการเงิน ด้านความเข้าใจและด้านการนำไปใช้มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยสูงกว่าด้านอื่น แสดงให้เห็นว่า ควรมีการส่งเสริม

ให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของงานให้เพิ่มสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการเปรียบเทียบการเรียนนรู้ระเบียบทางการเงินและผลสัมฤทธิ์ของงาน ไปศึกษากับผู้รับบริการด้านการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เนื่องจากผู้รับบริการที่ขอเบิกจ่ายเงินต้องมีความรู้ ความเข้าใจระเบียบทางการเงินเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องก่อนทำการส่งเอกสารเบิกจ่ายต้องงานการเงิน และ ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของเรียนนรู้ระเบียบทางการเงินในแต่ละด้านเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุน การวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพสามิต. (2559). การจัดการความรู้เรื่องการบริการการเงินการคลัง. สืบค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2561, ได้มาจาก <https://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/document/mjaw/mti3/~edisp/webportal16200127272.pdf>.
- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2562). ค้นหาบุคลากร. สืบค้นวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562, ได้มาจาก <https://pd.msu.ac.th/pd5/hr-ค้นหาบุคลากร#>.
- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2554). คู่มือหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานสังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์-สารคามเปเปอร์.
- กองวิจัยตลาดแรงงาน ฝ่ายวิเคราะห์ตลาดแรงงาน. (2553). เงื่อนไขเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- ณภาพัท อัดถสุริยานันท์. (2549). ผลกระทบของความผูกพันต่อองค์การที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บังอร วุฒิสงษ์. (2553). การปฏิบัติตามระเบียบการเงินในเทศบาลตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษยามาศ แสงเงิน. (2554). ทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐในยุคปัจจุบัน (ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ). สืบค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2561, ได้มาจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/435681>.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2545). นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 7. ชลบุรี: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2562). *แผนกลยุทธ์ทางการเงินมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2560-2564 (ฉบับปรับปรุง 2562)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2549). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). (2548). *มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง*. สืบค้นวันที่ 18 ตุลาคม 2561, ได้มาจาก http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=177&Itemid=226.
- สิริรัมย์ภา พวงพิลา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำ บัญชี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 37(2): 207-219.
- Aaker, D.A., V. Kumar and G.S. Day. (2001). *Marketing research*. 7th ed. New York: John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. 4th ed. New York: John Wiley & Son.
- Bloom, Benjamin S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Nunnally, J.C. and Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric Theory*. New York: McGraw Hill.

ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเดือน วันยืมเงินทรองจ่ายคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

A document tracking system for budget control and advance loan in the school of Medical Sciences, University of Phayao

หนึ่งฤทัย เทพสิงห์¹

Nuengruethai Thepsingha¹

Received: 12 December 2019 ; Revised: 6 June 2020 ; Accepted: 4 August 2020

บทคัดย่อ

ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเดือนวันยืมเงิน
ทรองจ่าย นับเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับทั้งผู้ปฏิบัติงาน และ
ผู้ติดต่องาน การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างระบบสำหรับ
ติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทรองจ่าย
2) ศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบ 3) ศึกษา
ประสิทธิภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ จำแนกตามอายุ และระดับการ
ศึกษาต่อประสิทธิภาพการใช้ระบบทำการศึกษาในบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง
ของคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 75 คน โดยให้
ทดลองใช้ระบบที่สร้างขึ้น แล้วทำแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ประเมิน
ประสิทธิภาพของระบบ ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการสร้างระบบติดตาม
เอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทรองจ่าย สามารถทำให้

¹ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา
จังหวัดพะเยา 56000

¹ Plan and Policy Analyst School of Medical sciences, University of Phayao, Phayao,
56000 *Corresponding author: nung_rue_thaimoo@hotmail.com

การติดตาม สืบค้นข้อมูลเอกสารจากเว็บไซต์ สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และลดปัญหาเอกสารสูญหาย 2) ระดับความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบอยู่ในระดับมาก 3) ช่วงอายุ และระดับการศึกษาไม่มีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้ระบบจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าระบบสำหรับติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเตือนวันยืมเงินทตรงจ่าย ที่จัดทำขึ้นนี้สามารถใช้งานได้จริง และมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: เอกสารการคุมงบประมาณ, เงินยืมทตรงจ่าย, การแจ้งเตือน

Abstract

Document tracking systema are used to control budgets and loan notification is facilitated by both user and administration. The objectives of this study were as follows.-1) create a document tracking system for budget controlling, loan notification, and advancement 2) Examine the efficacy and the opinion on the system as judged by users classified by age and educational level 3) Evaluate the satisfaction of the efficiency of the system. The subjects were 75 staff from the School of Medical Sciences, University of Phayao. This survey was designed for measuring satisfaction of the efficiency of the system at 5 different levels. It was found that satisfaction of the efficiency of the system was at good level in terms of the document tracking system on budget controlling and loan notification. The findings also demonstrated that there was not any loss requisition document and a decreased number of those did not able make a loan. There was no effect of education on use of the system. In conclusion, the document tracking system on budget controlling and loan notification is an effective and capable system.

Keywords: Document budget control, Loan, Notification

บทนำ

เอกสารเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์กร ดังนั้นเอกสารที่เกิดภายในหน่วยงานจึงเป็นหลักฐานการดำเนินการกิจและกิจกรรมของหน่วยงาน ซึ่งสามารถนำมาอ้างอิงเมื่อมีปัญหาและใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบทางการเงิน หน่วยงานจึงต้องมีการจัดการเอกสารอย่างเป็นระบบ (วรพจน์ กริสุระเดช, 2551) ปัจจุบันมีการนำระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการด้านเอกสาร และได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย เพราะมีประโยชน์หลายด้านและผู้ใช้งานสามารถค้นหา เรียกดูเอกสารได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สะดวกรวดเร็วขึ้น (สุทธิศักดิ์ สลักคำ, 2551) มีการศึกษามากมายถึงประสิทธิภาพของการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดการเอกสาร การศึกษาของ (จิรัชยานครชัย, 2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการรับ-ส่งการจัดเก็บ การสืบค้นข้อมูลเอกสาร

ภายในองค์กร รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการงานด้านเอกสารให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดปัญหาด้านการสื่อสาร ช่วยลดความซับซ้อนขั้นตอนการปฏิบัติงานในระบบเดิมและจากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่าระบบสามารถช่วยจัดการเอกสารได้ตามความต้องการของผู้ใช้ระบบได้ดี (ศิริรัตน์ ตรงวัฒนาวุฒิ, 2550)

ปัจจุบันคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์มีบุคลากรในองค์กรจำนวนมากขึ้น ทำให้ในแต่ละปีมีเอกสารในการดำเนินงานต่างๆ เพิ่มมากขึ้นและยังมีขั้นตอนการขออนุมัติเอกสารหลายขั้นตอนทำให้ผู้ใช้บริการไม่สามารถติดตามเอกสาร และทราบระยะเวลาแล้วเสร็จที่แน่นอนได้ บางกรณีมีการยืมเงินทตรงจ่ายต้องติดตามเอกสารเพื่อทำเรื่องยืมเงินทตรงจ่ายซึ่งปัญหาที่พบ คือ บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ไม่สามารถทราบสถานะของเอกสารการขออนุมัติค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ นอกจากการโทรมาสอบถาม หรือเข้ามา

สอบถามด้วยตนเองเท่านั้น บุคลากรที่ต้องการยืมเงินทตรงจ่าย ไม่สามารถทราบวันที่นัดยืมเงินทตรงจ่ายได้ และทำให้เกิดปัญหาการยืมเงินล่าช้า หรือยืมเงินทตรงจ่ายไม่ทัน บุคลากรที่ต้องการยืมเงินทตรงจ่ายต้องมาขอสำเนาเอกสารเพื่อใช้แนบเอกสารขอยืมเงินทตรงจ่าย ซึ่งอาจทำให้เอกสารต้นฉบับสูญหายได้ และเสียเวลาในการมาขอเบิกเอกสาร บุคลากรที่ขออนุมัติเดินทางไปปฏิบัติงาน เดินทางกลับจากการปฏิบัติงานมาแล้วนั้น ต้องรายงานการเดินทางให้กับผู้บังคับบัญชาทราบ ซึ่งการรายงานดังกล่าวต้องใช้เอกสารขออนุมัติเดินทางปฏิบัติงานประกอบในการเขียนรายงานการเดินทาง

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และจากการศึกษาผลงานวิจัยก่อนหน้านี้นพบว่าระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ น่าจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ จึงนำมาสู่การศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. สร้างระบบสำหรับติดตามเอกสารการคຸມงบประมาณการแจ้งเตือนวันยืมเงินทตรงจ่าย

2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาต่อประสิทธิภาพการใช้ระบบ

3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ปฏิบัติงานจริงจำนวน 94 คน ซึ่งมีผู้ทดลองใช้ระบบจริงในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 75 คนคิดเป็น 80% ของจำนวนประชากรที่ปฏิบัติงานจริง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งทำการทดสอบหลังจากบุคลากรได้ทดลองใช้ระบบจริง

ระบบสำหรับติดตามเอกสารการคຸມงบประมาณ การแจ้งเตือนวันยืมเงินทตรงจ่ายได้ออกแบบเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การสำรวจปัญหาและสอบถามบุคลากรคณะวิทยา

ศาสตร์การแพทย์ ในการจัดส่งเอกสารการคุมงบประมาณ และการยืมเงินทરองจ่าย

ระยะที่ 2 นำผลการสำรวจที่ได้ มาปรับใช้โดยการออกแบบและสร้างระบบสำหรับติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทરองจ่าย

ระยะที่ 3 นำระบบสำหรับติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทરองจ่าย มาทดลองใช้กับบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์

ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของระบบติดตามเอกสาร การคุมงบประมาณ และแจ้งเดือนวันยืมเงินทરองจ่าย โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel

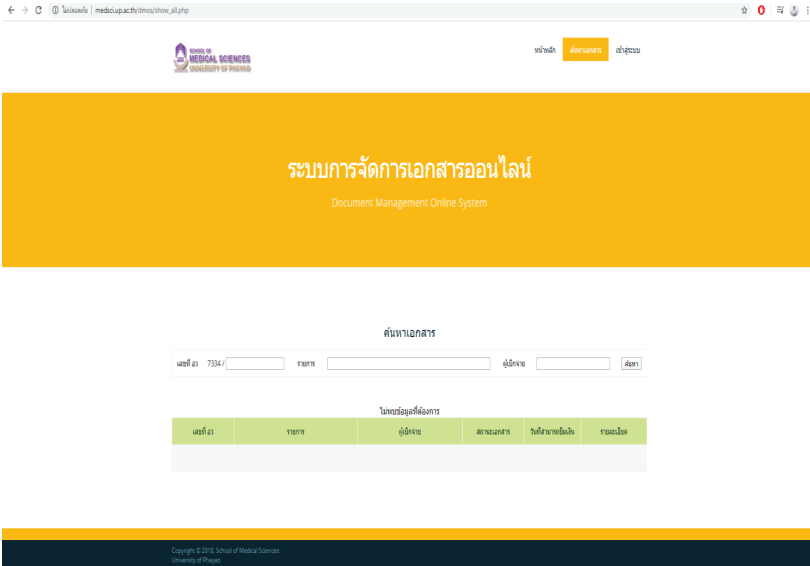
ข้อมูลระดับความพึงพอใจได้ทำการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความ

พึงพอใจ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ระดับค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ระดับค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ระดับค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 ความพึงพอใจอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการสร้างระบบสำหรับติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทดลอง

จากการศึกษาผู้วิจัยได้สร้างระบบสำหรับติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ การแจ้งเดือนวันยืมเงินทดลองจ่ายโดยสร้างเป็นระบบออนไลน์และแสดงผลเพื่อการใช้งาน ที่หน้า web site คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา (http://www.medsci.up.ac.th/dmos/show_all.php) โดยสามารถสืบค้นเอกสารได้จาก 1 เลขที่หนังสือ 2 รายการ 3 ชื่อผู้เบิกจ่าย ซึ่งสามารถสืบค้นได้อย่างใดอย่างหนึ่งดังภาพ

ภาพประกอบ 1 หน้าจอการสืบค้นระบบฯ
http://www.medsci.up.ac.th/dmos/show_all.php

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของระบบ

ตาราง 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบ และความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ประสิทธิภาพระบบ		ความหมาย	ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ		ความหมาย
			$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
23-35 ปี	43	57.30	4.11	0.63	มาก	4.16	0.66	มาก
36-45 ปี	29	38.70	4.12	0.54	มาก	4.07	0.65	มาก
46-55 ปี	3	4.00	4.06	0.67	มาก	4.33	0.47	มาก
รวม	75	100.00	4.10	0.61	มาก	4.19	0.59	มาก

ตาราง 2 ผลการประเมินประสิทธิภาพระบบ และความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ประสิทธิภาพระบบ		ความหมาย	ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ		ความหมาย
			$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.	
ปริญญาตรี	24	32.00	4.14	0.50	มาก	4.15	0.47	มาก
ปริญญาโท	17	22.70	4.24	0.61	มาก	4.29	0.66	มาก
ปริญญาเอก	34	45.30	3.97	0.64	มาก	4.02	0.72	มาก
รวม	75	100.00	4.12	0.58	มาก	4.15	0.62	มาก

ผลการศึกษาจากตาราง 1-2 พบว่าผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบทุกช่วงอายุ อยู่ในระดับมาก (4.10 ± 0.61) เมื่อแบ่งตามช่วงอายุของผู้ประเมิน คือ ช่วงอายุ 23-35 ปี ช่วงอายุ 36-45 ปี และช่วงอายุ 46-55 ปี พบว่าทุกช่วงอายุมีความเห็นว่าประสิทธิภาพของระบบอยู่ในระดับมาก (4.11 ± 0.63 , 4.12 ± 0.54 , 4.06 ± 0.67 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบทุกช่วงอายุ พบว่าอยู่ในระดับมาก (4.19 ± 0.59) เมื่อแบ่งตามช่วงอายุของผู้ประเมิน คือ ช่วงอายุ 23-35 ปี ช่วงอายุ 36-45 ปี และช่วงอายุ 46-55 ปี ทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบอยู่ในระดับมาก (4.16 ± 0.66 , 4.07 ± 0.65 , 4.33 ± 0.47 ตามลำดับ) (ตาราง 1)

สำหรับผลการประเมินประสิทธิภาพของระบบทุกระดับการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก (4.12 ± 0.58) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ทุกระดับการศึกษามีการประเมินประสิทธิภาพของระบบว่าอยู่ในระดับมาก (4.14 ± 0.50 , 4.24 ± 0.61 , 3.97 ± 0.64 ตามลำดับ) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบทุกระดับการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก (4.15 ± 0.62) เมื่อแบ่งตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบว่าอยู่ในระดับมาก (4.15 ± 0.47 , 4.29 ± 0.66 , 4.02 ± 0.72 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจ

ตาราง 3 ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบต่อรูปลักษณ์ของการใช้งาน และด้านการใช้งาน ของระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินทตรงจ่าย

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย	
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		
ด้านรูปลักษณ์ของการใช้งาน				
1	ความง่ายต่อการใช้งานของระบบ	4.00	0.70	มาก
2	ความเหมาะสมด้านการออกแบบ เช่น สี สัน และการเลือกใช้ขนาดของตัวอักษรบนหน้าจอ	3.99	0.58	มาก
3	ความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ	3.96	0.56	มาก
4	สามารถตรวจสอบเอกสารคุมงบประมาณที่อนุมัติแล้วของผู้ใช้บริการ	3.95	0.68	มาก
5	คำศัพท์ที่ใช้มีความคุ้นเคยและสามารถปฏิบัติตามได้โดยง่าย	3.93	0.60	มาก
รวมด้านรูปลักษณ์ของการใช้งาน		3.97	0.62	มาก
ด้านการใช้งาน				
6	ความสะดวกในการใช้งานจากระบบเพื่อพิมพ์เป็นงานเอกสาร	4.29	0.56	มาก
7	มีความชัดเจนและเหมาะสมในการนำเสนอรายละเอียดของข้อมูล	4.23	0.61	มาก
8	มีความชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดวันยืมเงินทตรงจ่าย	4.21	0.66	มาก
9	มีความสะดวกในการค้นหาข้อมูล	4.19	0.59	มาก
10	มีความสะดวกในการติดตามเอกสาร	4.24	0.63	มาก

ตาราง 3 ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบต่อรูปลักษณะของการใช้งาน และด้านการใช้งาน ของระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินตรงจ่าย (ต่อ)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
11 มีความสะดวกต่อการวางแผนการทำงานของผู้ใช้บริการ	4.21	0.58	มาก
12 ความพึงพอใจต่อระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินตรงจ่ายครั้งนี้	4.31	0.59	มาก
รวมด้านการใช้งาน	4.24	0.60	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินตรงจ่าย คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยาอยู่ในระดับมาก โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านรูปลักษณะของการใช้งาน

เมื่อพิจารณาด้านรูปลักษณะของการใช้งาน ความพึงพอใจรวมอยู่ในระดับมาก (3.97 ± 0.62) โดยพิจารณาเป็นข้อคำถาม พบว่าในแต่ละข้อมีผลความพึงพอใจอยู่ใน

ระดับมากทุกข้อคำถาม โดย เรียงลำดับ 3 ลำดับ จากข้อที่มีค่าสูงสุดคือ ความง่ายต่อการใช้งานของระบบ รองลงมาคือ ความเหมาะสมด้านการออกแบบ เช่น สีเส้นและการเลือกใช้ขนาดของตัวอักษรบนหน้าจอ และความเหมาะสมในการวางตำแหน่งของส่วนประกอบบนจอภาพ

ด้านการใช้งาน

พบว่าด้านการใช้งาน ความพึงพอใจรวมอยู่ในระดับมาก (4.24 ± 0.60) โดยพิจารณาเป็นข้อคำถามพบว่าในแต่ละข้อมีผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

คำถาม โดย เรียงลำดับ 3 ลำดับ จากข้อที่มีค่าสูงสุด คือ ความสะดวกในการใช้งานจากระบบเพื่อพิมพ์เป็นงานเอกสาร รองลงมาคือ มีความ

สะดวกในการติดตามเอกสาร และ ความชัดเจนและเหมาะสมในการนำเสนอรายละเอียดของข้อมูลคือมีค่าเฉลี่ย

ตาราง 4 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	
1 ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย IT หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถติดตามเอกสารการคุมงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	0.63	มาก
2 ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย สามารถป้องกันเอกสารสูญหาย	4.19	0.67	มาก
3 ระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย สามารถแจ้งเตือนวันยืมเงินกรณีผู้ต้องการยืมเงิน ทดรองจ่าย	4.08	0.69	มาก
4 ท่านเห็นด้วยกับการใช้ IT หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดการระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย	4.15	0.65	มาก
5 ท่านเห็นด้วยกับการใช้ IT หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการงานนักวิเคราะหนโยบายและแผนด้านอื่นๆ เช่น งานงบประมาณ การติดตามโครงการ ฯลฯ	4.21	0.64	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.13	0.66	มาก

จากตาราง 4 ผลการศึกษา ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบติดตาม เอกสารในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (4.13 ± 0.66) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ใน ระดับมากทุกข้อคำถาม ซึ่งระดับ ความพึงพอใจสูงสุดคือ เห็นด้วย กับการใช้ IT หรือระบบเทคโนโลยี สารสนเทศมาบริหารการจัดการ งานนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ด้านอื่นๆ เช่น งานงบประมาณ การ ติดตามโครงการฯ ร่องลงมา คือ ระบบติดตามเอกสารการคุมงบ งบประมาณและแจ้งเตือนวันยืมเงิน ทดรองจ่าย สามารถป้องกันเอกสาร สูญหาย และเห็นด้วยกับการการใช้ IT หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาจัดการระบบติดตามเอกสารการ คุมงบประมาณและแจ้งเตือนวัน ยืมเงินทดรองจ่าย

นอกจากนี้พบว่าหลังการใช้ ระบบไม่มีการสูญหายของเอกสาร และจำนวนผู้ต้องการยืมเงินทดรอง จ่ายที่ไม่ทันเวลาที่กำหนดลดลง เมื่อ เทียบกับก่อนมีการใช้ระบบ ข้อเสนอแนะจากผู้ใช้ระบบ คือ ควรมีการ login เฉพาะบุคคลเพื่อความเพื่อ เป็นการรักษาความลับของเอกสาร และในหน้าแรกของระบบสำหรับ

การค้นหาเอกสาร ควรสามารถใช้ชื่อ ผู้ขออนุมัติในการค้นหาเอกสารได้

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการสร้างและทดลอง ใช้งานระบบติดตามเอกสารการคุม งบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืม เงินทดรองจ่าย คณะวิทยาศาสตร์ การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา หลัง จากได้ทดลองใช้ระบบ บุคลากรคณะ วิทยาศาสตร์การแพทย์สามารถ ติดตาม สืบค้นข้อมูลเอกสารจาก เว็บไซต์ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงาน สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาเอกสารสูญหาย

จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ เช่น การศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2553 ได้ ศึกษาเกี่ยวกับระบบจัดการเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการรับ-ส่ง การจัดเก็บ การสืบค้นข้อมูลเอกสาร ภายในองค์กร รวมทั้งเพิ่มขีดความ สามารถในการจัดการงานด้าน เอกสารให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดปัญหาด้านการสื่อสาร การจัดเก็บ การสูญหายของเอกสาร การสืบค้น ข้อมูลเอกสาร และลดการสิ้นเปลือง

ทรัพยากรกระดาษ การนำระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ จะช่วยลดความซับซ้อนขั้นตอนการปฏิบัติงานในระบบเดิมเปลี่ยนมาเป็นรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดำเนินการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชันทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเข้าใช้งานระบบ (จิรัชยา นครชัย, 2553) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการรับ การส่ง การจัดเก็บ และการสืบค้นข้อมูลเอกสารภายในหน่วยงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการสื่อสาร การจัดเก็บ การสืบค้น เอกสารสูญหายง่าย และการสิ้นเปลืองทรัพยากรกระดาษ พบว่าระบบสามารถช่วยจัดการเอกสารได้ตามความต้องการของผู้ใช้ระบบได้ดี แต่มีจุดที่สามารถนำไปพัฒนาเพิ่มเติมได้คือ การเอาเทคโนโลยีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารของแต่ละหน่วยงานได้ดีมากขึ้น (ศิริรัตน์ ตรงวัฒนาวุฒิ, 2550) และ

ยังสอดคล้องกับแนวคิดว่าระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในองค์กร การ ทิพวรรณ และคณะ (2553) กล่าวว่าคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานขององค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน จึงเกิดแนวคิดนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในองค์กร เช่น ระบบการจัดการเอกสาร เป็นต้น และยังสรุปได้อีกว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถนำมาใช้งานได้จริง ซึ่งดีกว่าระบบเดิม และสามารถป้องกันการสูญหายของเอกสารระหว่างการจัดส่ง การจัดเก็บเอกสาร ลดเวลาและค่าใช้จ่าย (รัตนศิริ เจริญสุข, 2549) กระบวนการทำงานของระบบจัดการเอกสารมีความสะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการใช้งาน (ช่อทิพย์ ศิวพรอนันต์, 2559)

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่าช่วงอายุและระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการใช้ระบบติดตามเอกสาร การคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดทำระบบโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย รูปแบบการใช้งานไม่ซับซ้อน ดังนั้น ระบบที่สร้างขึ้นนี้จึงง่ายต่อการใช้งาน

ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของโรงเรียนชุมพรศึกษา ที่ทำระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์พบว่าสามารถใช้ได้กับบุคลากรทุกระดับการศึกษา (อุทุมพร วงศ์เพชร, 2560) ในทางตรงกันข้ามการศึกษาของ (สาลินี สมบัติแก้ว, 2556) ซึ่งทำการศึกษาคั้งที่มีผลต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของกรมทางหลวง พบว่าอายุมีผลต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความรวดเร็วในการประมวลผล ระดับการศึกษาและหน่วยงานที่สังกัดมีผลต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความสามารถในการค้นหาข้อมูลและด้านความถูกต้อง

การศึกษาคั้งนี้พบว่าการจัดทำระบบติดตามเอกสารการคุมงบประมาณ และแจ้งเตือนวันยืมเงินทดรองจ่าย คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยาสามารถนำมาใช้ได้จริง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานสะดวก รวดเร็ว ป้องกันเอกสารสูญหาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยคั้งต่อไป

ในการศึกษาคั้งต่อไป อาจมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้งานระบบ นำไปสู่การพัฒนาในระบบในแต่ละส่วนงานของทางคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยพะเยา ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อธิการบดี มหาวิทยาลัยพะเยา ศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ สัตยาศัย คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดร.สมศักดิ์ ธรรมวงษ์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร และบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา และคำแนะนำที่ดีคอยสนับสนุน ให้ทำวิจัยตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จลุล่วง และที่สำคัญที่สุดคือ มหาวิทยาลัยพะเยาที่สนับสนุนทุนวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำรุ่นที่ 5 (สัญญาทุน 29/2560) ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ฤทัยภัทร พิมลศรี อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาแนะนำและเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชยา นครชัย. (2553). *ระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์*. สารนิพนธ์. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- ช่อทิพย์ ศิวพรอนันต์. (2559). *ระบบการจัดการเอกสารและผลงานของบุคลากรคณะศิลปศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- ทิพวรรณ วอทอง และคณะ. (2539). *พัฒนาระบบการจัดการเอกสาร*. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- รัตนศิริ เจริญสุข. (2540). *การศึกษาการนำระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาทำงานร่วมกับระบบรับเรื่อง และติดตามงาน (Help Desk)*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- วรพจน์ กวีสุระเดช. (2551). *การจัดการเอกสารภายในองค์กร*. กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2553
- ศิริรัตน์ ตรงวัฒนาวุฒิ. (2550). *การพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก <http://cmuir.cmu.ac.th/jspui/handle/6653943832/14634>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2561
- สาลินี สมบัติแก้ว. (2556). *ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของกรมทางหลวง*.
- สุทธิศักดิ์ สลักคำ. (2551). *แนวคิดการนำระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในองค์กร*. สืบค้นจาก <http://web.schqu.nu.th/suttisak/html/dn.html>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2561
- อุทุมพร วงศ์เพชร และณิชนันท์ กิตติพัฒน์นวร. (2560). *ระบบจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนชุมพรศึกษา*. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8.

การถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

Lesson-based study on Executive Functions (EF) learning management: case study of Phromcharoen School, Amphoe Phu Sing, Sisaket province

อรพร ทับทิมศรี¹, ประสาท เนืองเฉลิม²
Orraporn Tubtimsri¹, Prasart Nuangchalerm²

Received: 22 November 2020 ; Revised: 24 December 2020 ; Accepted: 5 February 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ Executive Functions โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน/บุคลากรการศึกษา/ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน 2) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้ Executive Functions ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและกระบวนการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และประเด็นแบบพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนใช้กระบวนการติดตามการดำเนินงานด้วยการสร้างเครือข่ายชุมชนทางวิชาชีพครูระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านนวัตกรรมที่หลากหลายมาพัฒนา

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Faculty of Education, Sisaket Rajabhat University

² Faculty of Education, Mahasarakham University

ซึ่งโรงเรียนได้สรุปองค์ความรู้เป็นสารสนเทศและเผยแพร่ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์

คำสำคัญ: การถอดบทเรียน, การจัดการเรียนรู้, Executive Functions

Abstract

This study aims to explore lesson-based study on the executive functions learning management in a case study of Baan Phromcharoen school, Amphoe Phusing, Changwat Sisaket. Key informants consisted of school administrator, 9 teachers and 10 parents. A questionnaire was employed for data collection through in-depth interview and a focus group. Data analysis used content analysis and descriptive data analysis. The results revealed that the school had professional learning community as vital process. School practices were summarized and published into public information in both printed and online media.

Keywords: lesson study, learning management, Executive Functions

บทนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2552-256) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็ก

ปฐมวัย (พ.ศ.2560-2564) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถาน

ศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาประเทศต้องควบคู่กับการพัฒนามนุษย์ ซึ่งการพัฒนามนุษย์มีเป้าหมายหลักคือการพัฒนาด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นมีศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้ มีการเกื้อหนุนดูแลผู้อื่น การพัฒนามนุษย์เป็นการพัฒนาคน ให้มีความรู้ มีสมรรถนะ มีความสามารถและส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555: 46 ; ราชบัณฑิตยสถาน, 2555: 430 ; ชูตินาฏ วงศ์สุบรรณ, 2558: 18)

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีการพัฒนาเตรียมพร้อมสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนไม่สนใจอย่างจริงจังและมีสมาธิการเรียนรู้ได้ในระยะน้อยนิด จึงไม่เกิดความคิดรวบยอดที่นำไปสู่การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นับเป็นรูปแบบ

หนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ Executive Functions การทำงานของสมองส่วนหน้า ทำหน้าที่เกี่ยวกับทักษะการคิดเพื่อให้ชีวิตสำเร็จ (Hofmann *et al.*, 2012 ; Diamdond, 2013 ; Dohle *et al.* 2018) ซึ่งประกอบด้วยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ทักษะพื้นฐาน ทักษะปฏิบัติ ทักษะกำกับตนเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) ทักษะการใส่ใจจดจ่อ (Focus) ทักษะการควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) ทักษะการประเมินตัวเอง (Self-Monitoring) ทักษะการริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) ทักษะการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) และทักษะการมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) ซึ่งเป็นทักษะที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ เป็นสถานศึกษาที่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2561 ขึ้น โดยกำหนดเวลาเรียน โครงสร้างการจัดประสบการณ์ แหล่งเรียนรู้ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทโรงเรียน นวัตกรรมและสภาพท้องถิ่น เป้าหมายสำคัญคือเด็กปฐมวัยมีสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และที่สำคัญโรงเรียนบ้านพรหมเจริญได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ของเด็กปฐมวัยมาเป็นเวลาหลายปี จึงทำให้ทางโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) เหมาะแก่การถอดบทเรียนเพื่อนำมาต่อยอดขยายผลเป็นองค์ความรู้เผยแพร่ออกสู่โรงเรียนอื่นๆ ต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและถอดบทเรียนกระบวนการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ เพื่อทราบผลกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้เกิด Executive Functions (EF) และนำ

ผลของการถอดบทเรียนดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการทำงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดทิศทางการพัฒนาต่อยอดให้กับโรงเรียนที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อถอดบทเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) ในโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน โดยมีเงื่อนไขในการคัดเลือกดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องได้เป็นผู้กำหนดนโยบายเพื่อจัดการเรียนรู้นักเรียนระดับปฐมวัย ในโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ โดยใช้รูปแบบ Executive Functions (EF) ไม่น้อยกว่าหนึ่งปีการศึกษา

1.2 ครูผู้สอน ต้องมี วิทยฐานะตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป และต้องเคยสอนในระดับปฐมวัย โดยใช้รูปแบบ Executive Functions (EF) มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

1.3 ผู้ปกครอง ต้องเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนในระดับปฐมวัยในปีการศึกษาที่ผ่านมา

1.4 ผู้นำชุมชน ต้องเป็น กรรมการสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับนับถือจากคนในชุมชนและต้องเคยได้ร่วมประชุม รับทราบหรือร่วมกิจกรรมจัดการ เรียนรู้นักเรียนระดับโดยใช้รูปแบบ Executive Functions (EF) มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

จากเงื่อนไขข้างต้น ผลการ คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการ และ ฝ่ายวิชาการโรงเรียน รวมจำนวน 2 คน

2. ครูผู้สอนที่มีส่วน เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

3. ผู้ปกครองที่มีส่วน ร่วม จำนวน 3 คน

4. ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 กระบวนการติดตาม การใช้รูปแบบ

2.2 กระบวนการได้มาถึงวิธี ปฏิบัติที่ดี

2.3 กระบวนการในการบริหาร จัดการรูปแบบ

2.4 กระบวนการในการ ขยายผลรูปแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1. แบบสัมภาษณ์การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ลักษณะกึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview)

2. แบบบันทึกสนทนากลุ่ม(Focus Group)

การสร้างและหาคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่ง โครงสร้าง (Semi structured Interview)

ผู้วิจัย ดำเนินการสร้าง แบบสัมภาษณ์โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบ Executive Functions

(EF) ได้ครอบ 3 ด้านคือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะกำกับตนเอง และทักษะปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) ทักษะการใส่ใจจดจ่อ (Focus) ทักษะการควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) ทักษะการประเมินตัวเอง (Self-Monitoring) ทักษะการริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) ทักษะการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) และทักษะการมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) เป็นขอบเขตของเนื้อหา แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ เสร็จแล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำมาดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตามวิธีของโรวินอลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinalli and Hambleton) (สมนึก ภัททิยธนี, 2549: 166-167) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC

ระหว่าง 0.60-1.00 หมายความว่าคำถามทุกข้อมี ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิจัยสามารถนำไปใช้ได้

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้วิจัย ใช้กรอบเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ได้ครอบ 3 ด้านคือ ทักษะพื้นฐาน ทักษะกำกับตนเอง และทักษะปฏิบัติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) ทักษะการใส่ใจจดจ่อ (Focus) ทักษะการควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) ทักษะการประเมินตัวเอง (Self-Monitoring) ทักษะการริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) ทักษะการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) และทักษะการมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) เป็นขอบเขตของเนื้อหา แล้วนำมาสร้างคำถาม

ในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เสร็จแล้วนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตามวิธีของโรวิเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinalli and Hambleton) (สมนึก ภัททิยธน์, 2549: 166-167) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าแบบบันทึกการสนทนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 หมายความว่า ประเด็นคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับกรอบของเนื้อหาที่ต้องการเก็บข้อมูล สามารถนำไปใช้ได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “การถอดบทเรียนการ

จัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF)

กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ” สรุปผลได้ดังนี้

1. กระบวนการติดตามการใช้รูปแบบ Executive Functions (EF) ของโรงเรียนได้มีการใช้กระบวนการติดตามการใช้รูปแบบด้วยกระบวนการ PLC หรือการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครอง อยู่เสมอ โดยจัดให้มีการบวนการ PLC ครูสัปดาห์ละ 2 ครั้ง และ PLC ผู้ปกครองภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยมีขั้นตอน PLC ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การระดมความคิดเพื่อนำเสนอวิธีแก้ปัญหา การทดลองใช้วิธีแก้ปัญหา และการสรุปผลวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ได้สะท้อนและมีการเสนอแนะปรับปรุงระหว่างการทำเนิการเรียนการสอนทำให้การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาแก้ไขข้อปัญหาที่อาจเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ Executive Functions (EF) ได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย และนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC ของโครงการงอกนอกกะลาของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา นวัตกรรมที่ครูใช้จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย เน้นนวัตกรรมที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ Executive Functions (EF)

3. กระบวนการในการบริหารจัดการการเรียนรู้ Executive Functions (EF) มีการดำเนินการตามแผนงานการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อันนำไปสู่ความสำเร็จทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดให้มีหลักสูตรโรงเรียนที่มีครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นการเรียนรู้ที่เกิด Executive Functions (EF) ในเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีครูผู้สอนที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ตลอดจนจัดให้มีเทคโนโลยีที่เพียงพอและเหมาะสม และยังจัดให้

มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) บทบาทของผู้สอนปฐมวัย มีหน้าที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้าน Executive Functions (EF) เด็กปฐมวัย อย่างสมดุลเต็มศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ตลอดจนประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก 3) บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เน้นมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับผู้สอนและเด็ก ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และในการประเมินการจัดการศึกษา

ของสถานศึกษา และ 4) บทบาทของชุมชน/ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. กระบวนการในการขยายผลการเรียนรู้ Executive Functions (EF) โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มีการสรุปองค์ความรู้เป็นสารสนเทศข้อมูลเป็นรูปเล่ม และจัดเป็นนิทรรศการเผยแพร่ที่กระดานประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน โดยสังเคราะห์เป็นชุดความรู้เป็นรูปเล่มรายงานสามารถเผยแพร่ ถ่ายทอดไปยังกลุ่มอื่นๆ อีกทั้งทางโรงเรียนได้มีการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านทางเว็บไซต์ <http://tiny.cc/tyt4tz>

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ

และควรแก่การนำมาอภิปรายผล โดยนำเสนอทั้ง 4

ประเด็นที่ค้นพบ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. กระบวนการติดตามการใช้รูปแบบ Executive Functions (EF) ของโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มีการใช้กระบวนการติดตามการใช้รูปแบบด้วยกระบวนการ PLC หรือการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครองอยู่เสมอ โดยจัดให้มีการบวนการ PLC ครูสัปดาห์ละ 2 ครั้ง และ PLC ผู้ปกครองภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยมีขั้นตอน PLC ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 3 ระดมความคิด เพื่อนำเสนอวิธีแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้วิธีแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลวิธีการแก้ปัญห การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองได้สะท้อนและมีการเสนอแนะปรับปรุงระหว่างการทำเนินการเรียนการสอนทำให้การจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาแก้ไข

ข้อปัญหาที่อาจเกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นิพนพิทา กุลชิต และ ประสาท เนื่องเฉลิม, 2562) ผลการถอดบทเรียนข้างต้นพบว่า กระบวนการ PLC มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ในการติดตามรูปแบบของการใช้ Executive Functions (EF) ให้เกิดผลสำเร็จแก่ผู้เรียนเพราะกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) หรือที่เรียกว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำหน้าที่ของครูแต่ละคนนั่นเอง เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องจากการประชุมอภิปรายการปฏิบัติงานและรายงานผล พร้อมทั้งระบุปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเป็นปัจจุบันจึงสามารถเสนอแนะ แนะนำวิธีแก้ไขได้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) ของโรงเรียนสามารถดำเนินการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาวดี จันทร์ดิษฐ์, 2562)

2. การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ Executive Functions (EF) โรงเรียนบ้านพรหมเจริญได้ออกแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย และนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC ของโครงการนอกนอกกะลาของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา นวัตกรรมที่ครูใช้จัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยทางโรงเรียนบ้านพรหมเจริญได้เน้นนวัตกรรมที่จะทำให้เกิด การเรียนรู้รูปแบบ Executive Functions (EF) ในเด็กปฐมวัยได้แก่นวัตกรรมจิตศึกษา และนวัตกรรมจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ Problem-based Learning: PBL จากสรุปผลการถอดบทเรียนข้างต้นพบว่าการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ Executive Functions (EF) ของโรงเรียนบ้านพรหมเจริญได้มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย และนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC ของโครงการนอกนอกกะลาของโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา ซึ่งเป็นต้นแบบที่มีการปฏิบัติมา ยาวนานจนประสบผลสำเร็จ อีกทั้งยังมีการพัฒนาปรับปรุงจนมีแบบแผนการปฏิบัติได้อย่างชัดเจนทำให้โรงเรียนบ้านพรหมเจริญที่

ได้นำแบบแผนมาปรับใช้สามารถ ออกแบบการปฏิบัติงานให้ผู้ที่นำไปปฏิบัติสามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมของโรงเรียนปลายทางมาศพัฒนาที่ในทุกเช้า เด็กๆ จะได้ทำกิจกรรมจิตศึกษา เป็นการพัฒนาปัญญาจากภายใน เพื่อสร้างการตระหนักรู้ของเด็กให้ตื่นด้วยการฝึกสติ ฝึกใคร่ครวญให้รู้ตัว เท่าทันอารมณ์ ควบคุมตัวเองได้ เห็นคุณค่าของสรรพสิ่ง และน้อมนำสิ่งที่ติงามเข้าไปสู่จิตใต้สำนึกจากนั้นในช่วงบ่าย เด็กๆ จะได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการ PBL หรือ Problem Based Learning เพื่อเสริมสร้างปัญญาภายนอก ให้เด็กรู้จักตั้งคำถามและแก้ปัญหาในหัวข้อที่ตัวเองสนใจหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องชุมชน PBL เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บูรณาการหลากหลายศาสตร์วิชาเข้าด้วยกัน อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ และการเรียนรู้ของสมอง ซึ่งจะทำให้เด็กเชื่อมโยงความรู้อันมีชีวิตจริงได้ (ฤทธิไกร ไชยงาม และคณะ, 2563)

3. กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) มีการดำเนินการตามแผน

งาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่อันนำไปสู่ความสำเร็จทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดให้มีหลักสูตรโรงเรียนที่มีครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นการการเรียนรู้ที่เกิดทักษะการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีครูผู้สอนที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมตลอดจนจัดให้มีเทคโนโลยีที่เพียงพอและเหมาะสม และยังคงจัดให้มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) บทบาทของผู้สอนปฐมวัย มีหน้าที่สำคัญในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย ตลอดจนประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก 3) บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

เด็กปฐมวัย นั้นมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กกับผู้สอนและเด็กส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) บทบาทของชุมชน/ท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผลการถอดบทเรียนข้างต้นพบว่ากระบวนการในการบริหารจัดการรูปแบบ Executive Functions (EF) โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ ได้แบ่งการบริการจัดการออกเป็น 4

ส่วน คือ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2) บทบาทของผู้สอนปฐมวัย 3) บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และ 4) บทบาทของชุมชน/ท้องถิ่น ปรากฏว่าทั้ง 4 ส่วนนี้มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ Executive Functions (EF) ของเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกันออกไปตามบทบาทและบริบทของแต่ละส่วน แต่เนื่องด้วยในทุกล้วนได้มีการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์สอดคล้องและสัมพันธ์กันทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน จึงส่งผลให้การเรียนรู้รูปแบบ Executive Functions (EF) ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ (เขาวพา เดชะคุปต์. 2542)

4. กระบวนการในการขยายผลรูปแบบ Executive Functions (EF) โรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ ได้มีการสรุปองค์ความรู้เป็นสารสนเทศข้อมูลเป็นรูปเล่ม และจัดเป็นนิทรรศการเผยแพร่ที่กระดานประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน โดยสังเคราะห์เป็นชุดความรู้เป็นรูปเล่มรายงานสามารถเผยแพร่ถ่ายทอดไปยังกลุ่มอื่นๆ อีกทั้งทางโรงเรียนได้มีการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านทางเว็บไซต์

<http://tiny.cc/tyt4tz> จากสรุปผลการถอดบทเรียนข้างต้นพบว่าโรงเรียนมีการขยายผลรูปแบบ Executive Functions (EF) ที่หลากหลายทั้งที่เป็นสารสนเทศที่โรงเรียนอย่างเป็นทางการเป็นระบบเป็นรูปเล่มแยกเป็นหมวดหมู่มีการรายงานวิเคราะห์การปฏิบัติงานที่มีความละเอียดครอบคลุม สามารถนำมาศึกษาด้วยตนเองได้ อีกทั้งทางโรงเรียนยังได้มีการจัดกิจกรรมขยายผลให้ความรู้เผยแพร่ให้กับผู้ปกครอง ชุมชนและบุคคลทั่วไปได้ทราบโดยการจัดนิทรรศการทุกภาคเรียน และที่สำคัญทางโรงเรียนยังได้มีการจัดการขยายผลให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ Executive Functions (EF) ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและตลอดเวลาผ่านทางเว็บไซต์ข้างต้น จากการขยายผลที่หลากหลายรูปแบบ ทำให้มีผู้เข้าถึงรูปแบบ Executive Functions (EF) จากทางโรงเรียนได้อย่างหลากหลายช่องทางจึงทำให้โรงเรียนบ้านพรหมเจริญเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งที่มีการนำรูปแบบ Executive Functions (EF) มาขยายผลได้เป็นอย่างดี การขยายผลการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูต้นแบบ ช่วยให้ครูต้นแบบมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะ

ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น (สรุขชัย ศรีคะณีย์. 2552)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่าการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ Executive Functions (EF) กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ สามารถนำบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับเด็กปฐมวัยอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงเสนอแนะให้มีการขยายผลไปยังโรงเรียนต่างๆ สร้างกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเพื่อให้มีการขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่ายได้นำนวัตกรรมไปใช้ทั้งโรงเรียนและสถานศึกษาอื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนในโรงเรียนบ้านพรหมเจริญ อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ เพียงกลุ่มเดียวเป็นกลุ่มทดลอง เพื่อให้ผลของการศึกษามีความชัดเจนและยืนยันข้อค้นพบมากขึ้น จึงควรนำบทเรียน

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) ไปทดลองใช้กับโรงเรียนเพื่อเป็นการเปรียบเทียบผล

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการไม่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็น

ผู้มีส่วนได้เรียน (Stakeholder) โดยรวม จึงควรศึกษาความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Executive Functions (EF) เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมด

เอกสารอ้างอิง

ชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ. (2558). *ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต*. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2559 http://www.strategypolice.com/webdatas/download/dl_63.pdf.

นิพนพิทา กุลชิต ประสาท เนิ่องเฉลิม. (2562). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู. *วารสารสาระคาม*. 10(1): 49-57.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *ภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวมปี 2554 ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2555*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559 <http://www.nesdb.go.th>.

สุภาวดี จันทร์ดิษฐ์. (2562). *การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนบ้านดงมัน อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุรัชย์ ศรีคะณย์. (2552). *การพัฒนาบุคลากรในการขยายผลการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนประถมศึกษาร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย*.
กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- ฤทธิไกร ไชยงาม เพ็ญศรี ใจกล้า สุกัญญา มะลิวัลย์ มยุรา สุภารี. (2563). การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 3PBL. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 14(1): 7-17.
- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual review of psychology*. 64: 135-168.
- Dohle, S., Diel, K., & Hofmann, W. (2018). Executive functions and the self-regulation of eating behavior: A review. *Appetite*. 124: 4-9.
- Hofmann, W., Schmeichel, B.J., & Baddeley, A.D. (2012). Executive functions and self-regulation. *Trends in cognitive sciences*. 16(3): 174-180.

วารสารสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ บทความ หรือบทความวิจัย
(Instructions for the Authors)

วารสารสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยครอบคลุมวิทยาการ ด้านวิจัยสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความทั่วไป และบทความวิจัย กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

บทความและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสารสารคามนี้จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer review) ก่อน ซึ่งจะมีผู้พิจารณา 2 คน (Double Blind) หรือ ผู้พิจารณา 3 คน (Triple Blind) เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องมีสาระ งานทบทวนความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผลงานไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาลงวารสารใดๆ การเตรียมต้นฉบับที่จะมาลงตีพิมพ์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

การเตรียมต้นฉบับสำหรับบทความและบทความวิจัย

1. ภาษา เป็นภาษาไทยหรืออังกฤษก็ได้ ถ้าเป็นภาษาไทย ให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์หรือการเขียนทับศัพท์ให้ยึดหลักของราชบัณฑิตยสถาน พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปนไทย ให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะซึ่งต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับ

2. ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดี่ยวบนกระดาษสัน ขนาด เอ 4 (216 x 279 มม.) ควรเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมืออย่างน้อย 40 มม. (1.5 นิ้ว) ด้านล่างและขวามืออย่างน้อย 25 มม. (1 นิ้ว) พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ด้วยรูปแบบอักษร Browallia New

3. จำนวนหน้า บทความและบทความวิจัย ไม่ควรเกิน 12 หน้า

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. บทความวิจัย

1.1 *ชื่อเรื่อง (title)* ควรสั้น กระชับรัดกุม และสื่อเป้าหมายหลักของการศึกษาวิจัยไม่ควรยืดยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

1.2 *ชื่อผู้นิพนธ์และที่อยู่* ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบัน ที่อยู่ และ E-mail ของผู้นิพนธ์ เพื่อใช้ติดต่อเกี่ยวกับต้นฉบับและบทความที่ตีพิมพ์แล้ว

1.3 *บทคัดย่อ (abstract)* ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นเนื้อความย่อที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย โดยเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหา เช่น วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาผลงานและการวิจารณ์ อย่างต่อเนื่องกัน ไม่ควรเกิน 350 คำ หรือ 15 บรรทัด ไม่ควรมีคำย่อ และให้บทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ

1.4 *คำสำคัญหรือคำหลัก (keywords)* ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.5 *บทนำ (introduction)* เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องอย่างคร่าว ๆ และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการวิจัยนั้นด้วย

1.6 *วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการศึกษา* ให้ระบุรายละเอียดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งที่น่ามาศึกษา จำนวนลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษา อธิบายวิธีการศึกษา หรือแผนการทดลองทางสถิติ การสุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 *ผลการศึกษา (results)* แจ้งผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษาวิจัยอย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อนไม่มีตัวเลขมาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขมากตัวแปรมาก ควรใช้ตาราง แผนภูมิแทน ไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ ควรแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบ และสรุปเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.8. วิจารณ์และสรุปผล (discussion and conclusion) ที่แจ้งว่าผลการศึกษาดตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงานไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และมีพื้นฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือที่ประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

1.9. ตาราง รูป รูปภาพ และแผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็น และต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมาย ได้สาระครบถ้วน ในกรณีที่เป็นตาราง คำอธิบาย ต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นรูปภาพ หรือแผนภูมิ คำอธิบายอยู่ด้านล่าง

1.10. กิตติกรรมประกาศ ระบุสั้นๆ ว่าได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย และความช่วยเหลือจากองค์กรใดหรือใครบ้าง

1.11. เอกสารอ้างอิง (references) สำหรับการพิมพ์เอกสารอ้างอิง ทั้งเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยมีหลักการทั่วไป คือ เอกสารอ้างอิงต้องเป็นที่ถูกตีพิมพ์และได้รับการยอมรับทางวิชาการ ไม่ควรเป็นบทคัดย่อ และไม่ใช้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล

2. บทความทั่วไป

2.1 ชื่อเรื่อง

2.2 ผู้แต่ง

2.3 บทคัดย่อ

2.4 คำสำคัญ

2.5 บทนำ

2.6 เนื้อหา

2.7 บทสรุป

2.8 เอกสารอ้างอิง

3. บทวิจารณ์หนังสือ

3.1 ข้อมูลทางบรรณานุกรม

3.2 ชื่อผู้วิจารณ์

3.3 บทวิจารณ์

เอกสารอ้างอิง

ใช้รูปแบบการอ้างอิง (APA Style) การเขียนเอกสารอ้างอิง

ก. กรณีที่เป็นรายงานวิจัย มีรูปแบบและการเรียงลำดับดังนี้: ชื่อผู้เขียน (ในกรณีภาษาไทย ใช้ชื่อและนามสกุล และในกรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลและชื่อ). ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อย่อของวารสาร. เล่มที่พิมพ์ ฉบับที่พิมพ์: เลขหน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายของเรื่อง. ในกรณีที่ผู้เขียนมากกว่า 6 คน ให้ใส่รายชื่อผู้เขียนทั้ง 6 คนแรก แล้วตามด้วยคำว่า “และคณะ” หรือ “*et al*”

ตัวอย่าง

อมรรัตน์ จงสวัสดิ์ตั้งสกุล, ลัดดา เหมาะะสุวรรณ. (2002). Evidenced based maillard reaction: focusing on parenteral nutrition. *วารสารโภชนบำบัด*, 13(1): 3-11

Vega KJ, Pina I, Krevaky B. (1996). Heart transplantation is associated with an increase risk for pancreatobiliary diseases. *Ann Intern Med*, 124(11): 980-3

ข. กรณีที่เป็นหนังสือ มีรูปแบบและการเรียงลำดับ เหมือนเอกสารอ้างอิงที่เป็นรายงานวิจัย (ในข้อ ก.) ยกเว้น ใช้ชื่อหนังสือ เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์ แทน ชื่อย่อวารสาร

ตัวอย่าง

วิญญู มิตรานันท์. (2538). *พยาธิกายวิภาค*. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์. 629-78.

Ringsven M.K., Bond D. (1996). *Gerontology and leadership skills for nurses*. 2nd ed. Albany (NY): Delmar Publishers. 100-25.

ค. กรณีที่เป็นรายงานการประชุมและสัมมนา มีรูปแบบการเรียงลำดับ คือ ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วัน เดือน ปีที่จัด: สถานที่จัด: สำนักพิมพ์ หรือผู้จัดพิมพ์. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ณัฐนันท์ สินชัยพานิช, วราภรณ์ จรรยาประเสริฐ, ยุพิน รุ่งเวชวุฒิวินิตยา, มนต์ชูลี นิติน, สาธิต พุทธิพิพัฒน์ขจร. (2542). เกสัชกรพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง. *รายงานการประชุมวิชาการเภสัชกรรม ประจำปี 2542 ของเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ; 24-26 มีนาคม 2542.* กรุงเทพมหานคร: เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย. 89-105.

Kimmura J. Shibasaki H, editors. (1996). *Proceeding of 10th International Congress of EMG and/Clinical Neurophysiology ; 15-16 Oct 1995 ; Kyoto Japan.* Amsterdam: Elsevier. 80-90.

ง. กรณีเป็นวิทยานิพนธ์ มีรูปแบบการเรียงลำดับ คือ ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อวิทยานิพนธ์. สถาบันที่พิมพ์: ชื่อสถาบันการศึกษา

ตัวอย่าง

อัมพร ณรงค์สันติ. (2541). *การใช้ยาเจนตั้มยีนวันละครั้งเปรียบเทียบกับวันละสองครั้งในทารกแรกเกิดไทย.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kaplan S.J. (1995). *Post-hospital home health care: the elderly,s access and utilization.* [dissertayion]. St. Louis (MO): Washington Univ.

จ. กรณีที่เป็นบทความในหนังสือพิมพ์ มีรูปแบบและการเรียงลำดับเหมือนเอกสารอ้างอิงที่เป็นรายงานวิจัย (ในข้อ 11.1.1. ก)

ตัวอย่าง

Lee, G. (1996). Hospitalization tied to ozone pollution: study estimates 50,000 admissions annually. *The Washington Post* Jun 21.5.

จ. กรณีที่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีรูปแบบและการเรียงลำดับคือ ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์ ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร (ปี เดือน วันที่อ้างอิงถึง) เล่มที่ (ฉบับที่): ได้มาจาก ชื่อ website

ตัวอย่าง

Morse, S.S. (1995). *Factors in the emergence of infectious disease*. *Emerg Infect Dis* [cited 1996 Jun 5] ; 1(1): Available from: URL//www. Cdc.gov/ncidod/Eid.htm.

รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย ..... (Browallia New 18 pt. หน้า) .....

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ .... (Browallia New 18 pt. หน้า) .....

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาไทย .....1, ...2, ...3

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ .....1, ...2, ...3

(Browallia New 16 pt. ปกติ)

บทคัดย่อ (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ).....

.....
.....
.....

คำสำคัญ: (หัวข้อ Browallia New ขนาด 14 Pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New ขนาด 14 pt. ปกติ)

Abstract: (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....
.....
.....

Keywords: (หัวข้อ Browallia New ขนาด 14 Pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New ขนาด 14 pt. ปกติ)

- 1 รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาไทย .. (เนื้อหา Browallia New ขนาด 12 Pt. ปกติ)....
หน่วยงานที่สังกัด...เบอร์โทรศัพท์.... Email...
- 1 รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ .. (เนื้อหา Browallia New ขนาด 12 Pt. ปกติ)....
หน่วยงานที่สังกัด...เบอร์โทรศัพท์.... Email...

บทนำ (Introduction) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา (Materials and Methods): (Browallia New 16 pt. หน้า)

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

ผลการศึกษา (Results): (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....

.....

.....

วิจารณ์และสรุปผล (Discussion and Conclusion) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....
.....
.....

เอกสารอ้างอิง (References) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ) .....

.....
.....
.....

